

SISÄLTÖ

Tietoja osakkeenomistajille.....	1	Hallituksen voitonjakoehdotus	44
Raisio Yhtymän esittely	2	Tilintarkastuskertomus	45
Raisio Yhtymä 60-vuotias	4	Hallintoneuvoston lausunto	45
Vuosi 1998 lyhyesti	6	Pörssikehitys	46
Viisi vuotta numeroina.....	7	Tunnuslukujen laskentakaavat	47
Pääjohtajan katsaus	8	Ympäristöasiat	48
Hallituksen toimintakertomus	10	Benecol-liiketoiminta	50
Osakepääoma ja osakkeet	16	Margariiniteollisuus	53
Konsernin tunnusluvut	19	Liiketoiminnan kehitys	56
Konsernin tuloslaskelma	21	Viljateollisuus	56
Konsernin tase	22	Kemianteollisuus	59
Konsernin rahoituslaskelma	24	Pörssi- ja lehdistötiedotteet	62
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	25	Hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat	64
Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot	26	Organisaatio	65
Emoyhtiön tuloslaskelma	35	Yhteystiedot	66
Emoyhtiön tase	36	Sijoitusanalyysit ja -kommentit	68
Emoyhtiön rahoituslaskelma	37		
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	38		

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Raisio Yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 15.4.1999 Raisiossa yhtiön tuotantokonttorissa alkaen klo 14.00. Kokouskutsu on julkaistu lehdissä Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Landsbygdens Folk, Maaseudun Tulevaisuus ja Turun Sanomat.

Yhtiökokoukseen tulee ilmoittautua 12.4.1999 klo 10.00 mennessä joko kirjeellä osoitteeseen Raisio Yhtymä Oyj, Osakeasiat, PL 101, 21201 Raisio tai puhelimitse numeroon (02) 434 2293 tai telefaksilla (02) 434 2315.

TALOUDELLINEN INFORMAATIO

Tilinpäätöstiedote tilikaudelta 1998	19.2.1999
Vuosikertomus 1998	30.3.1999
Osavuosikatsaus 1.1.-30.4.1999	7.6.1999
Osavuosikatsaus 1.1.-31.8.1999	5.10.1999

Vuosikertomus ja osavuosikatsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Ne lähetetään ilman eri tilausta osakkeenomistajille, jotka omistavat yli 100 osaketta ja jotka on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:ssä pidettävään omistajaluetteloon.

YHTEYDET

Vuosikertomuksia ja osavuosikatsauksia voi tilata osoitteesta Raisio Yhtymä, Tiedotusosasto, PL 101, 21201 Raisio, sähköpostilla marjo.ahvenainen@raisigroup.com, puhelimella (02) 434 2292 tai telefaksilla (02) 434 2147.

Osakkeenomistajan yhteystiedoissa ja omistuksessa tapahtuneet muutokset pyydetään ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkaalla on arvo-osuustili.

Alkuperäinen vuosikertomus on suomenkielinen. Ruotsin- ja englanninkieliset vuosikertomukset ovat käännöksiä.

Tilinpäätös on laadittu Suomen markkoissa. Keskeiset numerotiedot on tässä vuosikertomuksessa muunnettu euroiksi virallisella kertoimella (1 euro = 5,94573 markkaa).

RAISIO YHTYMÄ

Raisio Yhtymä, jonka pääkonttori sijaitsee Raisiossa, kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, eläinrehuja ja kemiantuotteita. Konsernin emoyhtiö Raisio Yhtymä Oyj noteerataan Helsingin Pörssissä.

TOIMINNAN LAAJUUS

Raisio Yhtymän liikevaihto vuonna 1998 oli 4 950 miljoonaa markkaa, josta kansainvälisen liikevaihdon osuus oli 51 prosenttia. Taseen loppusumma oli 4 105 miljoonaa markkaa. Henkilökunnan määrä oli vuoden päättyessä 2 814, josta ulkomailla toimi 38 prosenttia. Tuotantolaitoksia on 17 maassa.

TOIMINTAPOLITIIKKA

Toiminnan lähtökohtana ovat omistajien, asiakkaiden, raaka-aineen tuottajien ja henkilökunnan tarpeet. Yritys toimii kiinteässä yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa, on valmis ottamaan haasteita yhteistyökumppaneiltaan ja haluaa kehittää yhdessä heidän kanssaan ongelmiin ratkaisuja.

Liiketoiminnan perustana ovat vahvat markkinaosuudet Suomessa, mistä tuloksellisen tuotekehityksen kautta ponnistetaan kansainväliseen kasvuun.

Raisio Yhtymä on sitoutunut jatkuvasti parantamaan toimintaansa ympäristö-, terveys- ja turvallisuusasioissa. Yritys käyttää raaka-aineinaan lähes yksinomaan uusiutuvia luonnonvaroja sekä kehittää ja markkinoi tuotteita ja menetelmiä, jotka ovat turvallisia käyttää, ympäristöä säästäviä ja ympäristölle aikaisempia vaihtoehtoja haitattomampia.

Raisio Yhtymä on vakavarainen, taloudellisesti terve ja menestyvä ja siksi myös turvallinen yhteistyökumppani.

LIIKETOIMINTARYHMÄT

MARGARIINITEOLLISUUS

Raision margariiniteollisuus valmistaa laajaa valikoimaa margariineja Suomessa, Ruotsissa ja Puolassa. Tuotevalikoimaan kuuluvat myös ruokaöljyt ja kasvirasvapohjaiset juustot ja levitteet. Ruotsissa valmistetaan lisäksi jäätelöä ja mantelimassaa.

Raision margariiniteollisuus kiinnittää erityistä huomiota uusien kulutustottumuksien myötäilevien vähärasvaisten tuotteiden kehittämiseen.

Margariiniteollisuus valmistaa Suomessa Benecol-margariineja. Ne ovat ensimmäisiä sovelluksia, joissa on käytetty aineosana kolesterolia alentavaa stanoliesteriä. Liiketoimintaryhmän muita merkkituotteita ovat muun muassa Keiju, Sunnuntai, Carlshamn Mejeri ja Masmix.

VILJATEOLLISUUS

Raision viljateollisuuteen kuuluvat myllyt, rehutehtaat ja mallastamo sekä viljan ja rypsin hankinnoista vastaava maatalousryhmä.

Tuotevalikoima kattaa jauhot, hiutaleet, pastat, riisit ja maltaat. Rehuteollisuus valmistaa rehuseoksia tuotantoeläimille, erikoisrehuja muun muassa kaloille ja turkiseläimille sekä lemmikkieläinruokia.

Myllyteollisuuden kehitystyössä painotetaan terveydellisesti edullisia viljatuotteita. Rehuteollisuuden erityisen huomion kohteena ovat rehuseosten vaikutus kotieläintuotteiden laatuun ja eläinten terveyteen, ruokinnan tuottavuus sekä tuotannon ympäristövaikutukset.

Merkkituotteista tunnetuimpia ovat Elovena ja Sunnuntai sekä Herkku-rehut.

BENECOL-LIIKETOIMINTA

Benecol-liiketoimintaryhmä vastaa kasviterolien hankinnasta ja erottelutekniikan kehittamisestä sekä sterolien jalostamisesta elintarvikkeissa käytettäväksi, kolesterolia tehokkaasti alentavaksi stanoliesteriksi.

Ensimmäinen stanoliesteritehdas toimii Raisiossa ja toinen käynnistyy Yhdysvalloissa vuoden 1999 alkukuukausina. Stanoliesteriä toimitetaan sekä yhtymän omalle margariiniteollisuudelle että sopimus Kumppanille McNeilille.

Benecol-liiketoiminta on Raisio Yhtymän merkittävin kehitysalue, johon liittyy suuria kasvuodotuksia.

KEMIANTEOLLISUUS

Raision kemianteollisuus on erikoistunut palvelemaan paperiteollisuutta kaikkialla maailmassa. Tuotevalikoima ulottuu selluteollisuuden kemikaaleista paperin ja kartongin valmistuksen, päällystyksen, jatkojalostuksen ja kierrätyksen kemikaaleihin ja ratkaisuihin.

Tuotevalikoimaan kuuluvat muun muassa tärkkelyssideaineet, lateksit, hydrofobiliimat, kierrätyskemikaalit ja rypsipohjaiset voiteluöljyt.

Kemianteollisuus on Raisio Yhtymän merkittäviä kasvualueita. Se toimii kansainvälisesti ja sillä on tuotantoa 15 eri maassa.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS

Liiketoiminnan kehitys -ryhmään kuuluu kaksi elintarvikeyksikköä: ruokaperunateollisuus ja Foodie. Ruokaperunateollisuus valmistaa ranskanperunoita, perunasosejauheita ja monia erikoisperunatuotteita. Foodie Oy:n päätuotteita ovat pakastetaikinat, kurkku- ja punajuurijalosteet, hernekeitto ja mämmi.

MYLLÄRISTÄ PAPERIKEMISTIKSI

Vakio-vehnäjauhoa pakataan 2,5 kilon pusseihin vuonna 1950.

RAISIO YHTYMÄ 60-VUOTIAS

Raisio Yhtymä sai alkunsa Oy Vehnä Ab:sta, mylly-yhtiöstä, jonka lounaisen Suomen vehnänviljelijät perustivat 3. helmikuuta 1939. Yhtiön tehtäväksi määriteltiin osakkaiden tuottaman viljan jauhaminen ja näin syntyvien jauhojen markkinoiminen.

Toisen maailmansodan takia myllyn rakentaminen viivästyi. Se saatiin kuitenkin käyntiin vuoden 1942 lopussa. Suuri osa maan myllykapasiteetista menetettiin sodan jälkeen Neuvostoliitolle luovutettujen alueitten mukana, joten uusi tehokas mylly oli enemmän kuin tarpeen. Viljatuotteet olivat muiden elintarvikkeiden tapaan tiukasti säännöstyjä. Jakelusta huolehti kansanhuolto-ministeriö, joten markkinointiongelmia uudella yhtiöllä ei ollut.

Myllyn sivutuotteiden hyödyntämisestä alkoi rehuseosten valmistus vuonna 1948. Nämä niukoista raaka-aineista alkeellisin laittein valmistetut ”sekoitukset” eivät tosin ansaitse nykyaikaisten rehuseosten arvonimeä. Ensimmäinen varsinainen rehutehdas valmistui vuonna 1960, jolloin kahdessa tunnissa saatiin tehdyksi se rehumäärä, jonka valmistamiseen oli kymmenen vuotta aikaisemmin tarvittu koko vuorokausi.

Mallastamon rakentaminen oli nuorelle yhtiölle suuri hanke. Koneiden saantivaikkeudet olivat niin suuret, että kaikki mallastamon tarvitsemat laitteet rakennettiin itse sekalaisista osista, jotka olivat jääneet metalliteollisuudelle tähteiksi niistä koneista ja laitteista, joita Suomi toimitti sotakorvauksena Neuvostoliitolle.

Raision ensimmäiset olutmaltaat valmistuivat vuonna 1950. Nykyään mittavaksi kasvanut maltaiden vienti käynnistyi vuonna 1968 Ruotsiin tapahtuneilla toimituksilla.

Kasviöljyjä ja margariineja

Vuonna 1950 perustettiin Raisioon, Oy Vehnä Ab:n naapuriksi kasviöljytehdas, Oy Kasviöljy-Växtolje Ab. Tämän yhtiön voidaan sanoa tuoneen ja levittäneen rypsinviljelyn Suomeen. Yhtiö alkoi toimia kiinteässä yhteistyössä Oy Vehnä Ab:n kanssa. Vuonna 1987 yhtiöt fuusioitiin Raision Tehtaat Oy Ab:ksi, jonka nimi myöhemmin muutettiin Raisio Yhtymä Oyj:ksi.

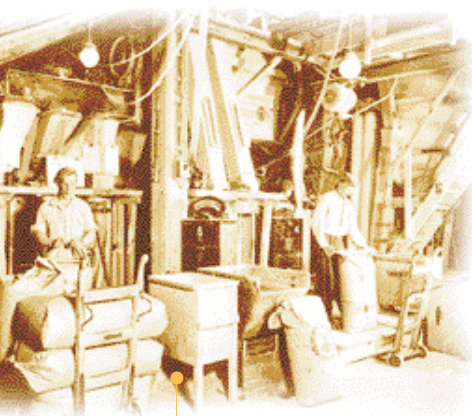
Margariinitehdas syntyi Raisioon kahta tietä. Kasviöljytehtaan jalostama rypsiöljy oli silloisille margariinitehtaille uusi ja outo raaka-aine, jonka menekin edistämiseksi piti kehittää omaa jatkojalostusta. Toisaalta yksityiset vähittäis-kauppiat olivat ajan hengen mukaisesti halukkaita oman tehtaan rakentamiseen.

Margariini Oy:n perustamiseen johtanut päätös tehtiin Oy Kasviöljy-Växtolje Ab:n hallintoneuvoston kokouksessa vuoden 1956 alussa. Puheenjohtajana tuossa kokouksessa toimi Urho Kekkonen, joka myöhemmin samana vuonna valittiin Suomen Tasavallan presidentiksi.

Kauppiaiden ja leipomoliikkeen harjoittajien tulo omistajina mukaan samaan yhtymään maataloustuottajien kanssa osoittautui Raisio Yhtymälle menestykselliseksi. Uusien omistajien myötä yrityskulttuuriin tuli vahva annos yrittäjähengettä ja markkinointiosaamista. Omistajien kautta syntyi myös suora yhteys koko elintarvikeketjuun, alkutuotantoon, jalostukseen ja kauppaan. Margariiniyhtiö fuusioitiin emoyhtiönsä vuonna 1995.

Ruokaperunateollisuutta harjoittava tehdas perustettiin Vihantiin vuonna 1961. Vuonna 1989 ostettiin nykyisin Foodie Oy:n nimellä tunnettu elintarvikkeita valmistava yhtiö Toijalasta.

Oy Vehnä Ab:n perustamisen aikaan vehnämyllyjen putkistot ja monet koneetkin olivat puurakenteisia.

Rehuseosten säkitystä 1940-luvun lopulla.

*Mallasohraa levitetään
idätyslattialle 1950-
luvun alussa.*

Tärkkelyksestä kasvuvauhti kemialle

Raision kemianteollisuuden voi sanoa alkaneen vuonna 1961, jolloin valmistui ensimmäinen erillinen kemiallista tuotantoa harjoittava tehdasyksikkö, rasvahappojen tislamo. Kasviöljytehdas ja mylly olivat tosin jo aikaisemmin toimittaneet joitakin kemiallisia tuotteita, kuten vernissaa, teknisiä öljyjä ja liimajauhoja.

Rasvakemiallisen yksikön tuotteet olivat tislattuja rasvahappoja saippua-, pesuaine- ja kynttiläteollisuudelle sekä rasvahapoista edelleen jalostettuja rasvamiineja.

Raision lähellä Mietoisissa aloitettiin vuonna 1971 painopaperien päällystyksessä käytettävien lateksien valmistus. Tästä alkoi Raisio Yhtymän mittavaksi kasvanut yhteistyö paperiteollisuuden kanssa.

Varsinaisen kasvuvauhdin Raision kemianteollisuus sai vuonna 1976, jolloin Raisioon valmistui vehnäitärkkelystehdas. Kahdeksan vuotta myöhemmin Raisio Yhtymä osti Suomen suurimman perunatärkkelyksen jalostajan, Hämeen Peruna Oy:n. Yhtymästä oli näin tullut Suomen johtava tärkkelysten ja tärkkelysjalosteiden valmistaja.

Tärkkelys on erinomainen raaka-aine monille jatkojalosteille. Oma tärkkelystuotanto oli vahva pohja, joka johti yhtiön kemianteollisuuden ripeään kasvuun ja suuntasi sen yhä selvemmin paperiteollisuuden sideaineiden ja erikoiskemikaalien toimittajaksi.

Raisio Yhtymän ensimmäinen ulkomainen tuotantolaitos käynnistyi Ruotsissa 1981. Se oli tärkkelyksiä jatkojalostanut Raisio Aktiebolag. Kemianteollisuus on sittemmin hyödyntänyt paperikemian osaamistaan ja laajentanut tuotantoaan Eurooppaan, Amerikkaan ja Kaukoitään.

Kemianteollisuus toi yhtiön tuotekehitykseen ja markkinointiin ajattelumallin, joka lähtee selkeästi asiakkaan tarpeista. Kemianteollisuuden hankkima kansainvälinen kokemus oli myös hyödyllistä, kun yhtiö joutui sopeutumaan EU-aikaan.

Kansainvälinen pörssi-yhtiö

Raisio Yhtymä on kansainvälistynyt laajentamalla tuotantoaan ulkomailla yritysostoin ja uusia yhtiöitä perustamalla. Yhtiö osti margariinitehtaan Puolasta vuonna 1995 ja seuraavana vuonna Ruotsista. Kemianteollisuus laajeni vuonna 1995 useihin Euroopan maihin ja Kanadaan.

Benecol-innovaation julkistaminen vuoden 1995 lopulla herätti mittavan kansainvälisen kiinnostuksen. Se johti seuraavina vuosina osakekurssien nousuun ja ulkomaisen omistuksen merkittävään laajenemiseen.

Viljan vastaanottoa syksyllä 1953.

*Erikois-Päiviä, Suomen
ensimmäistä rasiamargariinia
pakataan vuonna 1959.*

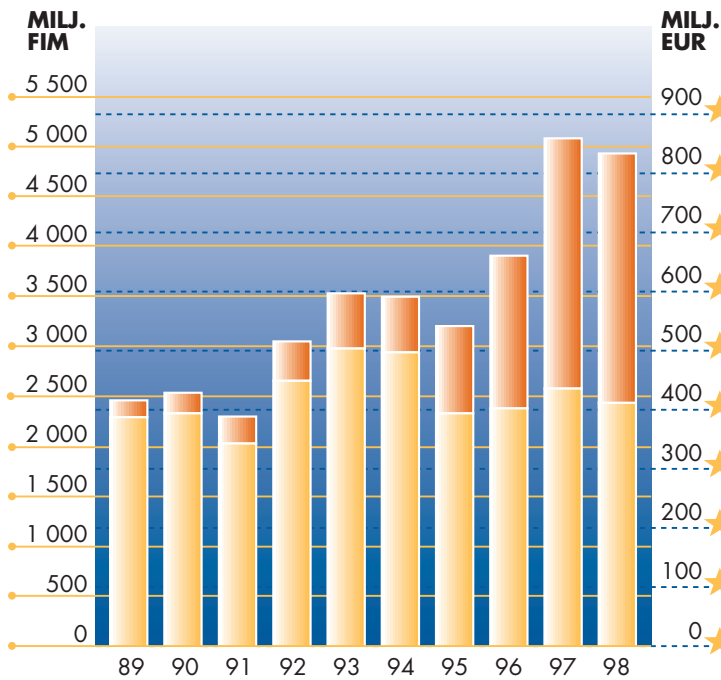
LYHYESTI

- Liikevaihto säilyi viiden miljardin markan tasolla.
- Liikevoitto parani 26 prosentilla. Benecol-liiketoiminta toi 60 prosenttia yhtymän liikevoitosta.
- Voitto ennen satunnaisia eriä parani 21 prosentilla.
- Venäjän kaupan tyrehtyminen ja raaka-aineiden korkeat hinnat veivät margariiniteollisuuden liikevoiton nollassolle.

KESKEISET LUVUT

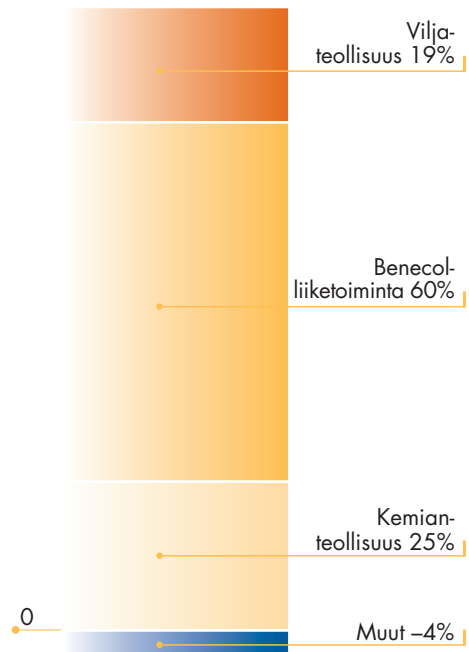
	milj.mk		milj.euroa	
	1998	1997	1998	1997
Liikevaihto	4 950	5 101	833	858
Liikevoitto	310	246	52	41
Tulos ennen satunnaisia eriä	252	209	42	35
Investoinnit	444	434	75	73
Omavaraisuusaste, %	46,0	46,6		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,1	10,1		
Henkilöstön määrä, keskimäärin	2 904	2 817		

LIKEVAIHTO

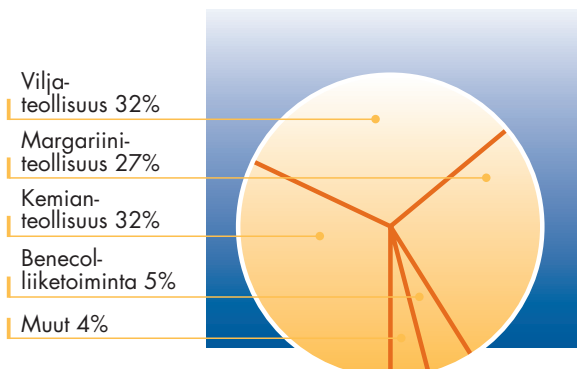

Kansainvälinen liikevaihto

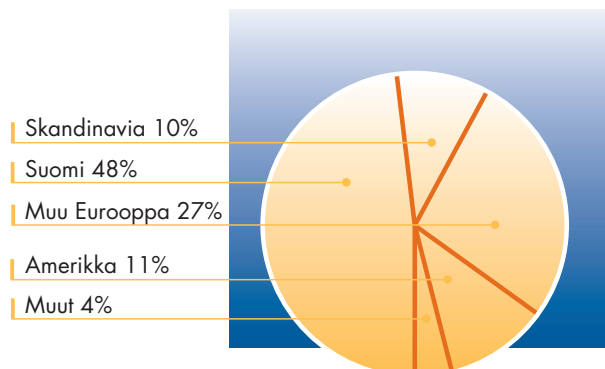
LIKEVOITTO TEOLLISUUSRYHMITÄIN

LIKEVAIHTO TEOLLISUUSRYHMITÄIN

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

VIISI VUOTTA NUMEROINA

MARKOISSA

	1994	1995	1996	1997	1998
LIIKEVAIHTO					
Liikevaihto, milj. mk	3 518	3 224	3 928	5 101	4 950
muutos, %	-1	-8	+22	+30	-3
Vienti Suomesta, milj. mk	358	519	735	802	1 061
Kansainvälinen liikevaihto yhteensä, milj. mk	568	886	1 541	2 514	2 506
KANNATTAVUUS					
Liikevoitto, milj. mk	230	183	196	246	310
% liikevaihdosta	6,5	5,7	5,0	4,8	6,3
Voitto ennen satunnaisia eriä, milj. mk	165	141	166	209	252
% liikevaihdosta	4,7	4,4	4,2	4,1	5,1
Voitto ennen veroja ja vähemmistön osuutta, milj. mk	35	140	162	118	232
% liikevaihdosta	1,0	4,3	4,1	2,3	4,7
Oman pääoman tuotto, ROE, %	10,8	7,5	4,5	7,8	9,2
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, %	11,1	9,2	9,2	10,1	11,1
RAHOITUS					
Omavaraisuusaste, %	45,7	46,5	47,3	46,6	46,0
Quick ratio	1,1	0,9	1,1	0,8	0,7
Current ratio	1,6	1,6	1,8	1,5	1,2
TASE					
Oma pääoma + vähemmistön osuus, milj. mk	1 389	1 471	1 727	1 772	1 886
Taseen loppusumma, milj. mk	3071	3 175	3 678	3 826	4 105
MUUT TIEDOT					
Bruttoinvestoinnit, milj. mk	188	380	387	434	444
% liikevaihdosta	5,3	11,8	9,9	8,5	9,0
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. mk	54	54	87	99	106
% liikevaihdosta	1,5	1,7	2,2	1,9	2,1
Henkilökunnan määrä, keskimäärin	1 958	2 054	2 365	2 817	2 904

EUROISSA

	1994	1995	1996	1997	1998
LIIKEVAIHTO					
Liikevaihto, milj. e	592	542	661	858	833
muutos, %	-1	-8	+22	+30	-3
Vienti Suomesta, milj. e	60	87	124	135	178
Kansainvälinen liikevaihto yhteensä, milj. e	96	149	259	423	421
KANNATTAVUUS					
Liikevoitto, milj. e	39	31	33	41	52
% liikevaihdosta	6,5	5,7	5,0	4,8	6,3
Voitto ennen satunnaisia eriä, milj. e	28	24	28	35	42
% liikevaihdosta	4,7	4,4	4,2	4,1	5,1
Voitto ennen veroja ja vähemmistön osuutta, milj. e	6	24	27	20	39
% liikevaihdosta	1,0	4,3	4,1	2,3	4,7
Oman pääoman tuotto, ROE, %	10,8	7,5	4,5	7,8	9,2
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, %	11,1	9,2	9,2	10,1	11,1
RAHOITUS					
Omavaraisuusaste, %	45,7	46,5	47,3	46,6	46,0
Quick ratio	1,1	0,9	1,1	0,8	0,7
Current ratio	1,6	1,6	1,8	1,5	1,2
TASE					
Oma pääoma + vähemmistön osuus, milj. e	234	247	291	298	317
Taseen loppusumma, milj. e	517	534	619	643	690
MUUT TIEDOT					
Bruttoinvestoinnit, milj. e	32	64	65	73	75
% liikevaihdosta	5,3	11,8	9,9	8,5	9,0
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. e	9	9	15	17	18
% liikevaihdosta	1,5	1,7	2,2	1,9	2,1
Henkilökunnan määrä, keskimäärin	1 958	2 054	2 365	2 817	2 904

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Aikaisempina vuosina talouselämässä puhuttiin trendeistä ja kehityksen suunnista. Monet päätökset, ennusteet ja budjettien laatimiset perustuivat nimenomaan kokemukseen ja ”kestävään kehitykseen”. Vuoden 1998 aikana tapahtui maailmantaloudessa selkeä murros, joka asetti kyseenalaiseksi monet varmanakin pidetyt asiat. Toisaalta maailman talousblokkien riippuvuus toisistaan on lisääntynyt sellaisella vauhdilla, että rajut muutokset jossakin heijastuvat välittömästi koko maailmantalouteen, lähialueista puhumattakaan.

Tällaisia suuria muutoksia olivat Kaukoidän talouskriisi, pörssikurssien raju lasku, poikkeukselliset sääolot ja niiden seuraukset, Venäjän taloudellinen romahtaminen ja loppuvuonna Etelä-Amerikan osalta alkaneet ongelmat. Euroopan unionin sisäiset vaikeudet ja valmistautuminen yhteiseen valuuttaan toivat lisäksi oman muospaineensa Euroopan alueella.

Nämä kuluneen vuoden tapahtumat ovat heijastuneet voimakkaasti myös Suomeen ja suomalaisiin yrityksiin. Vaikutukset ovat olleet sitä merkittävämpiä, mitä kansainvälistyneempi yritys on. Muutokset ovat ravistelleet myös Raisio Yhtymän toimialueita. Alkuvuoden ongelmat Kaukoidässä vaikuttivat kemianteollisuutemme toimintaedellytyksiin erityisesti Indonesiassa, jossa talousvaikeuksien ohella poliittinen epävarmuus lisääntyi. Kuitenkin loppuvuonna liiketoiminta elpyi yllättävän nopeasti lähes normaalitilaan. Raision jalansijaa Kaukoidässä vahvisti olennaisesti paperikemikaaleja valmistavan tehtaan ostaminen Etelä-Koreasta. Kemianteollisuutemme asema koheni Euroopan markkinoilla, mutta Pohjois-Amerikan osalta tilanne vaikeutui erityisesti selluteollisuuden seisokkien takia.

Myöskään elintarviketeollisuutemme ei välttynyt maailmantalouden turbulenssista. Kotimainen kilpailu kiristyi kaupan keskittymisen jatkuessa ja tuonnin lievästi lisääntyessä. Suurin ongelma Raisiolle syntyi jo mittavaksi kasvanneen Venäjän viennin hiipumisesta. Toimitusmäärät alkoivat laskea jo keväällä ja varsinainen romahdus tapahtui elokuussa, kun ruplan arvo puolittui. Kaupan pysähtyessä jäivät vielä rasitteeksi saatavat, joita Venäjän heikosti toimivan hallinto- ja pankkijärjestelmänkin takia on pystytty vain hitaasti pienentämään.

Vuoden 1998 muutosten suuruus ja äkillisyys kuvastui myös pörssissä osakkeiden rajuina arvomuutoksina. Raisio Yhtymän kurssi nousi korkeimmillaan 108 markkaan ja laski sitten vuoden loppuun 56 markkaan. Raision kurssia olennaisesti nostanut Benecol-tuotteemme oli koko vuoden markkinoiden tiiviin seurannan kohteena, ja siihen liittyvät uutiset niin kilpailijoista kuin omasta etenemisestä heiluttivat kurssia ylös ja alas. Myös Venäjän tapahtumat vaikuttivat voimakkaasti elintarviketähtien pörssikursseihin ja näin myös Raision osalta.

Benecol-tuotteiden tuontia sekä Yhdysvaltojen että Euroopan markkinoille valmisteltiin tiiviisti yhteistyökumppanimme McNeilin kanssa ja konseptin markkinointi alan ammattiväelle käynnistettiin. Lähinnä tuotteiden luokituksesta

ja päällysmarkkinöistä käydyt neuvottelut viranomaisten kanssa ovat hieman siirtäneet tavoiteaikataulua. Muutaman kuukauden viive ei kuitenkaan pitkällä tähtäyksellä ole merkittävä. Vuodelle 1999 ladatut odotukset Benecolin markkinoilletuloista ovat suuret kaikilla tahoilla.

Raisio Yhtymän vastuulla olevaan kasvisterolin hankintaan ja sen jalostukseen stanoliesteriksi investoitiin merkittävästi. Suurimman hankkeen, yhteisyrityksenä toteutettavan sterolin erotuslaitoksen rakentamisesta Chileen tehtiin päätös aivan kertomusvuoden lopulla. Tämän, maailman suurimman kasvisterolin tuotantolaitoksen kustannukset nousevat 250 miljoonan markan tasolle. Lähiajan tavoitteena Raisiolla on Benecol-konseptin hyödyntäminen kolesterolitasoa alentavina elintarvikkeina maailmanlaajuisesti.

Yhtymän elintarviketeollisuus pyrkii ongelmista huolimatta säilyttämään täydennystoimittajan aseman Venäjän suurilla markkinoilla. Samanaikaisesti tehostetaan vientiponnisteluja länteen. Skandinaviasta on tulossa kotimarkkina, mistä Ruotsi on margariinien ja jäätelön osalta jo hyvä esimerkki. Perunatuotteiden ja kevytlevitteiden myynti myös Ruotsin markkinoille vuoden 1999 alussa on jatkoa tälle kehitykselle. Raision margariiniteollisuuden tavoitteena on myös valmistaa ne Benecol-levitteet joita McNeil markkinoi Euroopassa.

Viljateollisuus joutuu edelleen tyytymään vaatimattomaan kasvuun, joskin katovuosi kasvattaa rehujen menekkiä vuoden 1999 aikana. Myllyteollisuuden tavoitteena on viennin uudelleen rakentaminen, mutta aikaisempaan viidenneksen tasoon liikevaihdosta ei ehkä kuitenkaan päästä. Mallasteollisuutta rasittaa maailmanlaajuinen ylitarjonta ja alhaiset hinnat. Raision mallastamo on Pohjoismaiden suurin yksikkö alallaan. Se toimii sinänsä tehokkaasti ja valtaosa sen tuotannosta menee vientiin.

Koko kemianteollisuuden rakenneratkaisut jatkuvat niin maailmalla kuin Suomessakin samalla tavalla kuin kertomusvuonna paperiteollisuudessa toteutetut järjestelyt. Tämä kehitys tuo haasteita ja uusia mahdollisuuksia myös Raision kemianteollisuudelle.

Koko Raisio Yhtymälle vuosi 1999 tulee olemaan hyvin haasteellinen, ei vain Benecol-tuotteiden vaan kaikkien toimialojen osalta. Vuosi 1998 ei tuonut Raisiolle odotettua liikevaihdon nousua, mutta vuosi 1999 näyttäisi kääntyvän kasvuun monilla toiminta-alueillamme. Koko Raision väki ja hallintotehtävissä olleet ovat tehneet hyvää työtä ja riskialttiitakin päätöksiä taatakseen kasvun, jota tulevien vuosien ja uuden vuosituhannen kilpailukyky edellyttää.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Raisio Yhtymä Oy:n hallitus. Henkilöt ovat edessä vasemmalta: varapuheenjohtaja Matti Linnainmaa, puheenjohtaja Heikki Haavisto, hallintoneuvoston puheenjohtaja Vesa Lammela ja Matti Salminen sekä takana vasemmalta: Kaj Lönnroth, Kaarlo Pettilä, Arto Lampinen, Pertti Vuola ja Arimo Uusitalo. Kuva on otettu Raisio Yhtymän pääkonttorin aulassa Raisiossa.

Raisio Yhtymän liikevaihdon ripeä kasvu keskeytyi vuonna 1998. Liikevaihto säilyi kuitenkin edellisen vuoden noin viiden miljardin markan tasolla. Tulos ennen satunnaisia eriä parani runsaalla 20 prosentilla 252 miljoonaan markkaan. Kasvun tyrehtymisen syynä olivat eri puolilla maailmaa ja erityisesti Venäjällä ilmenneet taloudelliset vaikeudet. Elintarvikkeiden vienti Venäjälle keskeytyi kesän jälkeen lähes kokonaan. Benecol-liiketoimintaan liittyvien sopimusmaksujen ja tuotetoimitusten ansiosta kansainvälisen liikevaihdon osuus yhtiön koko liikevaihdosta säilyi kuitenkin edelleen yli 50 prosentissa.

Johnson & Johnson -konserniin kuuluvan McNeil Consumer Products Companyn (nykyinen McNeil Consumer Healthcare) kanssa tehtiin maaliskuussa Benecol-tuotteita koskeva, koko maailman kattava yhteistyösopimus. Markkinoilletulon valmistelut Yhdysvalloissa ja Euroopassa jatkuivat tiiviisti yhteistyössä sekä viranomaisten että kaupan kanssa. Vuoden 1999 alkuun suunniteltua Benecol-levitteiden markkinoilletuloa Yhdysvalloissa siirrettiin joitakin kuukausia eteenpäin yhteisymmärryksessä elintarvikevalvontaa suorittavan viranomaisen, FDA:n kanssa.

Kertomusvuonna eteni selvimmin nimenomaan Benecol-liiketoiminta, joka toi 60 prosenttia yhtiön liikevoitosta. Pahin takaisku koettiin nopeasti kansainvälistyneessä margariiniteollisuudessa, jota koettelivat sekä Venäjän kaupan taantuminen että raaka-aineiden hintoihin liittyneet ongelmat. Viljateollisuuden osalta suoritettiin tervehdyttämistoimenpiteitä, joiden ansiosta liikevoitto säilyi Venäjän viennin vaikeuksista huolimatta edellisen vuoden tasolla.

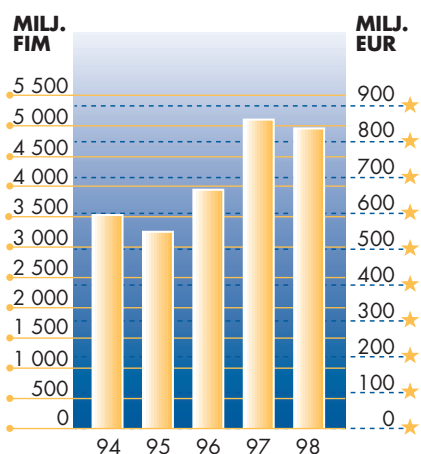
Kemianteollisuudessa kehittyivät kierrätyskemikaalien ja hydrofobiilijoiden liiketoiminnat myönteisesti. Tärkkelysliiketoimintaa haittasi hinta- ja markkinaosuuskilpailu.

Tutkimukseen ja kehitykseen sijoitettiin yli kaksi prosenttia liikevaihdosta, mikä oli hieman enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

LIKEVAIHTO

Konsernin liikevaihto tilikaudella 1998 oli 4 950 miljoonaa markkaa. Liikevaihto laski edellisestä vuodesta kolmella prosentilla. Liikevaihdon kasvutrendin katkeaminen johtui lähes yksinomaan Venäjän taloudellisista ongelmista, jotka johtivat ostokyvyn heikkenemiseen ja sinne tapahtuneen viennin romahtamiseen.

LIKEVAIHTO

Liiketoimintaryhmien liikevaihdot

	milj. FIM		milj. EUR	
	1998	1997	1998	1997
Margariiniteollisuus	1 388	1 687	233	284
Viljateollisuus	1 635	1 725	275	290
Benecol-liiketoiminta	283	99	48	17
Kemianteollisuus	1 634	1 634	275	275
Muut	214	201	36	34
Ryhmien välinen liikevaihto	-203	-244	-34	-41
Konsernin liikevaihto	4 950	5 101	833	858

Liikevaihto markkina-alueittain, %

	1998	1997
Suomi	48	49
Skandinavia	10	10
Muu Eurooppa	27	30
Amerikka	11	8
Muut	4	3

Kansainvälinen liikevaihto

Kansainvälinen liikevaihto oli 2 506 miljoonaa markkaa ja sen osuus konsernin koko liikevaihdosta 51 prosenttia. Vienti Suomesta oli 1 061 miljoonaa markkaa. Tuotteiden viennin lisäksi lukuun sisältyvät Benecol-yhteistyöstä saadut sopimusmaksut. Näin laskettu vienti oli kolmanneksen suurempi kuin edellisenä vuonna.

Margariineja ja elintarvikkeöljyjä vietiin Suomesta 272 miljoonalla markalla. Raisio Benecol sai sopimusmaksuja ja myi stanoliesteriä yhteensä 248 miljoonalla markalla. Mallasteollisuuden vienti kasvoi lähes 50 prosentilla 110 miljoonaa markkaan. Muita liikevaihdoltaan merkittäviä vientituoteryhmiä olivat tärkkelys- tuotteet, paperikemikaalit, vehnä jauhot, pastat, puurohiutalet, vehnägluteeni ja perunatuotteet.

Venäjän osuus Suomesta tapahtuneesta viennistä laski 40 prosenttiin oltuaan yli 60 prosenttia edellisenä vuonna. Muita suuria ostajamaita olivat Yhdysvallat, Ruotsi, Viro, Saksa, Venezuela, Portugali, Puola ja Ranska.

Kansainvälinen liikevaihto

	milj. FIM		milj. EUR	
	1998	1997	1998	1997
Vienti Suomesta				
Margariiniteollisuus	272	305	45,7	51,3
Viljateollisuus	289	304	48,6	51,1
Benecol-liiketoiminta	248	3	41,7	0,5
Kemianteollisuus	232	161	39,0	27,1
Muut	20	29	3,4	4,9
	1 061	802	178,4	134,9
Ulkomaisten yhtiöiden liikevaihto	1 887	1 926	317,4	323,9
Välityskauppa ulkomailla	8	16	1,3	2,7
- yhtiön sisäinen myynti	-450	-230	-75,7	-38,7
Kansainvälinen liikevaihto	2 506	2 514	421,4	422,8

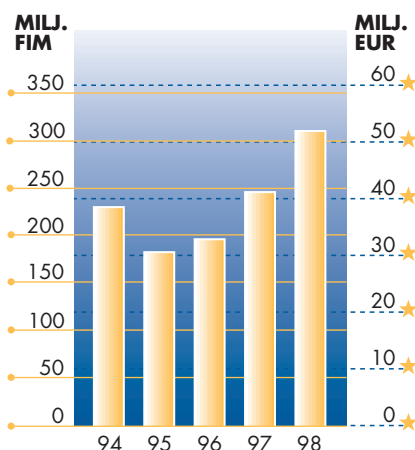
LIIKEVOITTO

Konsernin liikevoitto oli 310 miljoonaa markkaa, mikä on 26 prosenttia parempi kuin edellisenä vuonna. Liikevoitto nousi 6,3 prosenttiin liikevaihdosta, kun se vuotta aiemmin oli 4,8 prosenttia. Merkittävin osa, 60 prosenttia, konsernin liikevoitosta kertyi Benecol-liiketoiminnasta, jonka liikevoittoa kasvattivat yhteistyösopimuksen perusteella saadut sopimusmaksut sekä stanoliesteritoimitusten alkaminen Yhdysvaltoihin. Tämän liiketoiminnan kehittämiseen liittyneet kertaluonteiset menot kirjattiin edelleen kaikki kuluksi.

Viljateollisuuden liikevoitto säilyi edellisen vuoden 58 miljoonan markan tasolla huolimatta Venäjälle tapahtuneen viennin tyrehtymisestä. Myllyteollisuus, Melia Oy kirjasi suorittamiensa tervehdyttämistoimenpiteiden ansiosta edellistä vuotta selvästi paremman tuloksen, vaikka liikevaihto laski yli 15 prosenttia. Rehuteollisuuden tulos säilyi tyydyttävällä tasolla, joskin siihen kuuluvan kasviöljyteollisuuden tulos heikkeni margariinien viennin tyrehtymisen myötä. Mallasteollisuuden tulos jäi heikoksi alhaisten maailmanmarkkinahintojen takia.

Margariiniteollisuuden liikevoitto laski yli 80 miljoonalla markalla ja jäi nollassolle. Syynä olivat itäviennin jyrkät vaihtelut ja toimitusten katkot sekä toisaalta oleellisen raaka-aineen, kasviöljyn korkeat maailmanmarkkinahinnat. Samat ongelmat koskivat sekä Suomen, Ruotsin että Puolan margariinitehtaita, mutta etenkin Ruotsin tehdas, Carlshamn Mejeri AB kärsi viennin vaikeuksista ja joutui kirjaamaan tappiollisen tuloksen.

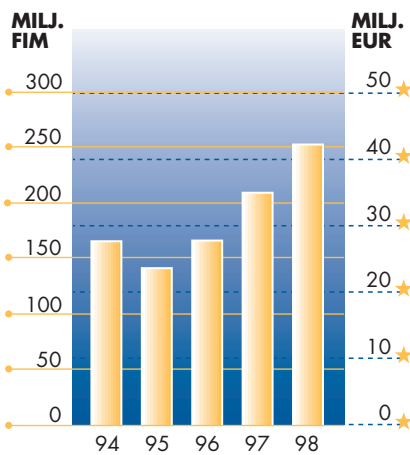
LIIKEVOITTO

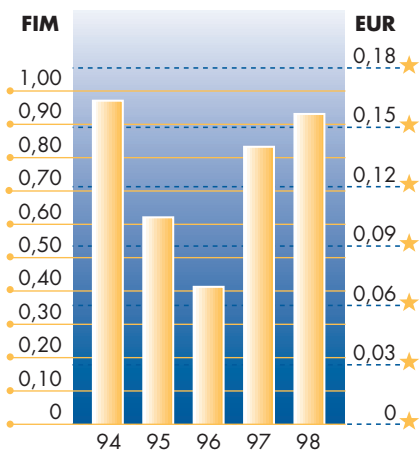
Venäjän taloudellisen tilanteen sekä ruplan arvon romahtamisen takia vientisaamisten arvoa alennettiin merkittävästi sekä margariini- että viljateollisuudessa. Koko konsernin osalta varauduttiin 30 miljoonan markan luottotappioihin tilikaudella 1998.

Kemianteollisuuden liikevoitto oli 77 miljoonaa markkaa, kun se vuotta aiemmin oli ollut 93 miljoonaa markkaa. Kierrätyskemikaaleja ja hydrofobiliimoja koskevat liiketoiminta-alueet kehittyivät myönteisesti ja saavuttivat menestystä myös uusilla markkinoilla. Liikevoittoa laski merkittävimmin tarkkelyliiketoiminnan epäsuotuisa kannattavuuskehitys, joka johtui hinta- ja markkinaosuuskilpailusta. Myös Pohjois-Amerikan liiketoiminnoissa esiintyi ongelmia. Etenkin Kanadan länsirannikon sellu- ja paperiteollisuuden huomattavat tuotantoseisokit johtivat kannattavuuden heikentymiseen.

TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ

TULOS OSAKETTA KOHTI

Liiketoimintaryhmien liikevoitto

	milj. FIM		milj. EUR	
	1998	1997	1998	1997
Margariiniteollisuus	0,4	81,5	0,1	13,7
Viljateollisuus	58,5	58,0	9,8	9,8
Benecol-liiketoiminta	185,8	24,5	31,2	4,1
Kemianteollisuus	76,5	92,8	12,9	15,6
Muut	-11,5	-11,2	-1,9	-1,9
Kokonaismäärä	309,8	245,6	52,1	41,3

KONSERNIN TULOS

Konsernin tulos ennen satunnaisia eriä, veroja ja vähemmistön osuutta oli 252 miljoonaa markkaa, mikä on 44 miljoonaa markkaa parempi kuin vuonna 1997. Tulos oli 5,1 prosenttia liikevaihdosta, kun se vuotta aikaisemmin oli 4,1 prosenttia. Osakkuusyhtiöistä kirjatut omistusosuutta vastaavat tulokset olivat yhteensä 12 miljoonaa markkaa. Vastaava luku edellisellä tilikaudella oli 26 miljoonaa markkaa.

Satunnaisina tuottoina kirjattiin aikaisemmilta tilikausilta syntyneitä ja edelleen toteutumattomia verosaamisia yhteensä 37 miljoonaa markkaa. Satunnaisina kuluina puolestaan vähennettiin kemianteollisuuden Pohjois-Amerikan liiketoimintoihin liittyviä kertaluonteisia menoja 57 miljoonaa markkaa. Raisio Chemicals Canada Inc.:n tuotantoa keskitetään sellukemikaaleista paperikemikaaleihin. Osasta tuotantolinjoja luovutaan. Yhtiöllä on Kanadassa kaikkiaan viisi tuotantoyksikköä.

Konsernin välittömien verojen määrä nousi tilikauden aikana 85 miljoonaa markkaan. Varsinaisen toiminnan verot olivat 33,6 prosenttia tuloksesta ennen satunnaisia eriä (1997: 34,3 %).

Konsernin osakekohtainen tulos (EPS) nousi 0,93 markkaan, kun se edellisellä tilikaudella oli 0,83 markkaa.

OSINKOPOLITIikka JA OSINKO

Hallituksen tavoitteena on, että yhtiön osake on omistajalleen tuottava sijoituskohte ja että osinko myötäilee tuloskehitystä. Osingon määrän päättävät osakkeenomistajat vuosittain yhtiökokouksessa. Hallitus ei pidä perusteltuna vahvistaa etukäteen vuotuisiksi osinkoehdotukseksi tiettyä kiinteää osuutta yhtiön tuloksesta.

Vuodelta 1998 hallitus esittää maksettavaksi osinkoa 0,35 markkaa osakkeelta, mikä on 37,5 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta. Edelliseltä vuodelta maksettiin osinkoa 0,30 markkaa osakkeelta, mikä oli 36,3 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

RAHOITUS

Konsernin liiketoiminnan tuottama kassavirta oli 281 miljoonaa markkaa. Huolimatta tulorahoituksen kasvusta tilikauden aikana kassavirran määrä väheni, koska käyttöpääomaan sitoutui edellistä vuotta enemmän varoja. Konsernin maksuvalmius säilyi kuitenkin edelleen hyvänä.

Korollisen nettovelan määrä tilinpäätöshetkellä nousi 1 032 miljoonaa markkaan, kun se edellisenä vuonna oli 850 miljoonaa markkaa.

Hyvää maksuvalmiuden ylläpitoa edisti emoyhtiön kesäkuussa sopima 190 miljoonan Yhdysvaltain dollarin (noin yhden miljardin markan) suuruinen

luottolimiittisopimus kansainvälisen pankkiryhmittymän kanssa. Sopimus on voimassa seitsemän vuotta ja se korvasi joulukuussa 1996 tehdyn 135 miljoonan dollarin viisivuotisen sopimuksen. Ehdot ovat aikaisempaan verrattuna edullisemmat. Luottolimiitin puitteissa on joustavasti voitu toteuttaa muun muassa vanhojen lainojen muuntoja aikaisempaa edullisemmiksi sekä rahoittaa myös tytäryhtiöitä joustavasti.

Nettorahoituskulut olivat 65 miljoonaa markkaa eli 1,3 prosenttia liikevaihdosta (1997: 48 milj. mk ja 0,9 %). Rahoituskulujen lisääntymiseen vaikuttivat luottomäärän kasvu, kertaeränä kirjatut luottolimiitin järjestelykulut sekä kerta-vaikutteisten rahoitustuottojen vähentyminen. Edellisen vuoden tilinpäätöksessä oli lisäksi mukana osittain realisoitumattomia kurssivoittoja, nyt kirjattiin kurssi-tappioita. Keskimääräinen rahan hinta sen sijaan aleni.

Konsernin omavaraisuusaste oli 46,0 prosenttia (1997: 46,6 %).

Pääoman tuottoluvut paranivat. Sijoitetun pääoman tuotto oli 11,1 prosenttia (1997: 10,1 %) ja oman pääoman tuotto 9,2 prosenttia (1997: 7,8 %). Lyhytaikaisen pääoman kiertoa kuvaavat tunnusluvut current ratio ja quick ratio heikkenivät hieman. Tämä johtuu siitä, että edellä mainittu luottolimiitti oli keskeinen velk-rahoituksen muoto. Luonteensa mukaisesti se kirjataan lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan.

Rahoitusriskien hallintaa säätelee hallituksen hyväksymä ja säännöllisesti tarkistettava politiikka.

Konserni pitää yllä likviditeettireservä strategisen toimintavapauden säilyttä-miseksi. Sijoitusten lisäksi sen merkittävimmät elementit ovat rahoittajien kanssa sovitut mutta nostamattomat luotto- ja tililimiitit.

Vastapuoliriskien hallinnassa keskeisiä keinoja ovat huolellinen vastapuolten valinta, vastapuolikohtaiset limiitit ja hajauttaminen. Myyntisaamisten vastapuoliriskistä sekä hyödykkeiden hintariskistä vastaavat liiketoimintaryhmät itsenäisesti.

Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta tavoitteena mahdollisimman alhaiset nettorahoituskulut. Välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja -optioita.

Yhtymä on suojautunut valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassa-virtojen aiheuttamaa kurssiriskiä vastaan. Valuuttariski on suojattu valuutta-termiinein nettovaluutta-aseman pohjalta. Suojaus on ulottunut enintään 12 kuukauden jaksolle. Ulkomaisten tytäryhtiöiden osakepääomia ei ole suojattu. Tilinpäätöspäivänä avoimesta valuutta-asemasta oli suojattuna 80 prosenttia ja koko tilivuoden aikana keskimäärin 74 prosenttia.

YHTEISVALUUTTA

Yhtymän kemianteollisuus on siirtynyt euron käyttöön liiketoiminnassaan osittain jo vuoden 1999 alusta. Koska kotimaan keskusliikkeet siirtyvät euroon vasta siirtymäjakson lopussa, toimivat yhtymän margariini- ja viljateollisuus tämän mukaisesti. Ostotoiminnassa euron käyttöön siirryttiin vuoden 1999 alusta vähitel-len ja tapauskohtaisesti. Viljan ja öljysiementen hankinnasta vastaava maatalous-ryhmä hoitaa tilitykset markkoina siirtymäkauden loppuun asti.

Yhtymän kirjanpito siirtyi euron käyttöön vuoden 2000 alusta.

Tulosraportointi sekä vuosien 1998 ja 1999 tilinpäätöstiedot ja vuosikertomukset laaditaan Helsingin Pörssin suositusten mukaisesti sekä euroissa että markoissa.

VUOSI 2000

Raisio Yhtymässä aloitettiin vuosituhannen vaihtumiseen liittyvä suunnittelu vuonna 1996, jolloin laadittiin toteutussuunnitelmat ja organisoitiin vastuut liiketoimintaryhmittäin. Seuraavana vuonna aloitettiin kaikkia toimintoja ja yhtiöitä koskeva työ niiden järjestelmien ja laitteiden osalta, jotka suunnitelman mukaan ovat vielä käytössä vuonna 2000 ja joissa on todettu korjaustarve.

Myös ns. upotetut järjestelmät on kartoitettu.

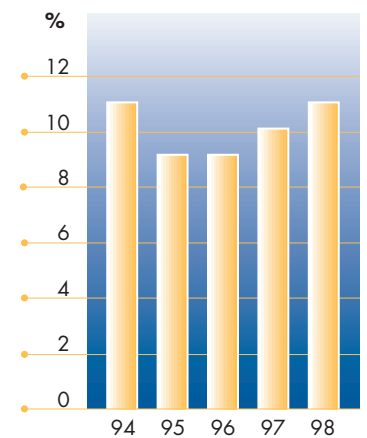
Suurin osa muutoksista tehtiin vuoden 1998 aikana. Mittaviin järjestelmä-uudistuksiin ei ole ollut tarvetta. Loput ongelmista esimerkiksi toimistojärjestelmien osalta poistuvat vuoden 1999 aikana versiovaihtojen myötä.

Raisio Yhtymä katsoo saavuttaneensa vuosituhannen vaihtumiseen liittyvillä toimenpiteillään riittävän valmiustason.

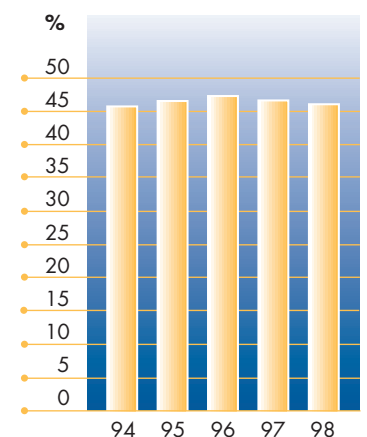
INVESTOINNIT

Yhtymän bruttoinvestoinnit olivat 444 miljoonaa markkaa, mikä on yhdeksän prosenttia liikevaihdosta. Investoinnit Suomeen olivat 258 miljoonaa markkaa ja ulkomaille 186 miljoonaa markkaa.

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

OMAVARAISUUSASTE

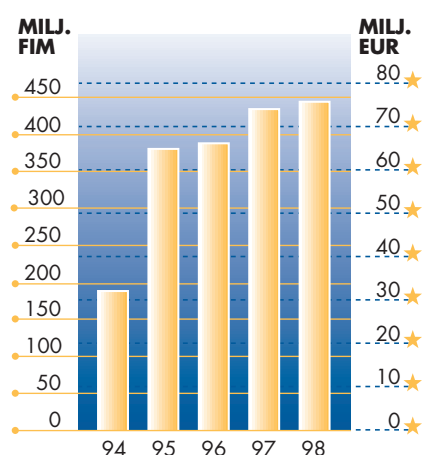
Margariiniteollisuuden merkittävimmät investoinnit olivat Raision Margariinin lavaamon ja tuotevaraston automatisointi sekä uusi juustola. Carlshamn Mejeri AB investoi pakkauslinjoihin ja raaka-aineväestöön.

Viljateollisuuden investoinnit olivat suhteellisen vähäiset. Merkittävimmät erät kohdistuivat pastojen valmistukseen ja pakkaukseen.

Benecol-liiketoimintaan investoitiin eniten. Yhdysvaltoihin rakennettiin stanoliesteritehdas, joka valmistuu vuoden 1999 alkukuukausina. Raision stanoliesterituotantoa laajennettiin. Sterol Technologies Oy rakensi sterolin talteenoton koeyksikön. Lisäksi investoitiin WeSTerol-hankkeeseen, joka tähtää sterolin tuotannon aloittamiseen Yhdysvalloissa.

Kemianteollisuus osti Arizona Chemicalsin Pohjois-Euroopassa harjoittaman hartsiliimaliiketoiminnan. Koreasta hankittiin osake-enemmistö OPL-Raisio Inc. -yhtiöstä, johon investoitiin myös koneita ja laitteita uutta tuotantoa varten. Aikaisemmin 51-prosenttisesti omistetun Raisio Chemicals Italian loput osakkeet ostettiin.

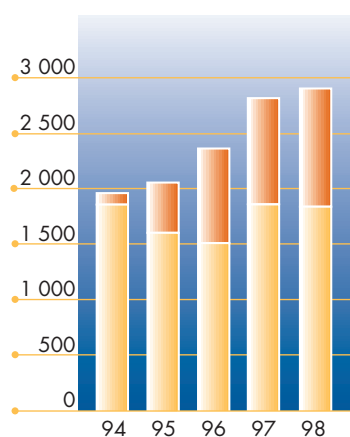
INVESTOINNIT

Bruttoinvestoinnit teollisuusryhmittäin

	milj. FIM		milj. EUR	
	1998	1997	1998	1997
Margariiniteollisuus	80	83	14	14
Viljateollisuus	33	133	5	22
Benecol-liiketoiminta	124	41	21	7
Kemianteollisuus	179	144	30	24
Muut	28	33	5	6
Yhteensä	444	434	75	73

HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ VUODEN AIKANA KESKIMÄÄRIN

■ Henkilökunta ulkomailla

MUUTOKSET KONSERNIN RAKENTEESSA

Benecol-liiketoiminta yhtiöitettiin vuoden 1998 alusta Raisio Benecol Oy:ksi, jonka osakepääoman Raisio Yhtymä Oyj omistaa kokonaan.

Konserniin liitettiin 1.7.1998 alkaen korealainen OPL-Raisio Inc., jonka osakepääomasta Raisio Chemicals Oy omistaa 51 prosenttia.

Ruotsissa toimivan, ympäristötekniikkaan erikoistuneen Flootek AB:n koko osakekanta myytiin elokuussa uudelle yhtiölle, Valmet Flootek Oy:lle, jonka osakepääomasta Valmet Oyj omistaa 51 prosenttia ja Raisio Chemicals Oy 49 prosenttia.

Vuoden 1999 alusta yhtiön perunatärkkelysteollisuus yhtiöitettiin Finnamyyl Oy:ksi ja viljatärkkelysteollisuus Raisio Grain Starch Oy:ksi. Raisio Yhtymä Oyj omistaa kummankin yhtiön osakepääoman kokonaan. Raisio Benecol Oy siirsi niinikään vuoden 1999 alusta Suomessa tapahtuvan stanoliesterituotantonsa kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Raisio Staest Oy:lle.

YMPÄRISTÖASIAT

Hallitus on vahvistanut yhtiön ympäristöpolitiikan vuonna 1997. Periaatteet koskevat yhtiön toimintoja kaikkialla maailmassa. ISO 14001-standardin mukainen ympäristöjärjestelmä on jo sertifioitu Raisio Chemicalsin seitsemälle toimipaikalle Suomessa sekä Rehuraision kaikille neljälle toimipaikalle. Raisio Chemicals julkaisee erillisen ympäristöraportin vuosittain. Ensimmäinen koko konsernin kattava raportti on tarkoitus julkaista vuodelta 1998.

HENKILÖSTÖ

Raisio Yhtiön palveluksessa oli 1998 keskimäärin 2 904 henkilöä. Määrä oli 87 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonna. Suomessa henkilökuntaa oli keskimäärin 1 831 (63 %) ja ulkomailla 1 073 (37 %).

Vuoden päättyessä palveluksessa oli 2 814 henkilöä, mikä on 28 vähemmän kuin samana ajankohtana vuotta aikaisemmin. Suomessa henkilökuntaa oli 1 754 (62 %) ja ulkomailla 1 060 (38 %).

Raisio Yhtymä Oyj:n palveluksessa oli keskimäärin 703 henkilöä ja vuoden päättyessä 683 henkilöä.

Henkilöstö liiketoimintaryhmittäin tilikauden aikana keskimäärin

	1998	1997
Margariiniteollisuus	901	878
Viljateollisuus	661	699
Kemianteollisuus	937	838
Benecol-liiketoiminta	57	40
Muut	348	362
<hr/> Yhtymä keskimäärin	<hr/> 2 904	<hr/> 2 817

Henkilöstö maakohtaisesti

	31.12.1998	31.12.1997
Suomi	1 754	1 781
Ruotsi	311	377
Puola	266	258
Indonesia	117	118
Kanada	113	105
Korea	50	-
Yhdysvallat	41	37
Iso-Britannia	40	44
Ranska	38	35
Muualla	84	87
<hr/> Yhtymä yhteensä	<hr/> 2 814	<hr/> 2 842

TUTKIMUS JA KEHITYS

Yhtymän tutkimus- ja kehitysmenot olivat 106 miljoonaa markkaa eli 2,1 prosenttia liikevaihdosta. Margariiniteollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot olivat 10 miljoonaa markkaa, viljateollisuuden 11, Benecol-liiketoiminnan 33 ja kemianteollisuuden 50 miljoonaa markkaa. Lisäksi muita kehitysmenoja oli kaksi miljoonaa markkaa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vuoden 1999 päätavoitteena on kasvattaa kansainvälinen Benecol-liiketoiminta niihin maitoihin, että siitä syntyy yhtymälle neljäs jalka margariiniteollisuuden, viljateollisuuden ja kemianteollisuuden rinnalle. Steroliraaka-aineen hankintaa on edelleen varmistettu sopimuksin ja investoinnein. Stanoliesterin valmistukseen vuonna 1998 suoritettavat investoinnit Suomessa ja Yhdysvalloissa ovat valmiina ja Benecol-tuotteiden markkinointi Euroopassa ja Yhdysvalloissa tulee alkamaan vuoden 1999 alkupuoliskolla.

Yrityksen ulkopuoliset olosuhteet aiheuttavat sen, että margariiniteollisuuden tuloksen kohentaminen on lyhyellä tähtäyksellä vaikeata. Hieman pitemmällä tähtäyksellä margariiniteollisuus pyritään nostamaan jälleen tuottavaksi liiketoiminnaksi. Venäjälle tapahtuvan viennin määrä vaihtelee todennäköisesti jatkossakin suuresti ja jää kokonaisuudessaan aikaisempaa alhaisemmalle tasolle. Tämä vaatii margariiniteollisuudelta sopeuttamistoimenpiteitä. Margariiniteollisuuden pääraaka-aineen, kasviöljyn hintataso on vuonna 1999 muodostumassa edullisemmaksi kuin vuonna 1998.

Jo suoritettujen tervehdyttämistoimien ansiota viljateollisuuden lähtökohdat vuodelle 1999 ovat myönteiset huolimatta siitä, että vientinäköymät Venäjälle ovat epäselvät.

Kemianteollisuuden tutkimus- ja kehitystoiminta sekä investoinnit teknologiakeskuksiin ovat vahvistaneet liiketoimintaryhmän asemaa johtavien paperinvalmistajien toimittajana sekä tutkimus- ja kehityskumppanina maailmanlaajuisesti. Paperiteollisuuden näkymien arvioidaan jatkuvan myönteisinä. Euroopassa on rakenteilla kaksi uutta hienopaperikonetta ja Kiinassa käynnistetään neljää. Paperikemikaalien kulutuksen arvioidaan kasvavan maailmassa 5-6 prosentin vuosivauhdilla. Ration kemianteollisuuden kasvunäkymät ovat suhteellisen hyvät ja kannattavuuden arvioidaan paranevan.

Benecol-levitteiden markkinoinnin siirtyminen Yhdysvalloissa alkuperäisestä suunnitelmasta aiheuttaa sen, että odotettavissa olevat Benecol-tuotot lykkääntyvät vastaavasti.

Konsernitason tavoitteena kääntää yhtymän liikevaihto uudelleen kasvuun sekä parantaa tulosta.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKELAJIT

Raisio Yhtymä Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 165 149 030 markkaa, ja se jakaantui 31.12.1998 37 077 400 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 128 071 630 vaihto-osakkeeseen (sarja V), joiden nimellisarvo on yksi markka. Yhtiön vähimmäisosakepääoma on 100 000 000 markkaa ja enimmäisosakepääoma 400 000 000 markkaa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta (YJ 4 §).

Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään 26.11.1994. Osakkeiden markkinapaikka on Helsingin Pörssi, jossa vaihto-osakkeet noteerataan päälistalla ja kantaosakkeet I-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIIVV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeella vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395.

Yhtiön osakkeet jakautuvat vaihto-osakkeisiin (sarja V) ja kantaosakkeisiin (sarja K), joilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Kullakin osakkaalla on kuitenkin ääniä enintään 15 promillea yhtiön kulloisenkin osakepääoman mukaisesta osakemäärästä. Yhtiökokouksessa ei kukaan ole oikeutettu äänestämään suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä (YJ 10 §). Nykyistä osakepääomaa vastaavalla osakemäärällä suurin osakaskohtainen äänimäärä ilman edellä mainittua 1/10 -rajoitusta voi olla 2 477 235 ääntä, jonka saavuttaa yhtä monella vaihto-osakkeella tai 123 862 kantaosakkeella tai jollakin näiden osakkeiden määrien yhdistelmällä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoittava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava kantaosake vaihto-osakkeeksi (YJ 7 § ja 8 §). Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä, tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 1998 aikana 5 958 010 kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS JA OPTIOLAINA

Yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, hallituksen varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies omistivat 31.12.1998 kantaosakkeita 2 038 450 kappaletta ja vaihto-osakkeita 471 940 kappaletta. Tämä on yhteensä 1,52 prosenttia kaikista osakkeista ja tuottaa ääniä 1,99 prosenttia enimmäisäänimäärästä. Lisäksi he omistavat 113 000 kappaletta optio-ohjelman 1998-2003 optio-oikeuksia eli 32,3 prosenttia niiden kokonaismäärästä.

Mikäli optio-oikeuksien omistajat merkitsevät kaikki niillä merkittävissä olevat osakkeet, 1 130 000 uutta vaihto-osaketta, hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja hallituksen varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan varamiehen omistuksen määrä on 2 038 450 kantaosaketta ja 1 601 940 vaihto-osaketta eli 2,16 prosenttia merkinnän jälkeisestä osakemäärästä ja 2,11 prosenttia vastaavasta äänimäärästä.

OSAKASSOPIMUKSET

Raisio Yhtymä Oyj:llä ei ole tiedossaan yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä osakassopimuksia.

OSAKEPÄÄOMAN MUUTOS

Vuoden 1993 optiolainaan perustuva osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 29.4.1998 ja vastaava vaihto-osakkeiden lisäerä, 1 819 200 osaketta, otettiin seuraavana päivänä kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä.

Kaikki optiotodistusten perusteella merkittävissä olleet osakkeet merkittiin. Yhtiölle suoritettiin merkintähintana 17 600 760 markkaa, josta osakepääomaan kirjattiin 1 819 200 markkaa ja ylikurssirahastoon 15 781 560 markkaa.

OSAKKEEN NIMELLISARVON MUUTTAMINEN

Huhti- ja kesäkuussa pidetyt yhtiökokoukset hyväksyivät yhtiön osakkeen nimellisarvon muuttamisen osakepääomaa alentamatta 10 markasta yhteen markkaan siten, että jokainen kantaosake jaettiin kymmeneksi uudeksi kantaosakkeeksi ja vastaavasti jokainen vaihto-osake kymmeneksi uudeksi vaihto-osakkeeksi. Uuden nimellisarvon mukaiset osakkeet ovat olleet kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä 29.6.1998 alkaen.

HALLITUKSEN VALTUUDET OSAKEPÄÄOMAN KOROTTAMISEEN

Yhtiökokous antoi 7.4.1998 hallitukselle valtuudet päättää nimellisarvoltaan yhteensä enintään 10 000 000 markan osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä ja/tai vastaavan suuruiseen korotukseen johtavien vaihtovelkakirja- ja/tai optiolainojen ottamisesta ja/tai optio-oikeuksien antamisesta.

Osakkeenomistajille kuuluvasta merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa vain silloin, kun siihen on olemassa yhtiön kannalta painava taloudellinen syy ja valtuutusta käytetään yrityskaupan tai liiketoiminnan oston rahoitukseen tai yritysten välisen yhteistyön järjestämiseen tai yhtiön rahoitusrakenteen vahvistamiseen.

Valtuutus on merkitty kaupparekisteriin 30.4.1998 ja se on voimassa 7.4.1999 asti. Valtuutusta ei ole käytetty.

OPTIO-OHJELMA 1998-2003

Varsinainen yhtiökokous 7.4.1998 hyväksyi hallituksen ehdotuksen uudesta optio-ohjelmasta, joka on tarkoitettu osaksi konsernin kannustusjärjestelmää ja siten lisäämään saajien sitoutumista ja työmotivaatiota. Päätöksen mukaan optio-oikeuksia annetaan 350 000 kappaletta ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä 3 500 000 uutta vaihto-osaketta.

Optio-oikeuksia on annettu yhtiökokouksen päätöksellä Raisio Yhtymä Oyj:n hallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä yhtiökokouksen antamaan valtuuteen perustuvalla hallituksen päätöksellä konsernin ja konserni-yhtiöiden johtoon ja avainhenkilöihin kuuluville henkilöille sekä täysin omistetulle konserniyhtiölle yhteensä 350 000 kappaletta. Tästä konserniyhtiöstä optio-oikeuksia voidaan myöhemmin hallituksen päätöksellä luovuttaa avainhenkilöille konsernin kannustusjärjestelmän puitteissa.

Optio-oikeudet annettiin vastikkeetta ja niiden kokonaismäärä jakaantuu neljään 87 500 kappaleen erään, joiden perusteella tapahtuvien osakemerkintöjen ajat alkavat 4.5.2000, 4.5.2001, 4.5.2002 ja 4.5.2003. Merkintäajat päättyvät kaikkien erien osalta 30.1.2004. Merkintöjen seurauksena yhtiön osakepääoma voi nousta enintään 3 500 000 markalla ja osakemäärä kasvaa 3 500 000 vaihto-osakkeella eli 2,12 prosentilla nykyisestä osakemäärästä. Uusien osakkeiden antama ääniosuus on 0,4 prosenttia nykyisen osakepääoman mukaisesta osakemäärästä laskettuna.

Uuden osakkeen merkintähinnan perusteena on vaihto-osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettu hinta Helsingin Pörssissä 8.-30.4.1998, joksi muodostui 972 markkaa eli 97,20 markkaa nykyistä osaketta kohti. Näin saatua hintaa korotetaan siten, että merkintähinta 4.5.2000 alkavassa merkinnässä on 101,20 markkaa ja myöhemmillä erillä vastaavasti 103,20 markkaa, 105,20 markkaa ja 107,20 markkaa. Merkintähintaa alennetaan optio-oikeuksien liikkeeseenlaskun jälkeen ja optio-oikeuksien voimassaolon aikana ennen 30.1.2004 jaettavien osinkojen määrällä. Osakkeen merkintähinta on kuitenkin vähintään osakkeen nimellisarvo. Uudet osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa ne on merkitty.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET

Merkintäaika	Korotustapa	Merkintäehdot	Nimellisarvo mk	Merkintähinta mk	Uusia osakkeita kpl	Osakepääoman korotus	Uusi osakepääoma milj. mk	Osinko-oikeus
13.12.1993–28.1.1994	Uusmerkintä	5 V tai K: 1 V	50	250,00	405 206	20,26	121,6	Puoli osinkoa 1993
12.4.1995	Suunnattu anti Raision Margariinin osakkeenomistajille	11 RM: 5 V	10	vaihto	1 454 630	14,55	136,1	Täysi osinko 1995
10.6.–10.7.1996	Uusmerkintä	5 V: 1 V 5 K: 1 K	10	80,00	2 722 163	27,22	163,3	Täysi osinko 1996
1.4.–30.4.1998	Suunnattu anti optiolainan 1993 optiotodistusten omistajille	-	10	96,75	181 920	1,82	165,1	Täysi osinko 1998

OSAKEPÄÄOMAN RAKENNE 31.12.1998

	Osakkeiden lukumäärä kpl	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
Vaihto-osakkeet	128 071 630	77,5	14,7
Kanta-osakkeet	37 077 400	22,5	85,3
Yhteensä	165 149 030	100,0	100,0

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.1998

Osakkeita kpl	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia kpl %		Osakkeita kpl %		Omistajia kpl %		Osakkeita kpl %	
1 – 1 000	10 221	74,7	3 589 822	2,8	4 601	58,4	1 635 779	4,4
1 001 – 5 000	2 733	20,0	6 121 412	4,8	2 121	26,9	5 020 790	13,5
5 001 – 10 000	436	3,2	3 120 620	2,4	600	7,6	4 265 500	11,5
10 001 – 25 000	193	1,4	3 008 060	2,4	376	4,8	5 822 621	15,7
25 001 – 50 000	44	0,3	1 546 120	1,2	122	1,6	4 045 195	10,9
50 001 – odotusluettelolla yhteistilillä	50	0,4	110 265 176 3 550 416 870	86,1 0,0 0,3	54	0,7	13 184 670 2 331 515 771 330	35,6 6,3 2,1
Yhteensä	13 677	100,0	128 071 630	100,0	7 874	100,0	37 077 400	100,0

Raisio Yhtymä Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.12.1998 yhteensä 16 933 kpl.

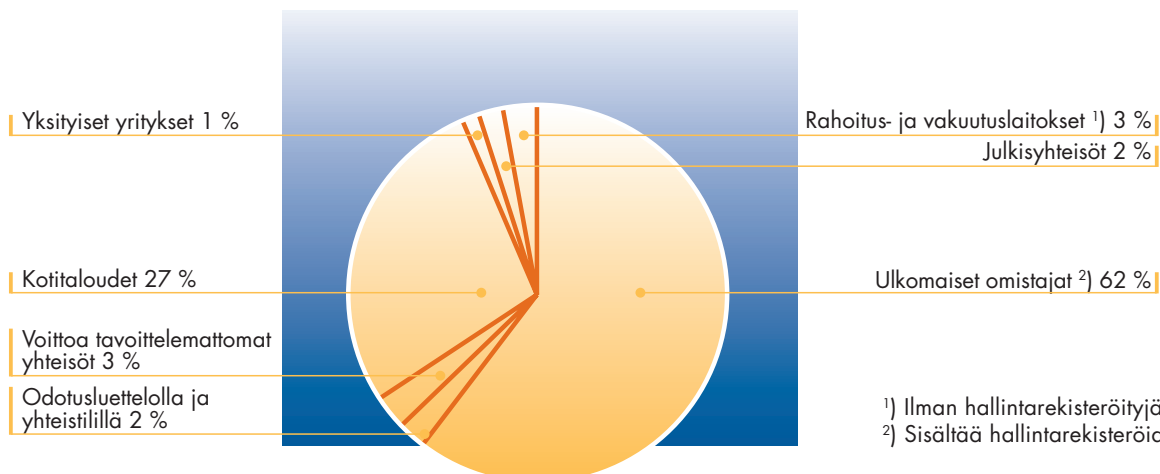
OSAKKEENOMISTAJAT

25 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.1998 osakasluettelon mukaan

Ulkomaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaanlukien oli 31.12.1998 yhteensä 102 045 859 osaketta, mikä on 61,8 prosenttia koko osakemäärästä.

	Sarja K kpl	Sarja V kpl	Yhteensä kpl	%	Ääniä kpl	%
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.	3 880 380		3 880 380	2,4	2 477 235	0,28
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	2 000 000	550 000	2 550 000	1,5	2 477 235	0,28
Kuntien Eläkevakuutus		1 569 000	1 569 000	1,0	1 569 000	0,18
Brotherus Ilkka	42 540	1 447 420	1 489 960	0,9	2 298 220	0,26
Langh Hans	654 480		654 480	0,4	2 477 235	0,28
Haavisto Maija	394 020	258 180	652 200	0,4	2 477 235	0,28
Haavisto Heikki	520 200	120 000	640 200	0,4	2 477 235	0,28
Haavisto Antti	382 140	172 140	554 280	0,3	2 477 235	0,28
Haavisto Erkki	379 940	172 260	552 200	0,3	2 477 235	0,28
Haavisto Ilkka	380 760	160 080	540 840	0,3	2 477 235	0,28
Myllymäki Erkki	392 820	116 080	508 900	0,3	2 477 235	0,28
Maataloustuottajain Varsinais-Suomen Liiton Tukirahasto	424 980	16 940	441 920	0,3	2 477 235	0,28
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		335 000	335 000	0,2	335 000	0,04
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund	276 000		276 000	0,2	2 477 235	0,28
Alfred Berg Finland Oy Ab		244 367	244 367	0,2	244 367	0,03
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola		228 800	228 800	0,1	228 800	0,03
FIM Forte Sijoitusrahasto		223 300	223 300	0,1	223 300	0,03
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia		215 000	215 000	0,1	215 000	0,02
Langh Laura	124 800	81 120	205 920	0,1	2 477 235	0,28
Kytövuori Heikki	46 260	154 580	200 840	0,1	1 079 780	0,12
Oy Atraco Oy		200 000	200 000	0,1	200 000	0,02
Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum		190 000	190 000	0,1	190 000	0,02
Johansson Bjarne, kuolinpesä	134 340	17 000	151 340	0,1	2 477 235	0,28
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola		150 000	150 000	0,1	150 000	0,02
Maataloustuottajain Varsinais-Suomen Liitto	123 600	25 260	148 860	0,1	2 477 235	0,28

OSAKEKANNAN JAKAUTUMA

KONSERNIN TUNNUSLUVUT MARKKOISSA

	1994	1995	1996	1997	1998
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Tulos per osake (EPS), mk	0,97	0,62	0,41	0,83	0,93
Oma pääoma per osake, mk	8,13	8,54	9,58	9,86	10,37
Osinko per osake, mk	0,16	0,18	0,20	0,30	0,35 ¹⁾
Osinko per tulos, %	16,32	28,56	48,99	36,26	37,47
Efektiivinen osinkotuotto, %					
Vaihto-osakkeet	2,26	2,86	0,69	0,46	0,63
Kantaosakkeet	2,17	3,00	0,71	0,47	0,65
P/E-luku					
Vaihto-osakkeet	7,2	10,0	71,2	78,2	59,6
Kantaosakkeet	7,5	9,5	68,6	76,9	57,8
OSAKKEEN ARVO					
Oikaistu keskipurssi, mk					
Vaihto-osakkeet	10,17	5,93	22,80	49,77	77,70
Kantaosakkeet	10,11	6,30	22,39	48,92	87,26
Oikaistu alin kurssi, mk					
Vaihto-osakkeet	6,85	4,74	6,19	28,90	46,50
Kantaosakkeet	6,61	4,58	5,99	28,10	46,00
Oikaistu ylin kurssi, mk					
Vaihto-osakkeet	12,99	8,08	33,99	65,20	108,00
Kantaosakkeet	12,33	7,84	33,00	64,50	107,00
Oikaistu kurssi 31.12., mk					
Vaihto-osakkeet	7,00	6,15	29,08	64,68	55,68
Kantaosakkeet	7,30	5,86	28,00	63,59	53,96
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. mk					
Vaihto-osakkeet	557,1	593,0	3 311,9	7 780,9	7 131,0
Kantaosakkeet	428,1	342,1	1 384,4	2 736,6	2 000,7
Yhteensä	985,2	935,1	4 696,3	10 517,5	9 131,7
OSAKEVAIHTO					
Vaihto, milj. mk					
Vaihto-osakkeet	464,0	277,8	3 390,5	4 373,5	7 648,1
Kantaosakkeet	81,5	5,1	271,9	288,0	479,4
Yhteensä	545,5	282,9	3 662,4	4 661,5	8 127,5
Vaihdettu määrä					
Vaihto-osakkeet, 1000 kpl	40 066	41 157	160 970	87 884	98 429
%	64,7	51,1	150,6	75,1	78,4
Kantaosakkeet, 1000 kpl	7 105	717	12 873	5 887	5 493
%	12,1	1,4	24,8	12,7	14,1
OSAKKEIDEN MÄÄRÄ					
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1000 kpl					
Vaihto-osakkeet	70 603	91 749	106 902	117 090	125 514
Kantaosakkeet	66 762	58 480	51 999	46 240	39 052
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1000 kpl					
Vaihto-osakkeet	79 607	96 456	113 886	120 294	128 072
Kantaosakkeet	58 680	58 404	49 444	43 035	37 077

¹⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT EUROISSA

	1994	1995	1996	1997	1998
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Tulos per osake (EPS), e	0,16	0,10	0,07	0,14	0,16
Oma pääoma per osake, e	1,37	1,44	1,61	1,66	1,74
Osinko per osake, e	0,03	0,03	0,03	0,05	0,06 ¹⁾
Osinko per tulos, %	16,32	28,56	48,99	36,26	37,47
Efektiivinen osinkotuotto, %					
Vaihto-osakkeet	2,26	2,86	0,69	0,46	0,63
Kantaosakkeet	2,17	3,00	0,71	0,47	0,65
P/E-luku					
Vaihto-osakkeet	7,2	10,0	71,2	78,2	59,6
Kantaosakkeet	7,5	9,5	68,6	76,9	57,8
OSAKKEEN ARVO					
Oikaistu keskikurssi, e					
Vaihto-osakkeet	1,71	1,00	3,83	8,37	13,07
Kantaosakkeet	1,70	1,06	3,77	8,23	14,68
Oikaistu alin kurssi, e					
Vaihto-osakkeet	1,15	0,80	1,04	4,86	7,82
Kantaosakkeet	1,11	0,77	1,01	4,73	7,74
Oikaistu ylin kurssi, e					
Vaihto-osakkeet	2,18	1,36	5,72	10,97	18,16
Kantaosakkeet	2,07	1,32	5,55	10,85	18,00
Oikaistu kurssi 31.12., e					
Vaihto-osakkeet	1,18	1,03	4,89	10,88	9,36
Kantaosakkeet	1,23	0,99	4,71	10,70	9,08
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. e					
Vaihto-osakkeet	93,7	99,7	557,0	1 308,7	1 199,3
Kantaosakkeet	72,0	57,5	232,8	460,3	336,5
Yhteensä	165,7	157,2	789,8	1 769,0	1 535,8
OSAKEVAIHTO					
Vaihto, milj. e					
Vaihto-osakkeet	78,0	46,7	570,2	735,6	1 286,3
Kantaosakkeet	13,7	0,9	45,7	48,4	80,6
Yhteensä	91,7	47,6	615,9	784,0	1 366,9
Vaihdettu määrä					
Vaihto-osakkeet, 1000 kpl	40 066	41 157	160 970	87 884	98 429
%	64,7	51,1	150,6	75,1	78,4
Kantaosakkeet, 1000 kpl	7 105	717	12 873	5 887	5 493
%	12,1	1,4	24,8	12,7	14,1
OSAKKEIDEN MÄÄRÄ					
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1000 kpl					
Vaihto-osakkeet	70 603	91 749	106 902	117 090	125 514
Kantaosakkeet	66 762	58 480	51 999	46 240	39 052
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1000 kpl					
Vaihto-osakkeet	79 607	96 456	113 886	120 294	128 072
Kantaosakkeet	58 680	58 404	49 444	43 035	37 077

¹⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1 000 FIM		1 000 EUR	
	1.1.-31.12.1998	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1998	1.1.-31.12.1997
LIIVEVAIHTO	4 950 387	5 101 067	832 595	857 938
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	19 850	38 785	3 338	6 523
Liiketoiminnan muut tuotot (1)	26 764	28 970	4 501	4 872
Materiaalit ja palvelut (2)	2 907 346	3 124 977	488 981	525 583
Henkilöstökulut (3)	579 740	575 631	97 505	96 814
Poistot ja arvonalentumiset (7)	248 271	250 757	41 756	42 174
Liiketoiminnan muut kulut	951 841	971 847	160 087	163 453
LIIKEVOITTO	309 803	245 610	52 105	41 309
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	7 462	10 489	1 255	1 763
Rahoitustuotot ja -kulut (8)	-64 869	-47 556	-10 910	-7 998
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	252 396	208 543	42 450	35 074
Satunnaiset erät (9)	-20 444	-90 524	-3 438	-15 225
VOITTO ENNEN VEROJA	231 952	118 019	39 012	19 849
Välittömät verot (10)	-84 795	-54 426	-14 261	-9 154
Vähemmistön osuus	-13 901	20 702	-2 339	3 482
TILIKAUDEN VOITTO	133 256	84 295	22 412	14 177

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin.

KONSERNIN TASE

	1 000 FIM 31.12.1998	31.12.1997	1 000 EUR 31.12.1998	31.12.1997
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet (11)	195 857	179 400	32 941	30 173
Konserniliikearvo (11)	311 568	349 809	52 402	58 834
Aineelliset hyödykkeet (11)	1 633 361	1 491 384	274 712	250 833
Osuudet osakkuusyrityksissä (12)	84 901	76 069	14 279	12 794
Muut sijoitukset (12)	77 104	43 774	12 968	7 362
	<u>2 302 791</u>	<u>2 140 436</u>	<u>387 302</u>	<u>359 996</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus (14)	788 466	774 910	132 610	130 330
Pitkäaikaiset saamiset (15)	1 803	-	303	-
Laskennallinen verosaaminen (17)	49 038	-	8 248	-
Lyhytaikaiset saamiset (15)	716 493	663 390	120 506	111 574
Rahoitusarvopaperit	174 118	155 579	29 284	26 167
Rahat ja pankkisaamiset	72 025	91 748	12 114	15 431
	<u>1 801 943</u>	<u>1 685 627</u>	<u>303 065</u>	<u>283 502</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>4 104 734</u>	<u>3 826 063</u>	<u>690 367</u>	<u>643 498</u>

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin.

	1 000 FIM		1 000 EUR	
	31.12.1998	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1997
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA (16)				
Osakepääoma	165 149	163 330	27 776	27 470
Ylikurssirahasto	17 290	-	2 908	-
Vararahasto	527 350	527 393	88 694	88 701
Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	80	80	14	14
Edellisten tilikausien voitto	869 165	835 727	146 183	140 559
Tilikauden voitto	133 256	84 295	22 412	14 177
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 712 290	1 610 825	287 987	270 921
VÄHEMMISTÖOSUUS	173 291	160 963	29 145	27 072
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka (17)	256 126	237 324	43 077	39 915
Pitkäaikainen vieras pääoma (18)	543 800	677 102	91 461	113 880
Lyhytaikainen vieras pääoma (18)	1 419 227	1 139 849	238 697	191 710
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 219 153	2 054 275	373 235	345 505
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 104 734	3 826 063	690 367	643 498

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
LIIKETOIMINTA				
Tulorahoitus				
Liikevoitto	309 803	245 610	52 105	41 309
Oikaisut liikevoittoon	239 833	250 757	40 337	42 174
Rahoitustuotot ja -kulut	-57 407	-37 066	-9 655	-6 234
Satunnaiset erät	11 078	-	1 863	-
Verot	<u>-84 795</u>	<u>-54 426</u>	<u>-14 261</u>	<u>-9 154</u>
Tulorahoitus yhteensä	418 512	404 875	70 389	68 095
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS				
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-13 556	-106 347	-2 281	-17 886
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-53 104	+9 168	-8 931	+1 542
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	<u>-71 338</u>	<u>+47 256</u>	<u>-11 998</u>	<u>+7 948</u>
	-137 998	-49 923	-23 210	-8 396
Liiketoiminnan kassavirta	280 514	354 952	47 179	59 699
INVESTOINNIT				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-443 584	-433 631	-74 605	-72 932
Käyttöomaisuuden myyntituotot	21 988	18 575	3 698	3 124
Konsernirakenteen muutos	899	4 308	151	724
Muut sijoitukset	<u>-11 972</u>	<u>-25 872</u>	<u>-2 014</u>	<u>-4 351</u>
	-432 669	-436 620	-72 770	-73 435
Kassavirta ennen rahoitusta	-152 155	-81 668	-25 591	-13 736
RAHOITUS				
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	-83 664	+328	-14 071	+55
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	+19 162	-10 395	+3 223	-1 748
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	+20 012	+39 684	+3 366	+6 674
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-121 376	-201 777	-20 414	-33 936
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+337 132	+215 743	+56 702	+36 285
Vähemmistöosuus	-1 574	+19 755	-266	+3 323
Osingot	-50 605	-34 871	-8 511	-5 865
Osakeanti	+17 601	-	+2 960	-
Muut erät	<u>+1 509</u>	<u>-</u>	<u>+254</u>	<u>-</u>
	138 197	28 467	23 243	4 788
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys	-13 958	-53 201	-2 348	-8 948
Oikaisuerät	12 774	-5 120	2 149	-861
Taseen mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	<u>-1 184</u>	<u>-58 321</u>	<u>-199</u>	<u>-9 809</u>

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAADINTAPERIAATTEET

Raisio Yhtymän konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyhtiö Raisio Yhtymä Oyj:n lisäksi yhtiöt, joissa Raisio Yhtymä Oyj:llä oli 31.12.1998 suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia äänimäärästä. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt ovat mukana myyntihetkeen saakka. Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osakkuusyhteisistä annetaan jäljempänä taseen liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös on laadittu vuoden 1997 lopussa voimaan tulleen kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen säännösten mukaisesti. Vuoden 1997 vertailuluvut on muutettu vastaamaan vuoden 1998 ryhmittelyä.

Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu lukuun ottamatta merkitykseltään vähäisiä käyttöomaisuuskauppoja. Konserniyhtiöiden erillistilinpäätökset on ennen konsernitilinpäätökseen yhdistelemistä oikaistu konsernin yhtenäisten laadintaperiaatteiden mukaisiksi. Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden osakkeista maksettu oman pääoman ylittävä hinta on kohdistettu taseessa kokonaisuudessaan konserniliikearvoksi, josta on vähennetty tytäryhtiöiden osakkeista maksettu alihinta konsernireservinä. Konserniaktiivasta on tehty tasapoisto jaksotettuna kahdellekymmenelle vuodelle.

Vähemmistön osuus konsernin tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu yhtiöiden välisten liiketapahtumien sekä saatavien ja velkojen eliminointien jälkeen.

Osakkuusyhtiöt, joissa konsernin osuus äänistä on 20-50 %, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyhtiöosuus on laskettu omistusosuutta vastaavana yhtiön tuloksesta. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu.

Yhtiöiden taseet on muunnettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskipörssin mukaan, paitsi rahaliiton jäsenmaassa olevien tytäryritysten taseet, jotka on muunnettu peruuttamattoman muuntokertoimen avulla lasketulla kurssilla. Yhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu tilikauden keskipörssin mukaan. Ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinneissa syntyneet muuntoerot on kirjattu voittovaroihin.

Konsernitilinpäätöksessä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen määräisenä tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä alimman arvon periaatteen mukaisesti.

KÄYTTÖOMAISUUS JA POISTOT

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuun. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenusta käyttöomaisuuden arvioitun taloudellisen pitoajan perusteella. Taloudelliset pitoajat eri käyttöomaisuusryhmillä ovat:

rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
koneet ja laitteet	4–10 vuotta
aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5–20 vuotta

Suunnitelman mukaisia poistoja ei ole tehty maa-alueista eikä arvonkorotuksista.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Raisio Yhtymä Oyj:n ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöissä. Ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat eläkejärjestelynsä paikallisen käytännön mukaisesti.

Emoyhtiön toimitusjohtajalla on 60 vuoden ja erällä konsernijohtoon kuuluvilla muilla johtajilla 62 vuoden varhennettu eläkeikä.

Taseen liitetietojen eläkevastuu muodostuu kahdesta Raisio Yhtymä Oyj:n solmimasta erillisestä eläkesopimuksesta.

VÄLITTÖMÄT VEROT

Konsernituloslaskelmaan sisältyvät konserniyhtiöiden suoriteperusteisesti lasketut tilikauden verot, aikaisempien tilikausien verot sekä laskennallinen vero.

Konsernitilinpäätöksessä laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu tilinpäätöksen ja verotuksen välisille jaksotuseroille. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioitun todennäköisen verohyödyn suuruisena. Jaksotuserojen ja yhdistelytoimenpiteiden osalta aiempien vuosien laskennallisten verovelkojen ja -saamisen nettomäärä on esitetty satunnaisissa tuotoissa.

Konsernin sisäiseen osingonjakoon perustuva yhtiöveron hyvitys on eliminoitu konsernituloslaskelmassa kohdistamalla se tilikauden välittömien verojen vähennykseksi.

Emoyhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut välittömät verot. Emoyhtiön tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Kotimaisten yhtiöiden ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen Suomen Pankin keskipörssien mukaan, paitsi rahaliiton jäsenmaiden valuutan määräiset saamiset ja velat, jotka on muunnettu markkoiksi peruuttamattoman muuntokertoimen avulla lasketuilla kurseilla.

Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	4 510	15 441	759	2 597
Liiketoiminnan muut tuotot	22 254	13 529	3 743	2 275
Yhteensä	26 764	28 970	4 501	4 872
2. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 907 558	3 152 391	489 016	530 194
Varaston muutos	-19 001	-48 280	-3 196	-8 120
	2 888 557	3 104 111	485 820	522 074
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	18 789	20 866	3 160	3 509
Yhteensä	2 907 346	3 124 977	488 980	525 583
3. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	439 024	441 688	73 839	74 286
Eläkekulut	64 923	50 497	10 919	8 493
Muut henkilöstökulut	75 793	83 446	12 747	14 035
Yhteensä	579 740	575 631	97 505	96 814
4. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	12 368	10 997	2 080	1 850
5. KONSERNIN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN				
Kotimaassa	1 831	1 854		
Ulkomailla	1 073	963		
	2 904	2 817		
6. LÄHIPIIRIVASTUUT				
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset Emoyhtiön toimitusjohtajalla on 60 vuoden ja eräillä konsernijohtoon kuuluvilla muilla johtajilla 62 vuoden varhennettu eläkeikä.				
7. POISTOT JA ARVONALENNUKSET				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	248 271	250 757	41 756	42 174
8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Osinkotuotot	2 049	1 401	345	235
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	-	17	-	3
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	2 049	1 418	345	238
Muut korko- ja rahoitustuotot	19 375	21 062	3 259	3 542
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	19 375	21 079	3 259	3 545
Kurssierot	-1 621	4 743	-273	798
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-84 672	-74 779	-14 241	-12 577
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-64 869	-47 556	-10 910	-7 998

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
9. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	36 601	-	6 156	-
Satunnaiset kulut				
Liiketoimintojen uudelleenjärjestelykulut	-57 045	-	-9 594	-
Liikearvon poisto	-	-90 524	-	-15 225
Yhteensä	<u>-57 045</u>	<u>-90 524</u>	<u>-9 594</u>	<u>-15 225</u>
10. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot satunnaisista eristä	-	17 085	-	2 873
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-83 241	-77 105	-14 000	-12 968
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-543	-2 691	-91	-453
Laskennallisen verovelan muutos	-1 011	8 286	-170	1 394
	<u>-84 795</u>	<u>-54 425</u>	<u>-14 261</u>	<u>-9 154</u>

TASEEN LIITETIEDOT

11. KONSERNIN AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 1998

Aineettomat hyödykkeet (1000 mk)						
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo	Muut pitkävaikut. menot	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	240 572	31 084	434 642	11 368	1 451	719 117
Muuntoero	-7 809	-	-	-	-78	-7 887
Lisäykset 1.1.-31.12.	65 594	-	13 340	991	556	80 481
Vähennykset 1.1.-31.12.	21 648	18 356	15 144	1 013	5	56 166
Siirrot erien välillä	192	-	-	-	-192	-
Hankintameno 31.12.	<u>276 901</u>	<u>12 728</u>	<u>432 838</u>	<u>11 346</u>	<u>1 732</u>	<u>735 545</u>
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	70 898	27 073	84 833	7 104	-	189 908
Muuntoero	-1 866	-	-	5	-	-1 861
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	3 919	18 820	15 144	974	-	38 857
Tilikauden poisto	25 345	1 203	51 582	801	-	78 931
Kertyneet poistot 31.12.	<u>90 458</u>	<u>9 456</u>	<u>121 271</u>	<u>6 936</u>	<u>-</u>	<u>228 121</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	186 443	3 272	311 567	4 410	1 732	507 424
Aineelliset hyödykkeet (1000 mk)						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	33 688	959 480	1 870 802	12 775	46 827	2 923 572
Muuntoero	-516	-5 506	-23 721	-530	-2 633	-32 906
Lisäykset 1.1.-31.12.	4 907	67 364	219 128	7 596	127 877	426 872
Vähennykset 1.1.-31.12.	172	13 624	65 355	1 673	1 635	82 459
Siirrot erien välillä	-	11 787	30 993	-	-42 780	-
Hankintameno 31.12.	<u>37 907</u>	<u>1 019 501</u>	<u>2 031 847</u>	<u>18 168</u>	<u>127 656</u>	<u>3 235 079</u>
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	387 522	1 040 097	4 572	-	1 432 191
Muuntoero	-	-826	-10 031	-105	-	-10 962
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-362	17 525	7	-	17 170
Tilikauden poisto	-	43 921	151 016	2 722	-	197 659
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-</u>	<u>430 979</u>	<u>1 163 557</u>	<u>7 182</u>	<u>-</u>	<u>1 601 718</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	37 907	588 522	868 290	10 986	127 656	1 633 361
Koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.			762 097			

12. KONSERNIN SIIJOITUKSET 1998

1 000 mk				
	Omistus-yhteisyrittys-osakkeet	Muut osakkeet	Muut saamiset	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	76 069	39 610	31 653	147 332
Muuntoero	-86	-	-	-86
Lisäykset 1.1.-31.12.	13 476	1 317	36 971	51 764
Vähennykset 1.1.-31.12.	4 558	811	31 636	37 005
Hankintameno 31.12.	<u>84 901</u>	<u>40 116</u>	<u>36 988</u>	<u>162 005</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	84 901	40 116	36 988	162 005

Aineettomat hyödykkeet (1000 euroa)

Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo	Muut pitkävaikutt. menot	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
40 461	5 228	73 102	1 912	244	120 947
-1 313	-	-	-	-13	-1 326
11 032	-	2 244	167	94	13 536
3 641	3 087	2 547	170	1	9 446
32	-	-	-	-32	-
<u>46 571</u>	<u>2 141</u>	<u>72 798</u>	<u>1 908</u>	<u>291</u>	<u>123 710</u>
11 924	4 553	14 268	1 195	-	31 940
-314	-	-	1	-	-313
659	3 165	2 547	164	-	6 535
4 263	202	8 675	135	-	13 275
<u>15 214</u>	<u>1 590</u>	<u>20 396</u>	<u>1 167</u>	<u>-</u>	<u>38 367</u>
31 357	550	52 402	742	291	85 343

Aineelliset hyödykkeet (1000 euroa)

Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
5 666	161 373	314 646	2 149	7 876	491 710
-87	-926	-3 990	-89	-443	-5 534
825	11 330	36 855	1 278	21 507	71 795
29	2 291	10 992	281	275	13 869
-	1 982	5 213	-	-7 195	-
<u>6 375</u>	<u>171 468</u>	<u>341 732</u>	<u>3 056</u>	<u>21 470</u>	<u>544 101</u>
-	65 177	174 932	769	-	240 877
-	-139	-1 687	-18	-	-1 844
-	-61	2 947	1	-	2 888
-	7 387	25 399	458	-	33 244
<u>-</u>	<u>72 485</u>	<u>195 696</u>	<u>1 208</u>	<u>-</u>	<u>269 390</u>
6 375	98 982	146 036	1 848	21 470	274 712
		128 176			

1 000 euroa

Omistus-yhteisyritys-osakkeet	Muut osakkeet	Muut saamiset	Sijoitukset yhteensä
12 794	6 662	5 324	24 779
-14	-	-	-14
2 267	222	6 218	8 706
767	136	5 321	6 224
<u>14 279</u>	<u>6 747</u>	<u>6 221</u>	<u>27 247</u>
14 279	6 747	6 221	27 247

13. OSAKKEET JA OSUUDET 1998

	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Konserniyritykset		
Airisto RE S.A., Luxemburg	100,00	99,00
Autuminvest Oy, Raisio	100,00	
Benerol Oy, Raisio	100,00	100,00
PT Budi Raisio International, Indonesia	50,00	
Canelo Oy, Raisio	100,00	
Carlshamn Mejeri AB, Ruotsi	100,00	
Carlshamn Mejeri Förvaltnings AB, Ruotsi	100,00	
Claymore Chemicals Ltd., Skotlanti	100,00	
Emerillon Polymers Inc., Kanada	50,00	
Emsland-Raisio Chemie GmbH, Saksa	51,00	
Finnamyl Oy, Raisio	100,00	100,00
Foodie Oy, Raisio	100,00	100,00
PT Intercipta Kimia Pratama, Indonesia	50,00	
Inversiones Raisio Holdings Limitada, Chile	100,00	
Oy Kationi Ab, Raisio	90,00	
Lapuan Peruna Oy, Lapua	67,87	67,87
Melia Oy, Raisio	75,00	75,00
Melia Eesti OÜ, Viro	100,00	
Monäs Feed Oy Ab, Uusikaarlepyy	99,70	
OPL-Raisio Inc., Korea	51,00	
Paperion Chimie S.A., Ranska	100,00	
Pelzer & Röhrl GmbH & Co. KG, Saksa	100,00	
PR Oel- und Chemieprodukte GmbH, Saksa	100,00	
Raisio Belgium N.V., Belgia	100,00	
Raisio Benecol Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Benecol US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Catering Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Chemicals Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Chemicals Argentina S.A., Argentiina	51,00	
Raisio Chemicals Canada, Inc., Kanada	100,00	
Raisio Chemicals Chile S.A., Chile	51,00	
Raisio Chemicals Holding GmbH, Saksa	100,00	
Raisio Chemicals Italia S.R.L., Italia	100,00	
Raisio Chemicals de Mexico, S.A. de C.V., Meksiko	51,00	
Raisio Chemicals Northwest, Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Chemicals UK Ltd., Englanti	100,00	
Raisio Chemicals U.S., Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Engineering Oy, Raisio	100,00	
Raisio Echeveste S.A., Espanja	51,00	
Raisio France S.A., Ranska	99,99	
Raisio Grain Starch Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Netherlands B.V., Alankomaat	100,00	
Raisio Nordic Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Nordic Eesti AS, Viro	100,00	
Raisio Nordic International Ltd. (UK), Englanti	100,00	100,00
Raisio Polska Sp. z o.o., Puola	100,00	100,00
Raisio Polska Foods Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Portugal - Produtos Quimicos, Lda, Portugali	51,00	
Raisio Quimica Andina S.A., Kolumbia	51,00	
Raisio Skandinavia Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Staest Oy, Raisio	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Svenska AB, Ruotsi	100,00	
Oy Raisional Ab, Raisio	100,00	
Raision Lateksi Oy, Raisio	51,00	
Rehuraio Oy, Raisio	100,00	100,00
Sterol Technologies Oy, Raisio	65,00	
Sterol Trading US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Suomen Myllyt Oy, Raisio	100,00	
Sweden Beech Sticks Holding AB, Ruotsi	100,00	

	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Osakkuusyritykset		
Alahärmän Perunavarasto Oy, Alahärmä	67,94	67,94
SIA Amelija, Latvia	50,00	
Oy Atraco Ab, Turku	50,00	50,00
Derivados del Tall Oil S.A. (Detsa), Chile	49,00	
Kouvolan Siilo Oy, Helsinki	50,00	50,00
Periva Oy, Kokemäki	50,00	50,00
AS Rigas Dzirnavnicks, Latvia	25,00	
Sweden Beech Sticks HB, Ruotsi	20,00	
Valmet Flootek Oy, Helsinki	49,00	
Valmet-Raisio Oy, Turku	49,00	
Vihannin Vedenpuhdistamo Oy, Vihanti	49,00	49,00
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50
WeSTerol Company LLC, Yhdysvallat	50,00	
Xinyi Raisio Chemicals Co. Ltd., Kiina	40,00	

Kaikki osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
14. VAIHTO-OMAISSUUS				
Aineet ja tarvikkeet	536 671	508 932	90 261	85 596
Keskeneräiset tuotteet	9 507	11 404	1 599	1 918
Valmiit tuotteet/tavarat	218 363	233 707	36 726	39 307
Muu vaihto-omaisuus	22 902	20 867	3 852	3 509
Ennakkomaksut	1 023	-	172	-
	<u>788 466</u>	<u>774 910</u>	<u>132 610</u>	<u>130 330</u>
15. SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	1 667	-	280	-
Muut saamiset	136	-	23	-
	<u>1 803</u>	<u>-</u>	<u>303</u>	<u>-</u>
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä				
	1 803	-	303	-
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	563 373	551 656	94 753	92 782
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	4 139	6 465	696	1 087
Lainasaamiset	147	104	25	17
	<u>4 286</u>	<u>6 569</u>	<u>721</u>	<u>1 104</u>
Lainasaamiset	3 605	706	606	119
Muut saamiset	49 204	49 160	8 276	8 268
Siirtosaamiset	96 025	55 299	16 150	9 301
	<u>148 834</u>	<u>104 765</u>	<u>24 976</u>	<u>17 688</u>
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	148 834	104 765	24 976	17 688

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia.

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
16. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1.	163 330	163 330	27 470	27 470
Uusmerkintä	1 819	-	306	-
Osakepääoma 31.12.	<u>165 149</u>	<u>163 330</u>	<u>27 776</u>	<u>27 470</u>
Ylikurssirahasto 1.1.	-	-	-	-
Emissiovoitto	15 781	-	2 654	-
Muut muutokset	1 509	-	254	-
Ylikurssirahasto 31.12.	<u>17 290</u>	<u>-</u>	<u>2 908</u>	<u>-</u>
Vararahasto 1.1.	527 393	526 997	88 701	88 635
Siirretty voittovaroista	-	146	-	25
Muut muutokset	-43	250	-7	42
Vararahasto 31.12.	<u>527 350</u>	<u>527 393</u>	<u>88 694</u>	<u>88 701</u>
Muut rahastot 1.1.	80	9	14	2
Siirretty voittovaroista	-	71	-	12
Muut rahastot 31.12.	<u>80</u>	<u>80</u>	<u>14</u>	<u>14</u>
Voittovarot 1.1.	920 022	875 054	154 737	147 174
Osingonjako	-50 605	-34 871	-8 511	-5 865
Vähemmistöosinkojen siirto voittovaroihin	1 606	1 833	270	308
Siirretty vararahastoon	-	-146	-	-25
Siirretty muihin rahastoihin	-	-71	-	-12
Muut muutokset	-1 858	-6 072	-312	-1 021
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	<u>869 165</u>	<u>835 727</u>	<u>146 183</u>	<u>140 559</u>
Tilikauden tulos	133 256	84 295	22 412	14 177
Oma pääoma yhteensä	1 712 290	1 610 825	287 987	270 921
Konsernitilinpäätöksessä kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan siirretty osuus on 459 009 tuhatta markkaa (77 200 tuhatta euroa).				
17. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET				
Laskennalliset verosaamiset				
Yhdistelytoimenpiteistä	14 827	-	2 494	-
Jaksotuseroista	34 211	-	5 754	-
	<u>49 038</u>	<u>-</u>	<u>8 248</u>	<u>-</u>
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	228 944	237 324	38 506	39 915
Yhdistelytoimenpiteistä	21 169	-	3 560	-
Jaksotuseroista	6 013	-	1 011	-
	<u>256 126</u>	<u>237 324</u>	<u>43 077</u>	<u>39 915</u>

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
18. VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Joukkovelkakirjalainat	110 000	110 000	18 501	18 501
Lainat rahoituslaitoksilta	333 742	452 199	56 131	76 054
Eläkelainat	74 850	93 039	12 589	15 648
Muut pitkäaikaiset lainat	25 208	21 864	4 240	3 677
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	543 800	677 102	91 461	113 880
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Rahalaitoslainat	34 837	71 111	5 859	11 960
Eläkelainat	8 317	69 598	1 399	11 706
Muut pitkäaikaiset lainat	428	-	72	-
Yhteensä	43 582	140 709	7 330	23 666
Joukkovelkakirjalainat				
Joukkovelkakirjalaina				
1995/2000 8.25 %	110 000	110 000	18 501	18 501
- vuotuinen lyhennys	-	-	-	-
Yhteensä	110 000	110 000	18 501	18 501
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	632 385	303 516	106 360	51 048
Eläkelainat	16 633	7 003	2 797	1 178
Saadut ennakot	3 140	25 859	528	4 349
Ostovelat	406 916	444 327	68 438	74 731
Rahoitusvekselit	7 772	4 743	1 307	798
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	3 254	688	547	116
Siirtovelat	43	-	7	-
	3 297	688	555	116
Muut velat	157 007	154 524	26 407	25 989
Siirtovelat	192 077	199 189	32 305	33 501
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 419 227	1 139 849	238 697	191 710
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.				
Korottomat velat				
Pitkäaikaiset	256 635	237 473	43 163	39 940
Lyhytaikaiset	643 521	714 859	108 232	120 231
Yhteensä	900 156	952 332	151 395	160 171

	1 000 FIM 1998	1997	1 000 EUR 1998	1997
MUUT LIITETIEDOT:				
19. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT				
VAKUUDEKSI ANNETTU OMAISUUS				
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Annetut kiinteistökiinnitykset	420 549	518 046	70 731	87 129
Pantatut arvopaperit	-	20 000	-	3 364
Annetut yritysikiinnitykset	329 442	393 760	55 408	66 226
Yhteensä	<u>749 991</u>	<u>931 806</u>	<u>126 139</u>	<u>156 719</u>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Osakkuusyhtiöiden puolesta:				
Annetut kiinteistökiinnitykset	1 000	1 000	168	168
Vakuuksien arvona on ilmoitettu pantattujen velka- kirjojen tai arvopaperien nimellisarvo. Vakuudet on annettu enimmäkseen yleisvakuuksina rahoituslaitoksille lainojen, takausten sekä erilaisten taseessa ja taseen ulkopuolella olevien limiittien vakuudeksi.				
TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT				
Kuluksi ja velaksi kirjaamatta olevat eläkevastuut	1 310	1 289	220	217
Leasingvastuut				
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	12 332	11 656	2 074	1 960
Myöhemmin maksettavat	41 289	32 902	6 944	5 534
Yhteensä	<u>53 621</u>	<u>44 558</u>	<u>9 018</u>	<u>7 494</u>
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuuta.				
Vastuusitoumukset yhtiön itsensä puolesta	81 249	45 325	13 665	7 623
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta				
Takaukset	18 809	21 742	3 163	3 657
Vastuusitoumukset muiden puolesta				
Takaukset	6 907	411	1 162	69
Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut				
Raaka-ainefutuurit:				
Kohde-etuuden arvo	49 227	-	8 279	-
Valuuttatermiinit:				
Kohde-etuuden arvo	619 733	383 058	104 232	64 426

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

	1 000 FIM	
	1.1.-31.12.1998	1.1.-31.12.1997
LIKEVAIHTO	1 262 718	1 418 888
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	-2 341	+4 100
Liiketoiminnan muut tuotot (1)	13 805	17 699
Materiaalit ja palvelut (2)	809 928	848 211
Henkilöstökulut (3)	153 563	158 248
Poistot ja arvonalentumiset (7)	74 790	75 734
Liiketoiminnan muut kulut	<u>202 307</u>	<u>236 314</u>
LIKEVOITTO	33 594	122 179
Rahoitustuotot ja -kulut (8)	<u>2 394</u>	<u>5 697</u>
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	35 988	127 876
Satunnaiset erät (9)	<u>76 700</u>	<u>23 892</u>
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS- SIIRTOJA JA VEROJA	112 688	151 768
Tilinpäätössiirrot (10)	14 591	13 891
Välittömät verot (11)	<u>-36 770</u>	<u>-26 791</u>
TILIKAUDEN VOITTO	<u><u>90 509</u></u>	<u><u>138 868</u></u>

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin.

EMOYHTIÖN TASE

	1 000 FIM 31.12.1998	31.12.1997
VASTAAVAA		
<hr/>		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet (12)	73 227	70 136
Aineelliset hyödykkeet (12)	520 469	543 390
Osuudet saman konsernin yrityksistä (13)	449 073	379 516
Muut sijoitukset (13)	711 660	547 663
	<u>1 754 429</u>	<u>1 540 705</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus (14)	223 150	281 644
Lyhytaikaiset saamiset (15)	365 209	316 943
Rahoitusarvopaperit	160 568	150 042
Rahat ja pankkisaamiset	123 207	100 541
	<u>872 134</u>	<u>849 170</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>2 626 563</u>	<u>2 389 875</u>
VASTATTAVAA		
<hr/>		
OMA PÄÄOMA (16)		
Osakepääoma	165 149	163 330
Ylikurssirahasto	17 290	-
Vararahasto	526 714	526 714
Edellisten tilikausien voitto	353 683	263 814
Tilikauden voitto	90 509	138 868
	<u>1 153 345</u>	<u>1 092 726</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 153 345	1 092 726
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ (17)	295 838	341 275
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma (18)	327 278	400 685
Lyhytaikainen vieras pääoma (18)	850 102	555 189
	<u>1 177 380</u>	<u>955 874</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 177 380	955 874
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>2 626 563</u>	<u>2 389 875</u>

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin.

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1 000 FIM 1998	1997
LIIKETOIMINTA		
Tulorahoitus		
Liikevoitto	33 594	122 179
Oikaisut liikevoittoon	74 003	75 734
Rahoitustuotot ja -kulut	2 394	5 697
Satunnaiset erät	106 700	20 338
Verot	-36 770	-26 791
Tulorahoitus yhteensä	<u>179 921</u>	<u>197 157</u>
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	+24 407	-69 248
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-59 922	+33 036
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	<u>+2 360</u>	<u>-16 505</u>
	-33 155	-52 717
Liiketoiminnan kassavirta	146 766	144 440
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-178 054	-140 587
Käyttöomaisuuden myyntituotot	<u>2 123</u>	<u>21 450</u>
	-175 931	-119 137
Kassavirta ennen rahoitusta	-29 165	25 303
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	-167 750	-105 635
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	+444	-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-42 162	-84 926
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+310 170	+193 639
Osingot	-48 999	-32 666
Osakeanti	+17 601	-
Muut erät	<u>+1 509</u>	<u>-</u>
	70 813	-29 588
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys	41 648	-4 285
Oikaisuerät	-8 455	-
Taseen mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	<u>+33 193</u>	<u>-4 285</u>

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	1 000 FIM 1998	1997
1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Liiketoiminnan muut tuotot	13 805	17 699
Yhteensä	13 805	17 699
2. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	740 978	901 708
Varaston muutos	57 175	-65 148
	798 153	836 560
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	11 775	11 651
Yhteensä	809 928	848 211
3. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	116 566	123 454
Eläkekulut	18 787	19 347
Muut henkilöstökulut	18 210	15 447
Yhteensä	153 563	158 248
4. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	2 034	2 189
5. EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN Henkilöitä	703	730
6. LÄHIPIIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on 60 vuoden ja erällä konsernijohtoon kuuluvilla muilla johtajilla 62 vuoden varhennettu eläkeikä.		
7. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	74 790	75 734
8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	565	677
Omistusyhteisyrittäjiltä	3 663	1 364
Muilta	2 010	1 370
Yhteensä	6 238	3 411
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	28 899	20 893
Muilta	-	17
Yhteensä	28 899	20 910
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	35 137	24 321

	1 000 FIM	1997
	1998	
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	9 073	5 408
Muilta	<u>14 430</u>	<u>15 875</u>
Yhteensä	23 503	21 283
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	52 402	42 193
Kurssierot	-2 259	3 209
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-4 484	-2 571
Muille	<u>-49 503</u>	<u>-40 545</u>
Yhteensä	-53 987	-43 116
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 394	5 697
<hr/>		
9. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	125 000	35 000
Osakkeiden arvonalennuksen palautus	<u>-</u>	<u>13 000</u>
Yhteensä	125 000	48 000
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-18 300	-14 900
Osakkeiden arvonalennukset	<u>-30 000</u>	<u>-9 208</u>
Yhteensä	-48 300	-24 108
<hr/>		
10. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	14 591	-74 171
Investointivarausten tuloutus	-	24 846
Siirtymävarausten tuloutus	<u>-</u>	<u>63 216</u>
Yhteensä	14 591	13 891
<hr/>		
11. VÄLITTÖMÄT VEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	21 898	6 756
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	14 784	19 552
Verot aikaisemmilta tilikausilta	<u>88</u>	<u>483</u>
	36 770	26 791

TASEEN LIITETIEDOT

12. EMOYHTIÖN AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 1998

Aineettomat hyödykkeet (1 000 mk)						
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikut. menot	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	
Hankintameno 1.1.	94 900	31 084	27 441	120	153 544	
Lisäykset 1.1.-31.12.	17 818	-	187	69	18 074	
Vähennykset 1.1.-31.12.	11 937	19 050	1 004	-	31 991	
Siirrot erien välillä	120	-	-	-120	-	
Hankintameno 31.12.	100 901	12 034	26 624	69	139 627	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	34 425	27 073	21 911	-	83 408	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	10 116	19 050	1 004	-	30 170	
Tilikauden poisto	8 990	1 203	2 969	-	13 162	
Kertyneet poistot 31.12.	33 299	9 226	23 876	-	66 400	
Kirjanpitoarvo 31.12.	67 602	2 808	2 748	69	73 227	

Aineelliset hyödykkeet (1 000 mk)						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	19 854	489 282	703 489	1 527	4 479	1 218 631
Lisäykset 1.1.-31.12.	-72	23 900	46 141	19	12 682	82 669
Vähennykset 1.1.-31.12.	172	13 547	44 425	-	21	58 165
Siirrot erien välillä	-	563	3 895	-	-4 458	-
Hankintameno 31.12.	19 610	500 198	709 100	1 546	12 682	1 243 136
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	225 857	449 384	-	-	675 241
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	732	13 451	-	-	14 184
Tilikauden poisto	-	18 967	42 642	-	-	61 610
Kertyneet poistot 31.12.	-	244 092	478 575	-	-	722 667
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 610	256 106	230 525	1 546	12 682	520 469
Koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.			216 667			

13. EMOYHTIÖN SIJOITUKSET 1998 (1 000 mk)

	Konserni yritysten osakkeet	Omistus-yhteisyrittösakkeet	Muut osakkeet	Saamiset, konserni-yritykset	Muut	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	390 517	34 731	34 528	475 220	31 653	966 649
Lisäykset 1.1.-31.12.	114 589	-	-40	311 913	150	426 612
Vähennykset 1.1.-31.12.	15 033	-	547	144 313	31 636	191 528
Hankintameno 31.12.	490 073	34 731	33 941	642 821	167	1 201 733
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	11 000	-	-	-	-	11 000
Arvonalennukset	30 000	-	-	-	-	30 000
Kertyneet poistot 31.12.	41 000	-	-	-	-	41 000
Kirjanpitoarvo 31.12.	449 073	34 731	33 941	642 821	167	1 160 733

	1 000 FIM 1998	1997
14. VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet ja tarvikkeet	144 275	201 430
Valmiit tuotteet/tavarat	77 789	80 151
Muu vaihto-omaisuus	64	63
Ennakkomaksut	1 022	-
	<u>223 150</u>	<u>281 644</u>
15. SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	71 532	79 986
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	66 490	113 817
Lainasaamiset	15 883	19 459
Muut saamiset	136 703	45 966
Siirtosaamiset	24 217	16 892
	<u>243 293</u>	<u>196 134</u>
Saamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä		
Myyntisaamiset	4 038	3 880
Lainasaamiset		
Lainasaamiset	233	-
Muut saamiset	11 181	22 404
Siirtosaamiset	34 932	14 539
	<u>365 209</u>	<u>316 943</u>
Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
16. OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma 1.1.		
Uusmerkintä	1 819	-
Osakepääoma 31.12.	<u>163 330</u>	<u>163 330</u>
Ylikurssirahasto 1.1.		
Emissiovoitto	15 781	-
Muut muutokset	1 509	-
Ylikurssirahasto 31.12.	<u>17 290</u>	<u>-</u>
Vararahasto 1.1.		
Muut muutokset	-	238
Vararahasto 31.12.	<u>526 714</u>	<u>526 714</u>
Voittovarot 1.1.		
Osingonjako	402 682	296 480
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	<u>-48 999</u>	<u>-32 666</u>
	353 683	263 814
Tilikauden tulos		
	90 509	138 868
Oma pääoma yhteensä		
	1 153 345	1 092 725
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja		
	444 192	

	1998		1997	
	kpl	1 000 mk	kpl	1 000 mk
Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:				
Sarja K (20 ääntä/osake)	37 077 400	37 077	43 035 410	43 035
Sarja V (1 ääni/osake)	128 071 630	128 072	120 294 420	120 294
Yhteensä	165 149 030	165 149	163 329 830	163 329

	1 000 FIM 1998	1997
17. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ Emoyhtiössä tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.		
18. VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Joukkovelkakirjalainat	110 000	110 000
Lainat rahoituslaitoksilta	159 303	217 634
Eläkelainat	57 975	72 059
Muut pitkäaikaiset lainat	-	992
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	327 278	400 685
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Rahalaitoslainat	25 819	44 000
Eläkelainat	6 442	53 904
Yhteensä	32 261	97 904
Joukkovelkakirjalainat		
Joukkovelkakirjalaina 1995/2000 8.25 %	110 000	110 000
- vuotuinen lyhennys	-	-
Yhteensä	110 000	110 000
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoituslaitoksilta	513 590	191 108
Eläkelainat	12 883	5 424
Saadut ennakot	-	7 772
Ostovelat	110 981	154 893
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	26 063	3 644
Muut velat	37 622	27 867
Siirtovelat	2 561	4 327
	66 246	35 838
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	93	428
Siirtovelat	31	-
	124	428
Muut velat	108 135	103 376
Siirtovelat	38 143	56 350
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	850 102	555 189

	1 000 FIM 1998	1997
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	190 634	237 832
<hr/>		
MUUT LIITETIEDOT:		
19. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT		
VAKUUDEKSI ANNETTU OMAISUUS		
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut kiinteistökiinnitykset	14 450	18 450
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Annetut kiinteistökiinnitykset	288 175	339 465
Pantatut arvopaperit	-	20 000
Annetut yrityskiinnitykset	149 000	161 000
Yhteensä	<u>437 175</u>	<u>520 465</u>
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Osakkuusyhtiöiden puolesta:		
Annetut kiinteistökiinnitykset	1 000	1 000
Vakuuksien arvona on ilmoitettu pantattujen velkakirjojen tai arvopapereiden nimellisarvo. Vakuudet on annettu enimmäkseen yleisvakuuksina rahoituslaitoksille lainojen, takausten sekä erilaisten taseessa ja taseen ulkopuolella olevien liimiittien vakuudeksi.		
TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT		
Kuluksi ja velaksi kirjaamatta olevat eläkevastuut	1 310	1 289
Leasingvastuut		
Leasing sopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	5 840	4 815
Myöhemmin maksettavat	4 644	3 128
Yhteensä	<u>10 484</u>	<u>7 943</u>
Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuita.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	405 352	570 953
Takaisinostovastuut	21 894	23 858
	<u>427 246</u>	<u>594 811</u>
Vastuusitoumukset yhtiön itsensä puolesta	33 000	13 000
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Takaukset	13 877	16 587
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	6 757	-

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernitaseen mukainen oma pääoma 31.12.1998 on 1 712 290 262,98 markkaa.
Emoyhtiön oma pääoma taseen 31.12.1998 mukaan on 1 153 345 552,02 markkaa,
josta tilikauden voitto on 90 509 391,03 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,35 mk osaketta
kohden 165 149 030 osakkeelle

yhteensä	57 802 160,50 mk
ja että voittovarailille jätetään	386 390 240,85 mk
<u>Yhteensä</u>	<u>444 192 401,35 mk</u>

Edelleen hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä
eli 27.4.1999.

Raisiossa helmikuun 19. päivänä 1999

Heikki Haavisto

Matti Linnainmaa

Arto Lampinen

Kaj Lönnroth

Kaarlo Pettilä

Arimo Uusitalo

Pertti Vuola

Matti Salminen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

RAISIO YHTYMÄ OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Raisio Yhtymä Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuosisikatsauksiin. Käsitkemme mukaan osavuosisikatsaukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Raisio 23.2.1999

Thor Nyroos
KHT

Esa Kailiala
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa tarkastanut yhtiöjärjestyksen mukaisesti hallituksen kertomuksen yhtiön toiminnasta tilikaudelta 1.1.1998 - 31.12.1998 ja siihen liittyvän tilinpäätöksen sekä tutustunut tilintarkastuskertomukseen.

Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa agronomi Ola Rosendahl, valtiotieteen maisteri Risto Ervelä, agronomi Esa Härmälä, maanviljelijä Juhani Immala, agronomi Timo Järvilähti, maanviljelijä Albert Käiväräinen, maanviljelijä Antti Lithovius, agrologi Nils-Erik Segersven ja agrologi Simo Vaismaa.

Raisiossa maaliskuun 23. päivänä 1999

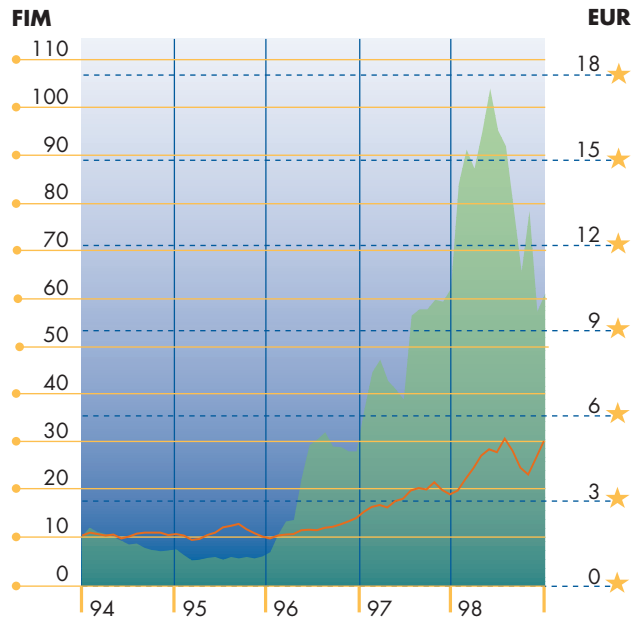
Hallintoneuvoston puolesta
Vesa Lammela
puheenjohtaja

PÖRSSIKEHITYS

RAISIO YHTYMÄ OYJ:N VAIHTO-OSAKKEIDEN (SARJA V) KAUPANTEKOKURSSIT HELSINGIN PÖRSSIN PÄÄLISTALLA

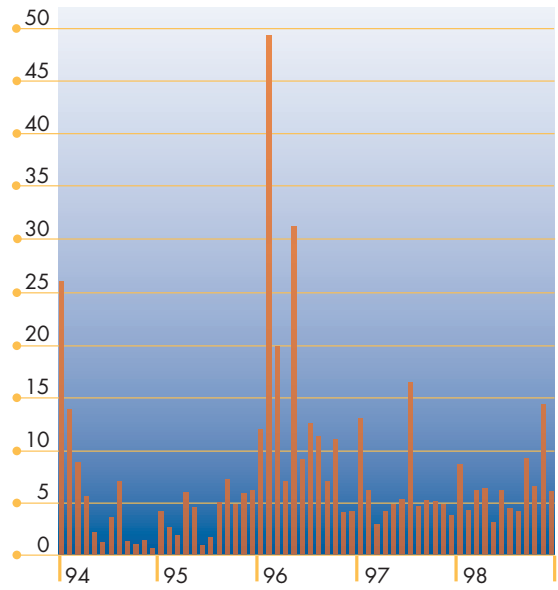
Nimellisarvon muutokset ja osakeannit on otettu korjauksena huomioon.

- Keskikurssi
- HEX-yleisindeksi

RAISIO YHTYMÄ OYJ:N VAIHTO-OSAKKEIDEN (SARJA V) SUHTEELLINEN VAIHTO HELSINGIN PÖRSSIN PÄÄLISTALLA

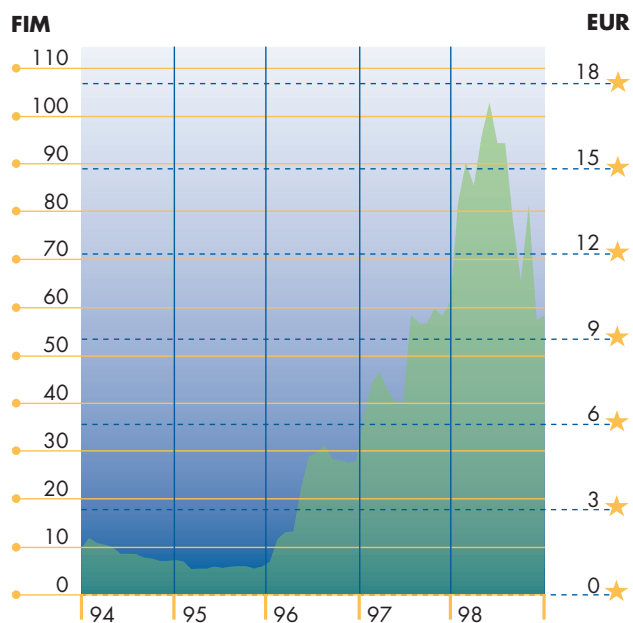
% osakesarjasta

RAISIO YHTYMÄ OYJ:N KANTA-OSAKKEIDEN (SARJA K) KAUPANTEKOKURSSIT HELSINGIN PÖRSSIN I-LISTALLA

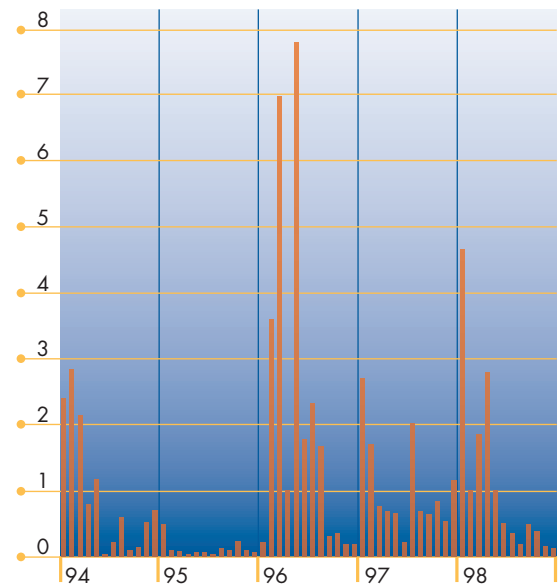
Nimellisarvon muutokset ja osakeannit on otettu korjauksena huomioon.

- Keskikurssi

RAISIO YHTYMÄ OYJ:N KANTA-OSAKKEIDEN (SARJA K) SUHTEELLINEN VAIHTO HELSINGIN PÖRSSIN I-LISTALLA

% osakesarjasta

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Quick ratio	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma taseen mukaan}}$
Current ratio	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma taseen mukaan}}$
Osakekohtainen tulos (EPS)	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot} -/+ \text{vähemmistöosuus}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Osakekohtainen oma pääoma	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
Osakeantioikaistu osinko osaketta kohden	$\frac{\text{Tilikauden osinko osaketta kohden}}{\text{Tilikaudella ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukerroin}}$
Osingon osuus tuloksesta %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, kaupankäyntimäärillä painotettu keskipurssi 31.12.}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, kaupankäyntimäärillä painotettu keskipurssi 31.12.}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	$\text{Osakeantioikaistu, kaupankäyntimäärillä painotettu keskipurssi 31.12.} \times \text{osakkeiden lukumäärä 31.12.}$

Tekninen päällikkö Risto Mattila esittelee ISO 14001 -standardin mukaista ympäristösertifikaattia, joka on myönnetty Rehuraision kaikille neljälle toimipaikalle.

YMPÄRISTÖPOLITIikka

Raisio Yhtymä Oyj:n hallitus on joulukuussa 1997 vahvistanut yhtymän ympäristöpolitiikan, joka koskee yhtymän toimintoja kaikkialla maailmassa. Ympäristöpolitiikassa korostetaan kestäväen kehityksen periaatteiden noudattamista sekä luonnon ja ympäristön säästämistä.

Hallitus edellyttää yhtymän eri toimialoilta ympäristöasioiden johtamis- ja hallintajärjestelmää. Jokaisella toimialalla on omalta osaltaan vastuu yksityiskohtaisten tavoitteiden asettamisesta konsernin ympäristöpolitiikan mukaisesti sekä näiden tavoitteiden toteuttamisesta.

KESTÄVÄ KEHITYS

Raisio Yhtymä on liittynyt Elinkeinoelämän peruskirjaan kestäväen kehityksen aikaansaamiseksi (Kansainvälinen Kauppakamari 1990). Raisio Chemicals on tämän lisäksi mukana kemianteollisuuden kansainvälisessä ”Responsible Care – Vastuu Huomisesta” -ohjelmassa.

Raisio Yhtymässä keskeisin kestäväen kehityksen näkökohta on, että toiminta perustuu uusiutuvien luonnonvarojen jalostamiseen. Elintarvike- ja rehutoimialat jalostavat pellontuotteita tai muista uusiutuvista lähteistä peräisin olevia raaka-aineita. Myös Raision kemianteollisuuden raaka-aineet ovat suurimmaksi osaksi uusiutuvia pellontuotteita. Osa kemianteollisuuden raaka-aineista perustuu maaöljystä lähtöisin oleviin jalosteisiin.

Raision kemianteollisuus palvelee tuotteillaan ja menetelmillään metsätaloudesta pääraaka-aineensa hankkivaa paperiteollisuutta ja on näin osaltaan parantamassa koko puunjalostusketjun ympäristötehokkuutta.

YMPÄRISTÖPROFIILI

Raisio Yhtymän jalostustoiminnan aiheuttama ympäristön kuormittuminen on yleensä lievää ja hyvin paikallista. Tuotantoprosessit ja päästöjen käsittelytekniikka ovat yhtymän oman arvion mukaan korkeatasoisia.

Viljateollisuuden prosessit ovat pääasiassa kuivien materiaalien käsittelyä. Myllytuotteiden ja rehujen valmistus saattaa aiheuttaa lähiympäristöön lieviä meluja ja pölyhaittoja ja öljysiementen prosessointi vastaavasti haju- ja liuotinpäästöjä ilmaan. Maltaiden valmistuksessa käytetään vettä, josta osa poistuu jätevetenä ja vaatii puhdistusta. Kaikki viljateollisuuden raaka-aineet ovat uusiutuvia luonnonvaroja ja moniin sen tuotteisiin liittyy ympäristöä säästäviä ominaisuuksia. Viljateollisuuden ympäristöasioiden kehittäminen painottuu huomattavalta osalta raaka-aineiden tuotantoon ja kuljetuksiin liittyviin kysymyksiin sekä tuotteiden pakkaamiseen.

Kemianteollisuudessa vesiensuojeluun liittyvät toimenpiteet ovat tärkeitä, sillä tärkkelysten ja lateksien valmistusprosessit käyttävät runsaasti vettä. Eräät synteesit tuottavat myös ongelmajätteitä. Alan raaka-aineista osa on kaasumaisia, joten niiden ilmaan pääsyn estämiseksi on rakennettu puhdistus- ja käsittelylaitteistoja. Myös kemianteollisuuden raaka-aineet ovat suurimmalta osalta uusiutuvia luonnonvaroja. Päästöt ovat vähäisiä, joten ympäristönsuojelun painopiste kohdistuu vahinkojen ennalta torjumiseen. Moniin alan tuotteista liittyy ympäristöä säästäviä ominaisuuksia.

Myös margariinien ja jäätelön valmistusprosesseissa käytetään vettä, joten pääasiallinen ympäristötyö keskittyy vesiensuojeluun. Raaka-aineet ovat uusiutuvia luonnonvaroja. Koska toimiala valmistaa pääasiassa kuluttajatuotteita, ovat pakkausmenetelmiin ja -materiaaleihin liittyvät ympäristönäkökohdat tärkeitä.

Benecol-liiketoiminnan prosessit käyttävät niukasti vettä. Eräät raaka-aineet ovat haihtuvia ja edellyttävät ilmansuojeluun liittyviä toimenpiteitä. Tuotanto perustuu uusiutuviin luonnonvaroihin ja tehostaa niiden käyttöä.

Foodie Oy ja yhtymän ruokaperunateollisuus valmistavat pääasiassa pakattuja kuluttajatuotteita. Vesiensuojeluun liittyvät toimenpiteet ovat merkittäviä etenkin ruokaperunateollisuudessa.

Yhtymän tiedossa ei ole sellaisia ympäristövahinkoja tai vahinkoriskejä, joita laki velvoittaisi estämään tai korjaamaan. Myöskään vapaaehtoisein korjaustoimenpiteisiin ei tiedetä olevan tarvetta. Merkittäviä ongelmajätevarastoja ei myöskään ole.

YMPÄRISTÖJOHTAMINEN

Raisio Chemicalsilla on sertifioituna ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä kaikkiaan seitsemällä toimipaikalla Suomessa ja vain kahdelta se vielä puuttuu. Rehuraisiolla on vastaava sertifiointi kaikilla neljällä toimipaikallaan. Mallasteollisuuden ympäristöjärjestelmä on otettu käyttöön, mutta sertifiointia ei vielä tapahtunut vuoden 1998 puolella. Muilla toimialoilla on aloitettu ympäristöjärjestelmien rakentaminen.

Raisio Yhtymän tarkoituksena on laatia ensimmäinen konsernin kattava ympäristöraportti vuodelta 1998. Raisio Chemicals on julkaissut vastaavan raportin jo vuodesta 1995.

YMPÄRISTÖTAPAHTUMAT

Aikaisempina vuosina suoritettujen ympäristöinvestointien ansiosta vuoden 1998 välittömät ympäristöinvestoinnit jäivät suhteellisen vähäisiksi. Raisiossa tehostettiin jätevesien esikäsittelyä sekä erikseen rasvanerotusta margariinitehtaan jätevesistä. Toijalassa parannettiin viemärijärjestelmää ja Karlshamniin investoitiin hylkyjäätelölle uudet säiliöt.

Pakkausmuovin vähentämiseen tärkeitä toimia olivat aikaisempaa kevyempien öljypullojen ja -kanisterien käyttöönotto Raision margariinitehtaalla sekä Ruotsin tehtaan bag in box -suurtalouspakkaukset öljyille.

Viljateollisuus otti käyttöön Laatujuvä-järjestelmän, jonka tavoitteena on kehittää ja varmistaa suomalaisen viljaraaka-aineen laatua, puhtautta sekä ekologisesti kestävää tuotantotapaa.

Rehuraision naudanrehusarja Maituri 10 000 vähentää maidontuotannon tyypipäästöjä. Kalanrehujen osalta kehitettiin ruokintamalli, joka täyttää vuonna 2005 voimaan tulevat, kalankasvatusta koskevat uudet ympäristövaatimukset.

Raisio Chemicals on kehittänyt paperinvalmistukseen tärkkelysideaineita, jotka on hapetettu ilman klooria. Näin vähennetään klooriorganisia epäpuhtauksia. Rebarco-kosteudensulkuaineen toimitukset kasvoivat edelleen. Muovia korvaava tärkkelyspohjainen tuote tekee mahdolliseksi pakkausmateriaalin paremman kierrätyksen.

Ympäristövahingot jäivät vähäisiksi. Anjalankoskella pääsi jätevesiä ja Raisiossa rasvapitoisia prosessivesiä ojaan ja Toijalassa prosessivesiä sadevesiviemäriin. Raision margariinitehtaalla oli lievä ammoniakkivuoto. Kaikki tapaukset on tutkittu ja tehty toimenpiteet niiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.

BENECOL-LIIKETOIMINTA

TAUSTAA

Kasvisterolien kolesterolia alentava vaikutus tunnettiin jo 1950-luvulla. Tiedemiehet ovat eri puolilla maailmaa siitä alkaen tutkineet kasvisteroleja ja niiden ominaisuuksia.

Vuonna 1988 Helsingin yliopiston farmasian laitos aloitti yhteistyössä Helsingin ja Turun yliopistollisten keskussairaaloiden ja Raisio Yhtymän kanssa tutkimuksen rypsiöljyn vaikutuksista veren kolesteroliin. Rasva-aineenvaihduntaa jo pitkään tutkinut professori Tatu Miettinen kääntyi tuolloin Raisio Yhtymän puoleen kasvisterolien tutkimiseksi.

Näin syntyneeseen tutkimusyhteistyöhön osallistunut Raisio Yhtymän kemisti Ingmar Wester keksi jo seuraavana vuonna, miten kasvisteroli muutetaan elintarvikkeiden valmistukseen sopivaksi stanoliesteriksi. Vuonna 1991 keksinnölle haettiin patenttia. Alkoi tiivis tutkimusten jakso, jonka päämääränä oli hankkia kiistaton osoitus stanoliesterin kolesterolia alentavasta vaikutuksesta. Vuonna 1993 käynnistettiin muiden kliinisten tutkimusten ohessa pitkäaikainen stanoliesteri-tutkimus professori Pekka Puskan johtaman Pohjois-Karjala -projektin yhteydessä.

Ihmissen aineenvaihduntaan tulee kolesterolia sekä nautitusta ravinnosta että elimistön itsensä tuottamana. Normaalisti noin 50 prosenttia ruoansulatuskanavaan tulleesta kolesterolista poistuu ja toinen puoli imeytyy elimistöön. Kasvistanoliesterin osoitettiin rajoittavan tehokkaasti kolesterolin imeytymistä. Kasvistanoli ei itse imeydy, vaan poistuu luonnollista tietä.

BENECOL® -MARGARIINI

Pohjois-Karjalan stanolitutkimuksen tulokset julkaistiin marraskuussa 1995 New England Journal of Medicine -lehdessä. Samaan aikaan stanoliesterin valmistukselle ja käytölle myönnettiin ensimmäiset patentit.

Suomen markkinoille tuotiin ensimmäinen stanoliesteriä sisältävä tuote, Benecol-margariini loppuvuonna 1995. Kiinnostus sitä kohtaan ylitti nopeasti kaikki odotukset niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Rekisteröity nimi Benecol® on sittemmin vahvistettu stanoliesteriä sisältävien tuotteiden tavaramerkiksi.

Huhtikuussa 1998 Raision Margariini toi markkinoille kevyemmän, 40 prosenttia rasvaa sisältävän rinnakkaistuotteen.

Noin 140 000 kuluttajaa käyttää Suomessa Benecol-margariinia päivittäin. Vuoden 1998 loppuun mennessä oli tuotteita myyty yli kahdeksan miljoonaa rasiaa.

Raision Margariini toi huhtikuussa Suomen markkinoille kevyemmän, 40 prosenttia rasvaa sisältävän Benecol-margariinin. Tiedotustilaisuudessa Helsingissä vasemmalta pääjohtaja Matti Salminen sekä professorit Pekka Puska ja Matti Uusitupa.

ORGANISAATIO

Kesäkuun alusta 1997 Benecol-liiketoiminta organisoitiin konsernitasolle omaksi liiketoimintaryhmäkseen (Benecol Division). Vuoden 1998 alusta liiketoiminta keskittyttiin uudelle tytäryhtiölle, Raisio Benecol Oy:lle, jonka osakepääoman Raisio Yhtymä Oyj omistaa sataprosenttisesti.

Stanoliesterin Suomessa tapahtuva valmistus siirrettiin vuoden 1999 alusta Raisio Benecol Oy:n kokonaan omistamalle Raisio Staest Oy:lle. Vastaavasti Yhdysvalloissa tapahtuvasta stanoliesterin valmistuksesta vastaa Raisio Staest US Inc.

JOHNSON & JOHNSON -YHTEISTYÖ

Raisio Yhtymä teki heinäkuussa 1997 yhteistyösopimuksen amerikkalaisen, Johnson & Johnson -konserniin kuuluvan McNeil Consumer Products Companyn (nykyinen McNeil Consumer Healthcare) kanssa. Sopimus antaa McNeilille yksinoikeuden käyttää Benecol-tavaramerkkiä ja patentoja Yhdysvaltojen, Kanadan ja Meksikon markkinoilla. Raisio Yhtymä toimittaa tuotteisiin tarvittavan stanoliesterin.

Maaliskuussa 1998 tehty uusi sopimus laajensi yhteistyön Johnson & Johnsonin kanssa kattamaan koko maailman. Eurooppa ja Japani nousevat Yhdysvaltojen rinnalle Benecol-tuotteiden päämarkkina-alueina. Sopimukseen sisältyy myös mahdollisuus vahvistaa Benecol-tuotemerkin asemaa yhteistyöllä muiden, vahvoja merkkituotteita valmistavien yritysten kanssa.

Sopimukset vahvistavat periaatteen, jonka mukaan Raisio Yhtymä vastaa perusraaka-aineen, kasvisterolin hankinnasta ja sen jalostamisesta stanoliesteriksi. Lisäksi Raisiolla on hallussaan laaja, kolesterolia alentaviin elintarvikkeisiin liittyvä osaaminen. Johnson & Johnsonin vahvuutena on maailmanlaajuinen kaupallinen verkosto ja osaaminen terveys- ja ravitsemusalan asiantuntijoille tapahtuvassa markkinoinnissa. Sopimuskumppanit koordinoivat lääketieteellisen ja kliinisen tutkimuksen sekä markkinointitoiminnot. Tuotekehitys toteutetaan projekteittain yhteistyössä.

KASVISTEROLIN HANKINTA

Stanoliesterin valmistuksessa tarvittavaa kasvisterolia on alusta pitäen toimittanut UPM-Kymmene -konserniin kuuluva Kaukas Oy, joka on steroleiden erotustekniikan uranuurtaja.

Raisio ja UPM-Kymmene perustivat huhtikuussa 1997 yhteisyrityksen, Sterol Technologies Oy:n. Raision osuus yhtiöstä on 65 prosenttia. Yhtiö kehittää steroleiden erotusmenetelmiä ja markkinoi niitä erityisesti puunjalostusteollisuudelle. Vuonna 1998 yhtiölle valmistui Kaukaan tehtaan yhteyteen sterolien talteenoton koeyksikkö.

Ranskalaisen Les Dérivés Résiniques et Terpéniques -yhtiön kanssa sovittiin vuonna 1997 heidän sterolituotantonsa huomattavasta laajentamisesta. Uusi tehdas aloittaa tuotantonsa 1999. Tuotantokapasiteetin lisäys on kokonaan varattu Raision käyttöön.

Raisio Staest US Inc. rakensi Charlestoniin South Carolinaan stanoliesteritehtaan, jonka koeajot alkoivat vuoden 1999 alussa.

Ranskalainen DRT-yhtiö laajentaa huomattavasti sterolin tuotantoaan. Tuotantokapasiteetin lisäys on kokonaan varattu Raision käyttöön.

Laborantti Tarja Hörkkö määrittää halogeenikuiva-aineanalysaattorilla sterolijauheen kuiva-ainepitoisuutta.

Tuotannonhoitaja Jani Helin tuo laadunvarmistuslaboratorioon stanoliesterinäytettä tuotantoprosessista. Taustalla laborantit Teija Luotohaara (vasemmalla) ja Katja Aalto.

Raisio Yhtymän (49 %) ja chileläisen Härting S.A.:n (51 %) yhteisyritys Derivados del Tall Oil S.A. päätti vuoden 1998 lopussa rakentaa Santiago de Chileen sterolien tuotantolaitoksen, josta tulee alallaan maailman suurin. Investoinnin arvo on 50 miljoonaa US-dollaria eli runsaat 250 miljoonaa markkaa. Tehtaan on määrä valmistua vuonna 2000. Tehtaan sterolinerotusteknologiasta vastaa Sterol Technologies Oy.

Lisäksi Raisio Yhtymä on vuonna 1997 tehnyt sopimuksen amerikkalaisen Westvaco Corporationin kanssa yhteistyöstä, jonka tavoitteena on selvittää mahdollisuudet sterolituotantolaitoksen rakentamiseksi Yhdysvaltoihin South Carolinaan. Perussuunnittelu on tehty. Syyskuussa 1998 julkistettiin Arizona Chemical Companyn kanssa tehty sopimus, jonka mukaan Raisiolla on optio ostaa Arizonalta maailmanlaajuisesti kasvisterolin raaka-ainetta. Arizona Chemical on maailman suurimpia puupohjaisten kemikaalien ja mäntyöljyn tuottajia.

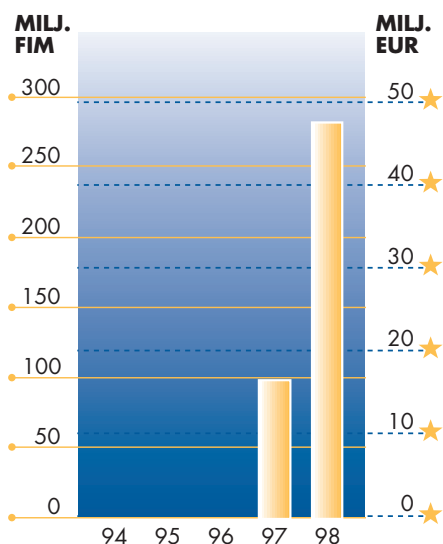
Pitkäaikaiset hankintasopimukset ja osto-optiot huomioon ottaen Raisio Yhtymä on varannut käyttöönsä yli 15 000 tonnia steroleja vuodessa.

STANOLIESTERIN VALMISTUS

Ensimmäinen stanoliesteritehdas valmistui Raisioon joulukuussa 1996. Tehtaan kapasiteettia laajennettiin huomattavasti vuoden 1998 aikana.

Marraskuussa 1997 tehtiin päätös, jonka mukaan Raisio Benecol Oy:n tytäryhtiö Raisio Staest US Inc. rakentaa lähelle Charlestonia South Carolinaan stanoliesteritehtaan, jonka mittakaava on moninkertainen Raision vastaavaan tehtaaseen verrattuna. Uusi tehdas aloitti koeajot vuoden 1999 alussa.

Benecol-liiketoiminnan liikevaihto

KANSAINVÄLINEN MARKKINOINTI

Raisio Yhtymän toimesta on kasvisterolivarastot mitoitettu tyydyttämään Benecol-tuotteiden kansainvälisen markkinoilletulon vaatimaa raaka-ainetarvetta. McNeilin tarpeisiin on jo kesästä 1998 alkaen toimitettu stanoliesteriä Raisiosta Yhdysvaltoihin. Vuoden loppupuolella Raision yksikön kapasiteetti olikin kokonaan käytössä.

Yhdysvalloissa Benecol-levitteet markkinoidaan elintarvikeluokassa McNeilin FDA:n kanssa käymien keskustelujen mukaisesti. Tähän liittyvä stanoliesterin turvallisuusarviointi (GRAS) on tehty ja kaupalliset valmistelut olivat vuoden 1999 alussa loppuvaiheessaan. Euroopassa Benecolia ei käsitellä uuselintarvikkeena, koska se on Suomessa ollut markkinoilla jo vuodesta 1995. Kansallisen lainsäädännön noudattamiseksi Benecol-konsepti tarkistetaan kuitenkin myös yksittäisissä EU-jäsenmaissa.

McNeilin suunnitelmissa on tuoda Benecol-levitteet Britannian, Hollannin ja Belgian markkinoille keväällä 1999 sekä Yhdysvaltojen markkinoille niin pian kuin mahdollista.

Benecol-tuotteiden esittely terveys- ja ravitsemusalan asiantuntijoille aloitettiin laajasti sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Sekä alan asiantuntijoiden että vähittäiskaupan palaute on ollut erittäin myönteistä.

MARGARIINITEOLLISUUS

Liiketoimintaryhmä margariiniteollisuus koostuu kolmesta toimialayksiköstä. Nämä ovat Raision Margariini Suomessa, Carlshamn Mejeri Ruotsissa ja Raisio Polska Foods Puolassa.

Margariiniteollisuuden liikevaihto laski 1,4 miljardiin markkaan, kun se edellisenä vuonna oli ollut 1,7 miljardia markkaa. Pääasiallisena syynä oli Venäjälle tapahtuneen viennin väheneminen. Alhaisemmat vientimäärät vaikuttivat erityisesti Carlshamn Mejerin liikevaihtoon mutta merkittävästi myös Raision Margariinin liikevaihtoon. Toinen liikevaihdon laskuun vaikuttanut tekijä oli ravintorasva-markkinoiden yleinen kehitys. Ravintorasvojen ja varsinkin margariinien kulutus laski Euroopassa viitisen prosenttia. Kysynnän heikkeneminen heijastui myös Raision markkina-alueille.

Margariinien raaka-aineina käytettävien kasviöljyjen hinnat alkoivat nousta jo vuonna 1997. Suunta jatkui kertomusvuoden heinäkuuhun asti. Loppuvuoden aikana kasviöljyjen hinnat laskivat, mutta pitkäaikaisten toimitussopimusten vuoksi tällä ei vielä ollut myönteistä vaikutusta tulokseen. Kannattavuutta pyrittiin parantamaan tuotteiden hintoihin tehdyillä tarkistuksilla. Tuloksen kohentumiselta vei kuitenkin pohjan Venäjän ruplan voimakas devalvoituminen, mikä heikensi oleellisesti kysyntää ja lopulta syyskuussa keskeytti viennin Venäjälle lähes kokonaan. Vasta vuoden lopussa vienti saatiin jossain määrin elpymään.

Tuotannon sopeuttaminen alhaisemman kysynnän tasolle lyhyessä ajassa oli varsin vaikeaa. Kapasiteetin alhainen käyttöaste heikensi kannattavuutta Raision margariiniteollisuuden kaikissa yksiköissä.

RAISION MARGARIINI

Ravintorasvojen kokonaiskulutus laski Suomessa edelleen. Margariinien myynti väheni edelliseen vuoteen verrattuna noin kuudella prosentilla. Samanaikaisesti käyttötottumukset ovat muuttuneet siten, että kuluttajat siirtyivät suosimaan vähemmän rasvaa sisältäviä margariinilaatua. Myös maustettujen kevytlevitteiden ja tuorejuustojen kysyntä vahvistui. Raision Margariini onkin vastannut kulutustottumusten muutoksiin ja tuonut markkinoille uusia, aikaisempaa vähempirasvaisia tuotteita. Erityisesti Belette-kevytlevite, joka tuotiin markkinoille keväällä 1998, sai hyvän vastaanoton. Myös syyskuun alussa esitelty Voimix Gourmet -levite menestyi. Sen suosio liittyy voi-kasviöljyseosten osuuden yleiseen kasvuun ravintorasva-markkinoilla.

Vain 14 prosenttia rasvaa sisältävä Belette-kevytlevite sai hyvän vastaanoton. Toimitukset alkoivat myös Ruotsiin, syksyllä ravintoloille ja suuratalouksille ja tammikuussa 1999 vähittäiskauppaan.

Kasvirasvapohjaisten Bel Ami -tuorejuustojen valmistus siirrettiin Kemiöstä Raisioon valmistuneeseen uuteen juustolaan, jossa aloitettiin myös Belette-kevytlevitteen valmistus. Kuvassa ovat juustomestari Robert Nyman ja pakkaaja Mariann Heinonen.

Josefin Bengtsson pakkaa Dolina Skandi -margariinia, joka on Carlshamn Mejerin tärkein Venäjälle vietävä tuote.

Raision Margariinin osuus vähittäiskaupparamargariineista säilyi edellisen vuoden yli 50 prosentin tasolla. Kotileivonta on vähenemässä eivätkä kotitaloudet useinkaan osta leivontaa varten margariinia erikseen, mikä selittää seitsemän prosentin myynnin laskun tässä tuoteryhmässä. Raision Sunnuntai, jo 30 vuotta menestynyt tuotemerkki, säilytti kuitenkin hyvin osuutensa.

Leipomomargariinien menekki kasvoi hieman. Raision Margariinin osuus tällä sektorilla oli 56 prosenttia.

Suomen jäätelömarkkinoilla ei saavutettu tavoitteita. Huono kesäsää vähensi kysyntää ja aiheutti hintakilpailua, mikä heikensi Suomessa koko tuoteryhmän kannattavuutta.

Tuotekehityksen merkittävin haaste oli Benecol-kevytmargariinin aikaansaaminen yhteistyössä Carlshamn Mejerin kanssa. Huhtikuussa markkinoille tuodun, vain 40 prosenttia rasvaa sisältävän Benecol-uuuuden menekki oli hyvä. Tuorejuustojen valmistus, joka aikaisemmin oli tapahtunut Kemiössä, siirrettiin keväällä Raisioon uuteen, jatkuvatoimiseen prosessiin. Valmistuskapasiteetti lisääntyi oleellisesti.

Margariinitehtaan lavaamo ja tuotevarasto automatisoitiin. Uudet järjestelmät helpottavat raaka-aineiden jäljitettävyyttä ja tekevät mahdolliseksi varastotietojen reaaliaikaisen hyödyntämisen.

Raision Margariinille myönnettiin vuoden lopussa ISO 9001 -laatujohtamisjärjestelmäsertifikaatti.

CARLSHAMN MEJERI

Valtaosa Carlshamn Mejerin tuotteista markkinoidaan Ruotsissa nimellä Carlshamn. Muita tuotemerkkejä ovat muun muassa Runda Bords, Hushälls Eve ja Tofuline.

Ravintorasvojen kulutuksen lasku jatkui myös Ruotsissa. Carlshamn Mejerin osuus Ruotsin margariinimarkkinoista säilyi edellisen vuoden runsaan kolmanneksen tasolla, mutta kokonaismarkkinoiden supistumisesta johtuen myynnin määrä jäi kolme prosenttia edellistä vuotta pienemmäksi. Taloudellista tulosta heikensi supistuvien markkinoiden aiheuttama hintakilpailu, mikä osaltaan esti kohonneiden raaka-ainekustannusten täysimääräisen siirtämisen myyntihintoihin.

Venäjä on ollut Carlshamn Mejerille tärkein vientimaa jo kahden vuoden ajan. Yhtiön menevin tuotemerkki siellä on Dolina Skandi. Kertomusvuodelle olivat tyyppillisiä toimitusmäärien suuret vaihtelut. Jo keväällä ilmeni kysynnän heikkenemistä, mutta syyskuussa ruplan devalvaation jälkeen menekki romahti

kokonaan. Kysyntä vahvistui uudelleen aivan vuoden lopussa, mutta volyymien suuret vaihtelut aiheuttivat sopeuttamisongelmia ja heikensivät kannattavuutta.

Jäätelötuotteiden osalta kannattavuutta kyettiin kohentamaan merkittävästi. Tärkeimpiä tekijöitä olivat valmistusmenetelmien rationalisointi, mikä paransi tuottavuutta, sekä myynnin painopisteen siirtyminen kotipakkauksista monipakkauksiin. Carsham Mejeri toimitti noin neljäsosan Ruotsissa kulutetusta jäätelöstä.

RAISIO POLSKA FOODS

Raisio Polska Foods'in tuotemerkkejä ovat Masmix, Finea, Fraszka, Twoja M ja Pokusa. Vuoden aikana tuotiin markkinoille uusi jogurtin makuinen margariini, Fraszka Jogurtowa, joka kehitettiin yhteistyössä Raision Margariinin kanssa. Tuote otettiin Puolassa hyvin vastaan.

Puolan margariinimarkkinoilla ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Valmistajia oli edelleen suuri määrä, noin 15, ja kilpailu säilyi kireänä. Raisio Polska Foodsin asema markkinoilla kuitenkin vahvistui. Markkinaosuus oli runsaat kymmenen prosenttia. Masmix nousi arvolla mitattuna Puolan toiseksi suurimmaksi margariinimerkiksi.

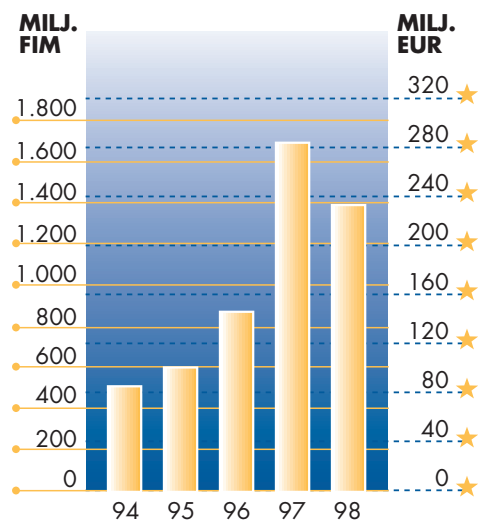
Venäjänsä vaikeudet heijastuivat myös Raisio Polska Foods'in markkina-alueelle. Vienti itäisen Euroopan maihin ja varsinkin Ukrainaan laski oleellisesti eikä viennissä saavutettu edellisen vuoden määriä. Tämä heikensi kapasiteetin käyttöastetta. Myös Puolan tehtaalla vienti elpyi jossain määrin vuoden lopulla, marras-joulukuussa. Suuret volyymien vaihtelut häittäsivät kuitenkin tuloskehitystä.

Puolan tehdas on tähän asti toiminut vuokrakiinteistössä Karczewissa. Vuoden lopussa tehdaskiinteistö päätettiin ostaa omaksi. Kiinteistön ostoa antaa mahdollisuuden keskittää myös myynti- ja markkinointitoiminnot Varsovasta Karczewiin, mikä tuo merkittäviä säästöjä.

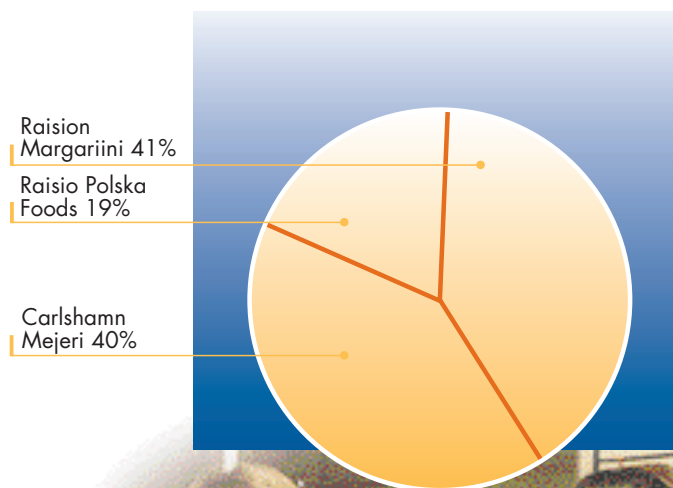

Myyntipäällikkö Andrzej Malinowski esittelee Raisio Polska Foodsin tuotteita.

Margariiniteollisuuden liikevaihto

Liikevaihdon jakautuma

Suurtalouden ammattilaisille suunnatuilla Gastro 98 -messuilla Helsingissä esiteltiin muun muassa Tofuline-soijavalmisteita. Kuvassa ovat vasemmalta ruokabuoltopäällikkö Eeva Lampinen, Raision tuotepäällikkö Nina Andersson sekä ruokabuollon ohjaaja Liisa Huhtala.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS

RUOKAPERUNATEOLLISUUS

Raision ruokaperunateollisuuden liikevaihto kasvoi lähes 20 prosentilla 131 miljoonaan markkaan. Toimitukset lisääntyivät sekä kotimaahan että vientiin. Alkuvuonna vienti oli runsasta Venäjälle ja loppuvuonna painopiste oli Ruotsin markkinoilla. Vuoden 1999 alusta käynnistettiin pakastettujen erikoisperunatuotteiden myynti Ruotsiin. Tehtävää hoitaa Carlshamn Mejerin organisaatio.

Tuotantoa ohjattiin kireän kilpailun massatuotteista erikoispakasteisiin muun muassa valmistukseen suoritetuilla investoinneilla. Raision ruokaperunateollisuus kasvatti osuutensa vähittäiskaupan koko pakasteperunamyynnistä runsaaseen 35 prosenttiin. Tukena on ollut kuluttajien kotimaista suosiva asenne.

Syksyn perunasato oli heikko sekä Suomessa että koko EU:n alueella. Raisio pystyi kuitenkin hankkimaan perunaraaka-ainetta 60 miljoonaa kiloa eli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Se antaa aikaisempaa paremmat lähtökohdat vuodelle 1999.

Sieppari-ruistuotteet saivat kunniamaininnan Vuoden Suomalainen Elintarvike -kilpailun suurkuluttajasarjassa.

FOODIE OY

Foodie Oy:n liikevaihto laski Venäjän viennin pysähtymisen takia yhdeksällä prosentilla 83 miljoonaan markkaan. Toimialan tulos jäi tappiolliseksi.

Pakastetaikainoiden tuoteryhmä menestyi erityisesti vireän tuotekehityksen ansiosta. Varsinkin pasteijatuoitteet saivat asiakkaiden suosion. Hernekeittojen osalta jatkui epäterve hintakilpailu, joka vei kannattavuuden. Mämmin myynti sujui hyvin ja myös taloudellinen tulos oli siltä osin tyydyttävä. Syksyllä käynnistyi jäätelötötteröiden myynti Ruotsiin.

VILJATEOLLISUUS

Viljateollisuus-liiketoimintaryhmään kuuluvat toimialoina myllyteollisuus (Melia Oy), rehuteollisuus (Rehuraisio Oy ja Monäs Feed Oy Ab) ja mallasteollisuus sekä lisäksi vilja- ja rypsihankinnoista vastaava maatalousryhmä. Viljateollisuuden liikevaihto laski viidellä prosentilla ja oli 1,6 miljardia markkaa.

Vuosi 1998 oli viljateollisuudelle erittäin haasteellinen. Kesän ja syksyn vaikeat sääolosuhteet aiheuttivat merkittäviä ongelmia sekä viljaraaka-aineen määrän että laadun suhteen. Tämä johti raaka-aineiden tuontiin, mikä puolestaan toi uusia logistisia vaatimuksia ja myös lisäkustannuksia. Merkittäväksi markkina-alueeksi muodostuneen Venäjän vaikeudet heijastuivat myös viljateollisuuden eri toimialoihin varsin nopeasti ja merkittäväällä painolla.

Samanaikaisesti edellä todettujen hankaluuksien kanssa viljateollisuudessa kuitenkin kehitettiin ja rationalisoitiin toimintaa sekä etsittiin uusia markkinoita, joten vuodelle 1999 voitiin lähteä kohtuullisen luottavaisin mielin. Venäjän markkinoiden selkiytyminen kylläkin näyttää vaativan runsaasti aikaa.

Kotimaisen raaka-aineen laatu ja määrä ovat viljateollisuudelle erittäin merkittäviä. Yhteistyössä sopimusviljelijöiden kanssa Raisio Yhtymä kehittää raaka-aineiden tuotantoon menetelmiä, joissa ympäristönäkökohdat otetaan keskeisesti huomioon. Tähän liittyvän Laatujuvä-järjestelmän tavoitteena on kehittää ja varmentaa suomalaisen viljaraaka-aineen laatua, puhtautta ja ekologisesti kestävää tuotantotapaa. Talvella 1998–99 järjestettiin 14 Laatujuvä-koulutustilaisuutta, joihin osallistui yli tuhat sopimusviljelijää.

Risella riisiruisseos on mielenkiintoinen uutuuus, jossa riisiin on yhdistetty maukasta ja ravitsevuksellisesti suositeltavaa ruista.

MYLLYTEOLLISUUS

Melia Oy toimitti tuotteitaan yli 200 miljoonaa kiloa. Liikevaihtoa kertyi 536 miljoonaa markkaa, josta vajaa viidennes syntyi viennistä. Liikevaihto oli sata miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Merkittävin syy liikevaihdon laskuun oli Venäjälle suuntautuneen viennin pysähtyminen.

Kotileivontaan toimitettujen viljatuotteiden kokonaismäärät laskivat Suomessa noin kuudella prosentilla. Vastapainoksi hiutaleiden, pastojen ja myslien toimitukset kasvoivat hieman. Melia toi vuoden 1998 aikana markkinoille kaksi uutta Start-mysliä, Risella-riisiruisseoksen ja vielä aivan vuoden 1999 alussa koteloihin pakatun Risella-riisiperheen. Riisiruisseos yliti Vuoden Suomalainen Elintarvike -kilpailussa loppusarjaan ja Sieppari-ruistuoteperhe sai saman kilpailun suurkuluttajasarjassa kunniamaininnan.

Suomen leipomomarkkinat keskittyivät edelleen muutamalle ketjulle tai suurelle yritykselle. Melian asema Suomen suurimpana leipomoraaka-aineiden toimittajana säilyi vakaana.

Viljatuotteiden viennin osalta vuosi alkoi hyvin mutta tilanne vaikeutui kesällä ja erityisesti Venäjän kauppa oli loppuvuonna miltei pysähdyksissä. Baltian maissa päästiin kuitenkin eteenpäin ja aivan vuoden 1999 alussa käynnistyi myös vienti Ukrainaan. Myös Venäjän osalta odotetaan ainakin hiutale- ja pastaviennin osittaista elpymistä. Toisaalta EU:n ja Yhdysvaltojen toimesta Venäjälle suunnatut ruoka-apuprojektit saattavat vaikeuttaa suomalaisten elintarvikkeiden vientiä.

Vehnän ja rukiin hintataso oli koko vuoden 1998 vakaa. Syksyn 1998 kotimainen sato jäi sekä määrältään että laadultaan riittämättömäksi myllyteollisuuden tarpeisiin. Vaikka vehnäjuhojen vienti Venäjälle onkin pysähtynyt, joudutaan satokauden 1998–99 aikana tuomaan yli kolmannes vehnästä ulkomailta. Rukiin osalta ollaan lähes kokonaan tuonnin varassa. Kotimaisen rukiin osalta ei tilanne voi parantua edes satokaudella 99/00 sen takia, että syksyn 1998 sääolosuhteiden takia ei Suomessa päästy ruista kylvämään läheskään riittävästi.

Myllyviljojen käyttö laski Suomessa noin viidellä prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Melia käytti kertomusvuonna viljaa, riisi mukaan lukien, noin 250 miljoonaa kiloa.

Vuoden aikana suoritettiin tehokkaita saneeraustoimenpiteitä, joiden ansiosta tulosta saatiin oleellisesti parannetuksi.

REHUTEOLLISUUS

Rehuteollisuuden liikevaihto oli 934 miljoonaa markkaa. Se oli kolme prosenttia pienempi kuin edellisellä vuonna. Taustalla ovat tässäkin Venäjän kaupan vaikutukset. Rehuteollisuuteen kuuluvan kasviöljyteollisuuden tuotantomäärät olivat aikaisempaa vähäisemmät erityisesti margariinien vientiin liittyneen epävarmuuden takia. Myös lemmikkieläinruokien vienti Venäjälle keskeytyi loppuvuoden aikana lähes kokonaan.

Kesän heikko nurmisato ja syksyn keskimääräistä huonompi viljasato kasvattivat valmiiden rehuseosten kysyntää loppuvuonna. Myyntiä lisäsivät myös onnistuneet tuoteuutuudet. Näin ollen maatilarehujen kokonaismyynti oli selvästi edellisvuotta suurempi. Erityisesti menestyivät naudanrehut ja myös broilerinrehujen myynti kasvoi merkittävästi.

Valkuaisraaka-aineiden hinnat lähtivät keväällä laskuun. Hintojen alenemisen siirrettiin rehuseosten hintoihin.

Lemmikkieläinruokien myyntimäärät jäivät jälkeen edellisestä vuodesta. Tähän vaikuttivat jo mainittu viennin tyrehtyminen sekä alihankintana muille markkinoijille tapahtuneen rahtivalmistuksen hiipuminen toimialajärjestelyjen takia. Vastapainoksi Rehuraisio aloitti omien Baron-koiranruokien ja Deliss-kissanruokien markkinoinnin päivittäistavarakaupan kautta.

Rehuraisio osallistui edelleen vahvalla panoksella tutkimus- ja kehityshankkeisiin, joilla tähdätään kotieläintuotannon kannattavuuden parantamiseen ja ravinteiden hyväksikäytön tehostamiseen sekä kotieläintuotteiden laadun parantamiseen.

Liemirehujen tuotanto keskitettiin toukokuussa Raisioon ja Oravaisissa toiminut Kimon tehdas suljettiin.

Nalle-vellijauheista ja -puurohiutaleista valmistuu ateria parissa minuutissa.

Rehuraisio nosti karjanrehujen energiatasoa, jotta lehmien energiansaanti voitaisiin varmistaa kaikissa tilanteissa erilaisten säilörehujen ohella. Maituri 10 000 on Suomen energiapitoisin täysrehu.

Rehuraisio toi Baron-koiranruoat ja Deliss-kissanruoat normaalin päivittäistavarakaupan valikoimiin.

Markkinointipäällikkö Juhani Elonheimo (etualalla) tarkastaa lastaaja Timo Kuorehjärven kanssa Venäjälle lähteviä mallasvaunuja. Mallastamo ryhtyi vuonna 1998 käyttämään kaikissa Venäjän toimituksissaan ympäristömyötäistä junakuljetusta.

MALLASTEOLLISUUS

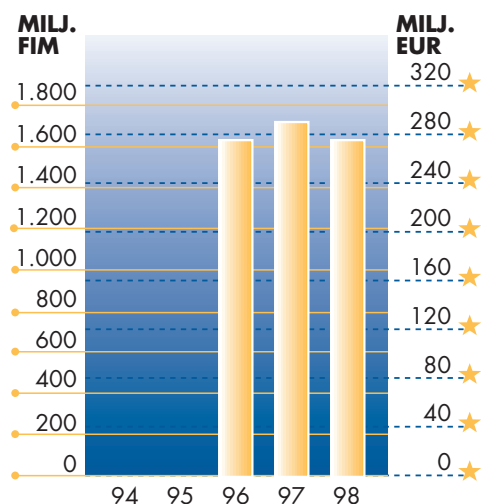
Raision mallasteollisuuden liikevaihto, 153 miljoonaa markkaa, oli 26 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Maltaita toimitettiin noin 90 miljoonaa kiloa, josta valtaosa vientiin EU:n ulkopuolelle tai sisämarkkinakauppana muihin EU-maihin. Kotimaahan suuntautui 27 prosenttia toimituksista. Maltaita vietiin Venäjälle, Venezuelaan, Brasiliaan, Pohjoismaihin ja Skotlantiin.

Vuonna 1997 laajennetun mallastamon kapasiteetti oli lähes 90-prosenttisesti käytössä. Lähinnä Venäjän kaupassa esiintyneet häiriöt olivat syynä siihen, ettei täyteen käyttöasteeseen päästy. Laajennuksen ansiosta kokonaiskustannukset mallaskiloa kohti saatiin kuitenkin laskemaan.

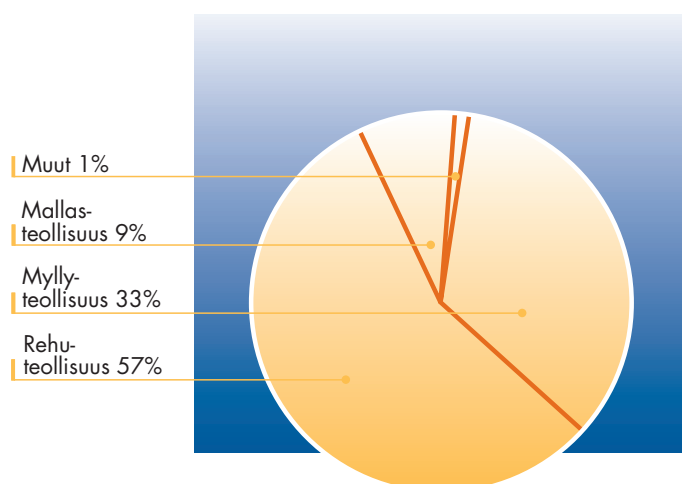
Mallasteollisuuden taloudelle vuosi 1998 oli vaikea. Sitä heikensivät maltaiden maailmanmarkkinahintojen laskeva suunta, taloudellisen tilanteen vaikeutuminen päävientialueilla Venäjällä ja Etelä-Amerikassa sekä keskieurooppalaisten kilpailijoiden raaka-aineen alhainen hinta. Maltaiden ylitarjonnasta johtunut kilpailu kiristyi maailmanlaajuisesti. Myös oluen kulutus on laskenut sekä Suomessa että Euroopan suurissa olutmaissa.

Vuoden 1998 mallasohrasato oli sateisen kesän takia vaatimaton. Laatu oli kuitenkin kohtuullinen. Raaka-aineelle oli tyypillistä matala proteiinipitoisuus sekä pikkujyvien runsas määrä. Kotimaisen ohran täydennykseksi ostettiin jonkin verran ohraa EU-alueelta.

Viljateollisuuden liikevaihto

Liikevaihdon jakautuma

KEMIANTEOLLISUUS

Sekä paperi- että kemianteollisuudessa jatkui vahva keskittymiskehitys. Lukuisat yrityskaupat, fuusiot ja rakennemuutokset olivat leimaa antavia vuodelle 1998. Tässä kehityksessä Suomen paperiteollisuus on ollut keskeisesti mukana. Metsäteollisuutemme kolme suurinta, UPM-Kymmene, Stora Enso ja Metsä-Serla ovat samalla Euroopan suurimmat ja maailmanlaajuisestikin kymmenen suurimman joukossa.

Paperiteollisuudessa tapahtuva keskittyminen ja globalisoituminen heijastui muutospaineena myös raaka-aineita toimittavaan kemianteollisuuteen. Kilpailu suurista avainasiakkaista on joissakin tuoteryhmissä puristanut hintatason siinä määrin tiukalle, että näiden alojen investointimahdollisuudet sekä sijoitukset tutkimukseen ja kehitykseen saattavat vaarantua.

Aasian taluskriisi pysäytti kasvun ja on eräissä maissa johtanut kulutuksen laskuun, jopa talouden romahtamiseen. Kaakkois-Aasiaan suunniteltuja investointeja onkin yleisesti siirretty tulevaisuuteen. Japanissa, Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa jouduttiin loppuvuonna toteuttamaan tuotannon seisokkeja ja tehtaiden sulkemisia. Pahiten Aasian taluskriisi on vaikuttanut Pohjois-Amerikan länsirannikon ja Japanin paperiteollisuuteen.

Kertomusvuonna yleisesti vallinnut deflatorinen kehitys toi mukanaan raaka-aineiden ja tuotteiden laskevat hinnat ja supistuvat marginaalit. Tämä pakotti kustannusten karsintaan useimmilla aloilla.

Suomen paperi- ja kartonkiteollisuuden tuotanto oli 12,7 miljoonaa tonnia, mikä on 4,6 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Paperin tuotanto kasvoi kuudella prosentilla ja kartongin tuotanto puolestaan laski yhdellä prosentilla. Kapasiteetin käyttöaste oli alalla keskimäärin 94 prosenttia kuitenkin niin, että se seisokkien takia laski vuoden viimeisellä neljänneksellä 84 prosenttiin.

Raisio Chemicals Oy tytär- ja osakkuusyrittysineen vahvisti edelleen asemaansa yhtenä maailman johtavista paperikemikaalien ja niihin liittyvien järjestelmien toimittajista ja kehittäjistä. Kemianteollisuuden myyntimäärä, noin 480 miljoonaa kiloa, kasvoi edellisestä vuodesta 13 prosentilla, mutta liikevaihto jäi laskevien hintojen takia edellisen vuoden 1,6 miljardiin markkaan.

Liikevaihdosta syntyi Suomessa 42 prosenttia, Skandinaviassa kuusi prosenttia, muualla Euroopassa 29 prosenttia, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa 17 prosenttia ja Aasiassa kuusi prosenttia.

INVESTOINNIT

Mietoiisiin valmistui helmikuussa hienokemikaalitehtaan laajennus, joka kaksinkertaisti kationisointikemikaalien valmistusmahdollisuudet.

Raisio Chemicals osti heinäkuun alusta osake-enemmistön korealaisesta, paperikemikaaleja ja polymeereja valmistavasta Oriental Polymer Laboratories -yhtiöstä, jonka nimi sittemmin muutettiin OPL-Raisio Inc.:ksi. Yhtiö hyödyntää Raision paperikemikaaleihin liittyvää teknologiaa ja myy tuotteitaan ja järjestelmiään Etelä-Korean ja lähialueiden paperiteollisuudelle.

Elokuussa Raisio Chemicals osti aikaisemmin 51-prosenttisesti omistamansa Raisio Chemicals Italian koko osakekannan. Marraskuussa ostettiin Arizona Chemicalsin Pohjois-Euroopassa harjoittama hartsiliimaliiketoiminta.

Raisio Chemicals Oy ja Valmet Oyj perustivat elokuussa yhteisyrityksen Valmet Flootek Oy:n, jonka osakepääomasta Raisio Chemicals omistaa 49 prosenttia. Yhtiö keskittyy paperiteollisuuden vesienkäsittelyyn liittyvään liike-toimintaan. Raisio Yhtymästä uudelle yhtiölle siirtyi Raisio Engineering Oy:n ympäristöteknologian liiketoiminta sekä ympäristötekniikkaan erikoistuneen Flootek AB:n koko osakekanta.

Saksasta ostettu hartsiliimatehdas Pelzer & Röhrl toimi ensimmäisen täyden vuoden Raisio Chemicalsin osana. Doris Schlitz-Salvado (vasemmalla) ja Eva Ehrenhardt-Dandl suorittavat laadunvalvontaa laboratoriossa.

Helmikuussa valmistui Mietoisten hienokemikaalitehtaan laajennus, joka kaksinkertaisti kationisointikemikaalien valmistusmahdollisuudet. Tehtaan ohjaamossa vasemmalta rakennusprojektiin osallistuneen Elomatic Oy:n Erkki Holmberg sekä Raisio Chemicalsin Anssi Aaltonen, Joni Väärökkälä ja Jukka Järvinen.

Raisio Chemicals osti osake-enemmistön korealaisesta paperikemikaaliyhtiöstä. OPL-Raisio Inc:n tehdas toimii Cheonanissa Soulin eteläpuolella.

KEHITYS

Raision kemianteollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot olivat 50 miljoonaa markkaa, mikä on kolme prosenttia liikevaihdosta.

Kehitystoiminnan päätavoitteena on ollut Raisio Chemicalsin tuotevalikoiman ja palvelukyvyyn monipuolistaminen sekä tuotteiden tehon parantaminen. Laajan valikoiman lisäksi asiakkaat vaativat yhteistyökumppaniltaan kykyä ymmärtää kokonaisvaltaisesti paperiteollisuuden kehittämistarpeita. Raisio Chemicals osallistui kertomusvuoden aikana asiakasteollisuuden moniin mittaviin kehityshankkeisiin.

Raisio Chemicals kehitti omaa tuotantoaan ja tuotteitaan yhä selvemmin ympäristömyötäiseen suuntaan. Paperiteollisuudelle tarpeellisten biosidien käyttöä pystyttiin ratkaisevasti vähentämään optimoimalla tuotteita ja prosesseja. Modifioituille tärkkelyksille kehitettiin uusia vähäpäästöisempiä valmistusmenetelmiä, jotka samalla paransivat myös tuotteiden puhtautta. Tällaisista ovat esimerkkejä uudet hapetetut tärkkelysmaat.

Paperikoneen märkäpään sovellettu, aikaisempaa laajempi kationinen tuotekonsepti auttaa paperitehtaita vähentämään päästöjään, parantamaan laatuaan ja samalla myös koneen ajettavuutta. Uudenlaisen AKD-neutraaliliiman avulla puolestaan on pystytty ratkaisemaan eräitä paperikoneyppöjä vaivanneita ajettavuusongelmia. Koneet on saatu pysymään puhtaampina ja niiden tuottavuus on parantunut.

ISO 9001 ja ISO 14001 -laatu- ja ympäristöjärjestelmät sekä kemianteollisuuden kansainvälinen Responsible Care – Vastuu Huomisesta -ohjelma päätettiin laajentaa Suomen lisäksi käsittämään myös kaikki Raisio Chemicalsin ulkomaiset toiminnot.

TÄRKKELYKSET

Paperiteollisuus pyrkii rationalisointi- ja kustannussäästöihin muun muassa keskittämällä tärkkelysostojaan. Ostojen keskittäminen sekä Euroopan ylisuuret perunatärkkelysvarastot ja tästä johtunut voimakas tarjonta johtivat hintakilpailun kiristymiseen.

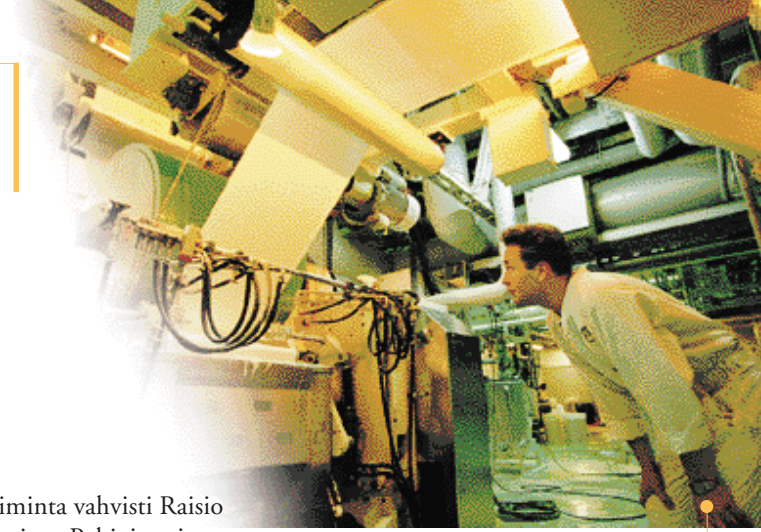
Modifioituihin tärkkelyksiin liittyvän osaamisensa ansiosta Raisio Chemicals menestyi kilpailussa kuitenkin kohtalaisen hyvin. Toimitusten määrä säilyi edellisen vuoden tasolla. Hintakilpailu heikensi hieman yhtiön markkinaosuutta Suomessa, mutta menetys pystyttiin korvaamaan lisääntyneellä myynnillä muihin maihin. Kannattavuus heikkeni edellisestä vuodesta mutta säilyi tyydyttävänä.

Jong Chun Lee OPL-Raision teknisestä palvelusta tarkastaa tuotantolaitteistoja Cheonanin tehtaalla.

Laborantti Hanna Sipilä valmistaa testikartonkia, jolla voidaan tutkia kemikaalien tarttumista kuituun ja sidosten muodostumista.

Koneenhoitaja Arto Andersson tarkastaa päällystyspastan levittymistä paperin pintaan päällystysteknologian keskuksessa.

HYDROFOBILIIMAT

Arizona Chemicalsilta marraskuussa ostettu hartsiliimaliiketoiminta vahvisti Raisio Chemicalsin asemaa monipuolisena hydrofobiliimojen toimittajana Pohjoismaissa. Neutraaliliimojen myyntiä Indonesiassa pystyttiin myös merkittävästi lisäämään Aasian talouskriisistä huolimatta.

Mainzista Saksasta vuoden 1997 lopussa ostettu hartsiliimatehdas Pelzer & Röhl toimi ensimmäisen täyden vuoden Raisio Chemicalsin osana. Mainzian keskeisen aseman takia myös kemianteollisuuden Euroopan toimintojen johto siirrettiin tämän tehtaan yhteyteen.

PÄÄLLYSTYSKEMIKAALIT

Suomen paperiteollisuuden uusinvestoinnit ovat viime vuosina kohdistuneet erityisesti päällystettyjä paperilaatuja tuottaviin koneisiin. Tämän ansiosta myös Suomen päällystyskemikaalimarkkinat ovat kasvaneet suurimmiksi Euroopassa.

Raisio Chemicalsin päällystyskemikaalien myynti kasvoi viidellä prosentilla ja myös tulos parani oleellisesti.

Tutkimuskemisti Johan Nyman ajaa näytteitä massapektrometrillä.

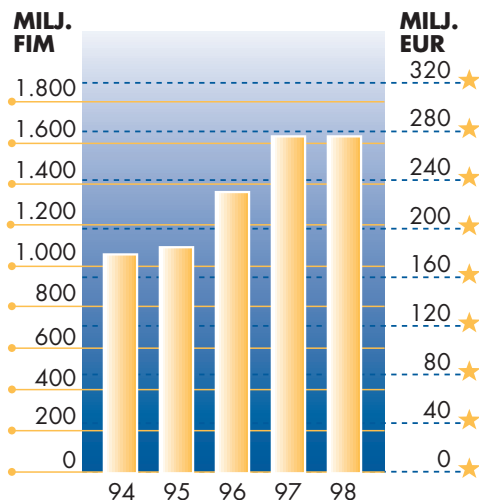
KIERRÄTYSKEMIKAALIT

Kationisten polymeerien menekki kasvoi erittäin ripeästi. Anjalankoskelle sekä Belgiaan, Koreaan ja Yhdysvaltoihin investoitiin tätä tuotantoa varten joko kokonaan uutta tai lisäkapasiteettia. Tuotteet tunnetaan nimillä Raibond ja Raifix. Niiden avulla kyetään paperinvalmistusprosessissa torjumaan epäpuhtauksien aiheuttamia laatu- ja käyttöhäiriöitä.

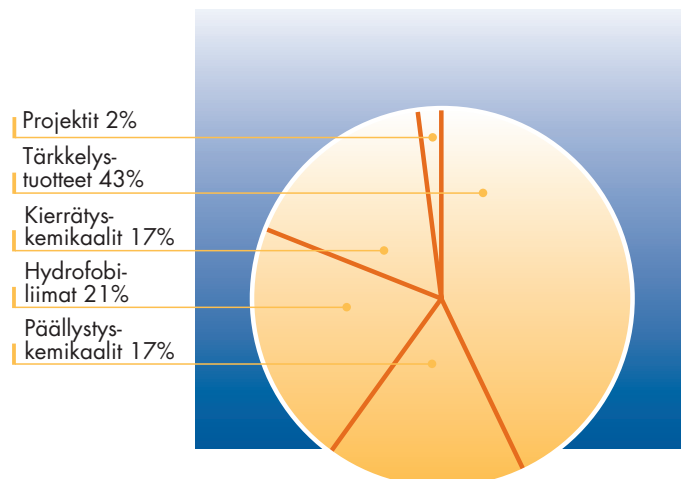
Siäustuskemikaalien hyvä markkinaosuus Pohjoismaissa kyettiin säilyttämään kiristyneestä kilpailusta huolimatta.

Kemianteollisuuden liikevaihto

Liikevaihdon jakautuma

PÖRSSI- JA LEHDISTÖTIEDOTTEITA

5.2.1998

25.2.1998

7.5.1998

12.6.1998

- 29.1.** Rehuraisio Oy tiedotti saamastaan uudesta, koko toiminnan kattavasta ympäristösertifikaatista. ISO 14001 -sertifikaatin piiriin kuuluvat kaikki toiminnot kaikilla tehdaspaikkakunnilla.
- 5.2.** Raisio Chemicals Oy otti käyttöön Mietoisten hienokemikaalitehtaan laajennusosan. Laajennus kaksinkertaisti kationisointikemikaaleja valmistavan tehtaan tuotannon.
- 19.2.** Vuoden 1997 tilinpäätöstiedot julkistettiin. Liikevaihto kasvoi 30 prosentilla 5101 miljoonaan markkaan ja tulos ennen satunnaisia eriä 25 prosentilla 209 miljoonaan markkaan. Tulos osaketta kohti oli 8,27 markkaa.
- 25.2.** Raisio Benecol Oy:n tytäryhtiö, Raisio Staest US Inc., aloitti stanoliesteritehtaan rakentamisen Charlestoniin, South Carolinaan Yhdysvaltoihin. Tehtaan rakentaminen liittyy Raisio Yhtymän ja Johnson & Johnson -konserniin kuuluvan McNeil Consumer Healthcare Companyn väliseen yhteistyösopimukseen.
- 2.3.** Raisio Yhtymä ja McNeil Consumer Healthcare Company tekivät stanoliesterin elintarvikekäyttöä koskevan maailmanlaajuisen lisenssisopimuksen. Sopimus vahvistaa marraskuussa 1997 tehdyn aiesopimuksen, jolla Raisio ja McNeil laajensivat Pohjois-Amerikkaa koskevan lisenssisopimuksensa lähes koko maailman kattavaksi.
- 7.4.** Raisio Yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous päätti osakkeen nimellisarvon muuttamisesta (ensimmäinen käsittely) ja optio-oikeuksien antamisesta hallituksen jäsenille ja yhtiön avainhenkilöille sekä myönsi hallitukselle valtuudet päättää enintään 10 miljoonan markan osakepääoman korotukseen johtavista uusmerkinnöistä tai vaihtovelkakirja- tai optiolainoista tai optio-oikeuksista. Yhtiökokous vahvisti tilivuoden 1997 tilinpäätöksen ja myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden. Osingoksi päätettiin 3,00 markkaa osakkeelta.
- 15.4.** Raisio Yhtymä ilmoitti tuovansa markkinoille Benecol-kevytmargariiniin. Uusi 40 prosenttia rasvaa sisältävä tuote on testattu muun muassa Kuopion yliopiston tekemissä kliinisissä kokeissa.
- 22.4.** Raisio Yhtymän maatalousryhmä julkisti viljatuotannon laatuketjua varmistavan Laatujuvä-järjestelmän.
- 23.4.** Benecol-kevytmargariinia koskevien kliinisten tutkimusten tulokset julkistettiin. Tutkimuksen suorittivat professori Matti Uusitupa ja tutkija Maarit Hallikainen Kuopion yliopistosta. Tutkijoiden johtopäätöksenä oli, että vähärasvainen kasvi-stanoliesterimargariini ja muu ruokavalio yhdessä ovat turvallinen keino vähentää serumin kolesterolia.
- 7.5.** Raisio Yhtymän margariiniteollisuus ilmoitti toteuttavansa lähes 50 miljoonan markan investointiohjelman, jolla luodaan tuotantomahdollisuuksia uudenlaisille, vähärasvaisille tuotteille sekä tehostetaan margariinin valmistuskapasiteettia. Pääosa investoinneista kohdistuu tuotantolaitoksiin Raisiossa.
- 14.5.** Rehuraisio Oy tiedotti yhdessä Lihateollisuuden Tutkimuskeskuksen kanssa tekemänsä tutkimuksen tuloksista, joista käy ilmi, että ruokinnalla voidaan vaikuttaa sianlihan rasvahappokoostumukseen.
- 19.5.** Raisio Chemicals Oy teki aiesopimuksen osaomistuksen hankkimisesta korealaisessa Oriental Polymer Laboratories -yhtiössä. Yhtiö valmistaa paperikemikaaleja.
- 10.6.** Raisio Yhtymä Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi toisessa käsittelyssä yhtiön osakkeiden nimellisarvon muuttamisen 10 markasta yhteen markkaan.
- Tammi-huhtikuun osavuositarkastus julkaistiin. Liikevaihto oli 1 790 miljoonaa markkaa (1997: 1 574 Mmk). Tulos ennen satunnaisia eriä oli 165 miljoonaa markkaa (1997: 69 Mmk). Tulos osaketta kohti oli 7,09 markkaa (1997: 2,68 mk).
- 12.6.** Raisio Yhtymä teki 190 miljoonan dollarin eli yli miljardin markan luotto-limiittisopimuksen kansainvälisen pankkiryhmittymän kanssa. Sopimus on voimassa seitsemän vuotta.

- 1.7.** Raisio Chemicals Oy osti osake-enemmistön (51 %) korealaisesta Oriental Polymer Laboratories -yhtiöstä. Yhtiön liikevaihto on noin 50 miljoonaa markkaa vuodessa.
- 3.8.** Raisio Chemicals Oy ja Valmet Oyj perustivat yhteisyrityksen, jonka nimeksi tuli Valmet Flootek Oy. Valmet omistaa yrityksestä 51 % ja Raisio Chemicals 49 %. Yhtiö keskittyy paperiteollisuuden vesienkäsittelyyn liittyvään liiketoimintaan.
- 1.9.** Raisio Yhtymä ilmoitti tukevansa 60-vuotisjuhlavuotensa kunniaksi museolaiva Sigynin peruskorjausta miljoonalla markalla. Vuonna 1887 valmistunut Sigyn on ainoa jäljellä oleva valtamerialiikenteessä purjehtinut kolmimastoparkki koko maailmassa.
- 2.9.** Raisio Benecol Oy julkisti Arizona Chemical Companyn kanssa tekemänsä sopimuksen, jonka mukaan Raisiolla on optio ostaa Arizonalta maailmanlaajuisesti kasvisterolin raaka-ainetta. Arizona Chemical on maailman suurin puupohjaisten kemikaalien ja mäntyöljyn tuottaja.
- 4.9.** Raisio Yhtymä tiedotti ruplan vaihtoarvon puuttumisen johtaneen Venäjän toimitusten lähes täydelliseen pysähtymiseen. Venäjän tilanteen takia näytti todennäköiseltä, että osavuositarkastuksessa ilmoitettuun 5,5 miljardin markan liikevaihtoon ei päästä. Tili-vuoden tuloksen arvioitiin kuitenkin muodostuvan paremmaksi kuin edellisenä vuonna.
- 22.9.** Raision Margariini jätti henkilöstön edustajille kutsun yt-neuvotteluihin. Syynä oli margariinitoimitusten pysähtyminen Venäjälle lähes kokonaan maan taloudellisen tilanteen takia. Vastaavat neuvottelut oli aloitettu jo aikaisemmin Ruotsin tehtaalla.
- 30.9.** Rehuraisio Oy ilmoitti tuoneensa Baron-koiranruuat ja Deliss-kissanruuat päivittäistavara-kaupan valikoimiin. Tuotteita markkinoitiin Suomessa aikaisemmin vain maatalouskauppojen kautta.
- 5.10.** Tammi-elokuun osavuositarkastus julkistettiin. Liikevaihto oli 3 357 miljoonaa markkaa (1997: 3 249 Mmk). Tulos ennen satunnaisia eriä oli 192 miljoonaa markkaa (1997: 166 Mmk). Tulos osaketta kohti oli 0,75 mk (1997: 0,72 mk).
- 6.10.** Raision Margariini ilmoitti noin sadan tuotantohenkilön lomauttamisesta. Lomautukset alkoivat 19. lokakuuta. (Lomautukset koskivat kerrallaan kolmasosaa tästä henkilömäärästä muiden työskennellessä normaalisti. Lomautukset keskeytettiin 24. marraskuuta.)
- 14.10.** Raisio Yhtymän amerikkalainen yhteistyökumppani McNeil Consumer Healthcare kertoi tuovansa Benecol-margariinin kaltaisen levitteen kahtena laatuna Yhdysvaltain markkinoille tammikuussa 1999 sekä sarjan Benecol-salaatinkastikkeita hieman myöhemmin. Euroopan markkinoille McNeil ilmoitti tulevansa vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla.
- 22.10.** Melia Oy ja Foodie Oy lahjoittivat rekkalastillisen elintarvikkeita Venäjälle Murmanskin alueelle. Avustus kanavoitiin Suomen Punaisen Ristin kautta.
- 30.10.** McNeil Consumer Healthcare julkisti lausunnon, joka liittyi FDA:n (Food and Drug Administration) ja McNeilin välisiin neuvotteluihin Benecol-tuotteiden luokituksesta ja päällysmarkkinointista.
- 5.11.** Raisio Yhtymän maatalousryhmä ilmoitti järjestävänsä syksyn ja seuraavan talven aikana noin 20 Laatujuvä-koulutustilaisuutta sopimusviljelijöilleen. Raision Laatujuvä-järjestelmän päämääränä on kehittää ja varmentaa suomalaisen viljaraaka-aineen laatua, puhtautta sekä ekologisesti kestävää tuotantotapaa.
- 6.11.** McNeil Consumer Healthcare ilmoitti jatkavansa neuvotteluja FDA:n kanssa Benecol-tuotteiden markkinoinnista USA:ssa.
- 24.11.** Raisio Chemicals Oy sopi Arizona Chemicals Oy:n Pohjois-Euroopan hartsiliimiliiketoiminnan ostamisesta. Kaupan kohteena olleen tuoteryhmän liikevaihto on noin 45 miljoonaa markkaa.
- 18.12.** Raisio Yhtymän ja chileläisen Härting S.A.:n yhteisyritys, Derivados del Tall Oil S.A., rakentaa sterolilaitoksen ja mäntyöljytislaamon Santiago de Chileen. Laitoksen tuottamat sterolit ovat Benecol-tuotteisiin käytettävän stanoliesterin raaka-aineita. Raisio Yhtymä omistaa 49 prosenttia yhteisyrityksestä. Rakennettavasta sterolilaitoksesta tulee alallaan maailman suurin.
- 30.12.** Raisio Yhtymä yhtiöitti kaksi tärkeystoimialaansa. Perunateollisuudesta muodostettiin Finnamyyl Oy ja viljatärkeystoimialasta Raisio Grain Starch Oy. Raisio Yhtymä Oyj omistaa yhtiöiden osakekannan kokonaan.

1.9.1998

22.10.1998

HALLINTONEUVOSTO

Erovuorossa
vuonna

Vesa Lammela , 57 kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Kiukainen, puheenjohtaja vuodesta 1998 ja jäsen vuodesta 1996 2001	Anders af Heurlin , 47 agronomi, maanviljelijä, Parainen jäsen vuodesta 1987 31.12.1998 asti	Albert Käiväräinen , 58 maanviljelijä, Mynämäki jäsen vuodesta 1987 1999	Nils-Erik Segersven , 62 agrologi, maanviljelijä, Kemiö jäsen vuodesta 1994 1999
Ola Rosendahl , 59 agronomi, kansanedustaja, Pernaja, varapuheenjohtaja vuodesta 1988 ja jäsen vuodesta 1987 1999	Mikael Holmberg , 37 agrologi, maanviljelijä, Nauvo jäsen vuodesta 1998 2000	Hans Langh , 49 toimitusjohtaja, maanviljelijä, Piikkiö jäsen vuodesta 1990 2001	Ilmo Seppälä , 61 kunnallisneuvos, maanviljelijä, Valkeala jäsen vuodesta 1996 2001
Hannu Auranen , 62 kunnallisneuvos, maanviljelijä, Karainen jäsen vuodesta 1987 2001	Esa Härmälä , 44 agronomi, MTK:n johtokun- nan puheenjohtaja, Helsinki jäsen vuodesta 1996 1999	Johan Laurén , 52 agrologi, maanviljelijä, Parainen jäsen vuodesta 1999 2001	Tuula Tallskog , 52 hum. kand., emäntä, Pertteli jäsen vuodesta 1998 2000
Juhani Enkovaara , 53 kauppat. maisteri, toimitusjohtaja, Helsinki jäsen vuodesta 1996 2001	Juhani Immala , 63 maanviljelijä, Askainen jäsen vuodesta 1987 1999	Antti Lithovius , 49 maanviljelijä, Lumijoki jäsen vuodesta 1994 1999	Johan Taube , 48 agrologi, maanviljelijä, Tenhola jäsen vuodesta 1987 2000
Risto Ervelä , 48 valtiotieteen maisteri, toiminnanjohtaja, Sauvo jäsen vuodesta 1991 1999	Timo Järvilahti , 55 agronomi, kansanedustaja, maanviljelijä, Halikko jäsen vuodesta 1987 1999	Paavo Myllymäki , 41 toiminnanjohtaja, maanviljelijä, Mietoinen jäsen vuodesta 1998 2000	Juhani Torkkomäki , 59 maanviljelijä, Somero jäsen vuodesta 1987 2000
Erkki Haavisto , 30 agronomi, maanviljelijä, Raisio jäsen vuodesta 1997 2001	Juho Koivisto , 54 maanviljelijä, Kurikka jäsen vuodesta 1987 2001	Teemu Olli , 49 insinööri, maanviljelijä, Nousiainen jäsen vuodesta 1987 2000	Jukka Tuori , 50 agronomi, maanviljelijä, Huittinen jäsen vuodesta 1998 2000
Matti Hakala , 59 agronomi, maanviljelijä, Orimattila jäsen vuodesta 1987 2000	Taisto Korkeaoja , 58 agrologi, maanviljelijä, Kokemäki jäsen vuodesta 1992 2000	Pekka Raipala , 52 agronomi, maanviljelijä, Hämeenkyrö jäsen vuodesta 1987 2001	Simo Vaismaa , 56 agrologi, toiminnanjohtaja, Isokyrö jäsen vuodesta 1991 1999

HALLITUS

Heikki Haavisto , 63 ministeri, agronomi, Raisio puheenjohtaja ja jäsen vuodesta 1997	Kaarlo Pettilä , 57 agronomi, maanviljelijä, Salo jäsen vuodesta 1992	Varajäsenet	Kauko Mannerjärvi , 41 kauppat. maisteri, talousjohtaja varajäsen vuodesta 1998
Matti Linnainmaa , 58 kauppaneuvos, ekonomi, Pori varapuheenjohtaja vuodesta 1997 ja jäsen vuodesta 1995	Matti Salminen , 57 vuorineuvos, ekonomi, pääjohtaja, Turku jäsen vuodesta 1992	Anssi Aapola , 47 agronomi, viljateollisuuden johtaja varajäsen vuodesta 1991	Hannu Suominen , 52 ekonomi, hallintojohtaja varajäsen vuodesta 1987
Arto Lampinen , 66 varatuomari, Turku jäsen vuodesta 1996	Arimo Uusitalo , 56 maanviljelyneuvos, agronomi, Kiikala jäsen vuodesta 1991	Tor Bergman , 50 diplomi-insinööri, kemianteollisuuden ja Benecol-liiketoiminnan johtaja, pääjohtajan varamies varajäsen vuodesta 1991	
Kaj Lönnroth , 62 kunnallisneuvos, agrologi, Kemiö jäsen vuodesta 1987	Pertti Vuola , 63 kunnallisneuvos, maanviljelijä, Mietoinen jäsen vuodesta 1987	Kari Jokinen , 50 diplomi-insinööri, margariiniteollisuuden johtaja varajäsen vuodesta 1998	

TILINTARKASTAJAT

Thor Nyroos diplomiekonomi KHT, Turku	Varatilintarkastajat
Esa Kailiala kauppat. maisteri KHT, Lieto	Pertti Keskinen kauppat. maisteri KHT, Turku
	Pekka Pajamo kauppat. maisteri KHT, Raisio

ORGANISAATIO

PÄÄJOHTAJA
Matti Salminen
57, vuorineuvos, ekonomi

MARGARIINITEOLLISUUS
Kari Jokinen
50, diplomi-insinööri

RAISION MARGARIINI
Uolevi Nummela

CARLSHAMN MEJERI AB
Jyrki Norkko

RAISIO POLSKA FOODS Sp. z o.o.
Risto Heiskanen

VILJATEOLLISUUS
Anssi Aapola
47, agronomi

MELIA OY
Teemu Järvinen

MAATALOUSRYHMÄ
Eero Nurminen

REHURAIISIO
Ilmo Aronen

MALLASTEOLLISUUS
Hannu Maunula

KEMIANTEOLLISUUS
Tor Bergman
50, diplomi-insinööri,
pääjohtajan varamies

RAISIO CHEMICALS
Kai Hannus

TÄRKKELYKSET, Pohjoismaat
Martti Söderström

AMERIikka
Alan J. Whitehead

HYDROFOLIIMAT, Pohjoismaat
Claes Zetter

KAUKOITÄ
Esko Sarkki

PÄÄLLYSTYSKEMIKAALIT, Pohjoismaat
Lauri Jämsén

TALOUSHALLINTO
Jari Lehmusvaara

KIERRÄTYSKEMIKAALIT, Pohjoismaat
Tapio Vihervaara

MUU EUROOPPA
Henrik Hacklin

BENECOL-LIIKETOIMINTA
Tor Bergman

LIIKETOIMINTA JA KEHITYS
Jukka Kaitaranta

TEKNOLOGIA JA TUOTTEET
Keijo Ukkonen

HALLINTORYHMÄ
Hannu Suominen
52, ekonomi

LIIKETOIMINNAN KEHITYS
Hannu Suominen

RUOKAPERUNATEOLLISUUS
Jukka Hillukkala

FOODIE OY
Jukka Rahunen

TALOUSRyHMÄ
Kauko Mannerjärvi
41, kauppatieteiden maisteri

YHTEYSTIETOJA

KONSERNI

RAISIO YHTYMÄ OYJ

Pääkonttori

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2315

Helsingin konttori

Mikonkatu 8 A, 00100 Helsinki
(09) 177 667
Fax (09) 608 714

MARGARIINITEOLLISUUS

Raisio Yhtymä Oyj

Raision Margariini

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2093

Carlshamn Mejeri AB

Västra Kajen
SE-374 82 Karlshamn, Sverige
+46 454 82 500
Fax +46 454 752 077

Raisio Polska Foods Sp. z o.o.

Myynti
ul. Sienna 64
PL-00-820 Warsaw, Poland
+48 22 620 3494
Fax +48 22 620 2903

Tehdas
ul. Jagodne 1
PL-05-480 Karczew, Poland
+48 22 780 9291
Fax +48 22 780 9270

VILJATEOLLISUUS

Raisio Yhtymä Oyj **Mallasteollisuus**

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2904

MELIA OY

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2201

Hämeenlinnan tehdas
Keksikatu 2-4
PL 509, 13111 Hämeenlinna
(03) 626 31
Fax (03) 626 3250

Nokian tehdas
Rounionkatu 55
PL 9, 37101 Nokia
(03) 282 8111
Fax (03) 341 0631

REHURAIISIO OY

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2137

Anjalankosken tehdas
Teollisuustie 8
46400 Kaipainen
(05) 812 7121
Fax (05) 331 390

Hämeenlinnan tehdas
Myllärinkatu 3
PL 510, 13111 Hämeenlinna
(03) 610 71
Fax (03) 610 7389

Oulun tehdas
Siilotie
PL 68, 90501 Oulu
(08) 550 4711
Fax (08) 550 4700

Monäs Feed Oy Ab

Monäsvägen 442
66970 Hirvax (Uusikaarlepyy)
(06) 768 8100
Fax (06) 764 6121

KEMIANTEOLLISUUS

Finnamyl Oy

PL 28, 32801 Kokemäki
(02) 546 0411
Fax (02) 546 0537

Lapuan Peruna Oy

Simpsiontie 682, 62100 Lapua
(06) 433 6500
Fax (06) 433 6501

Raisio Grain Starch Oy

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2940

RAISIO CHEMICALS OY

Raisionkaari 60
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2793

Hienokemikaalitehdas
Kaskistentie 9
23120 Mietoinen
(02) 437 0400
Fax (02) 437 0444

Paperikemian tehdas
Siilotie 5
46400 Kaipainen (Anjalankoski)
(05) 812 7151
Fax (05) 331 377

Oy Kationi Ab

Raisionkaari 60
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2170

Tehdas
Simpsonitie 682, 62100 Lapua
(06) 433 6600
Fax (06) 433 6601

Raision Lateksi Oy

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2456

Tehdas
Tärkkelystie 4
46400 Kaipainen (Anjalankoski)
(05) 812 7141
Fax (05) 331 359

Oy Raisional Ab

Raisionkaari 55
PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2456

Tehdas
Siilotie 7
46400 Kaipainen (Anjalankoski)
(05) 812 7131
Fax (05) 331 282

Raisio Svenska AB

Otterhällegatan 4
Box 2211
SE-403 14 Göteborg, Sverige
+46 31 774 0620
Fax +46 31 774 0601

Eurooppa

**Raisio Chemicals, Eurooppa
Pelzer & Röhl GmbH & Co. KG**
Oppenheimer Strasse 104
D-55130 Mainz-Laubenheim,
Deutschland
+49 6131 860 42
Fax +49 6131 88 23 96

Emsland-Raisio Chemie GmbH
Ballindamm 38
D-20095 Hamburg, Deutschland
+49 40 3256 760
Fax +49 40 3256 7611

Paperion Chimie S.A.
Zone Industrielle
F-89930 Gron, Sens, France
+33 386 652 525
Fax +33 386 644 805

Raisio Belgium N.V.
Albert I -laan 78
B-8630 Veurne, Belgium
+32 58 315 809
Fax +32 58 315 822

Raisio Chemicals Italia S.R.L.
Via Dottori, 85
P.O. Box 107
Località San Sisto
06132 - Perugia, Italia
+39 75 527 9972
Fax +39 75 527 0306

Raisio Chemicals UK Ltd

Sett End Road
Shadsworth Industrial Estate
Blackburn Lancs BB1 2NW
Great Britain
+44 1254 679 711
Fax +44 1254 662 310

Raisio Echeveste S.A.
Avda. San Sebastian, 11
20400 Tolosa, Spain
+34 943 651 982
Fax +34 943 654 201

Raisio France S.A.
c/o SNPE
Chemin de la Loge
F-31078 Toulouse Cedex 4, France
+33 5 6225 7280
Fax +33 5 6225 7281

**Raisio Portugal -
Produtos Quimicos, Lda**
Rio-Nogueira
4470 Nogueira Mai, Portugal
+351 2 960 0166
Fax +351 2 960 2652

Amerikka

**Raisio Chemicals, Amerikka
Raisio Chemicals Canada Inc.**
#1550-1200 West 73rd Avenue
Vancouver, B.C. V6P 6G5, Canada
+1 604 264 9799
Fax +1 604 264 0252

Tekninen palvelu
Burlington
5515 North Service Road, 1st floor
Burlington, Ontario L7L 6G4,
Canada
+1 905 331 0950
Fax +1 905 331 0943

Raisio Chemicals Northwest, Inc.
Suite # 235
5285 SW Meadows Road,
Lake Oswego, Oregon 97035, U.S.A.
+1 503 620 7121
Fax +1 503 620 6515

Raisio Chemicals U.S., Inc.
920 Seventh Avenue, P.O.Box 347
Berwick PA 18603-1127, U.S.A.
+1 717 752 6969
Fax +1 717 752 2982

Raisio Chemicals Argentina S.A.
Av. Larrazabal 1652, CP 1440
Capital Federal Buenos Aires
Argentina
+54 1635 1417
Fax +54 1635 4420

Raisio Chemicals Chile S.A.
Avda Del Parque 4265, Piso 3
Guadua Emresarial, Huechuraba,
Santiago, Chile
+56 2 640 5600
Fax +56 2 640 5700

**Raisio Chemicals de México,
S.A. de C.V.**

Calzada de las Armas, Norte No. 27,
San Jerónimo Tepetlacalco,
Tlalnepantla, Edo de México,
C.P. 54090, México
+52 5 318 0911
Fax +52 5 318 0900

Raisio Quimica Andina S.A.

Calle 31 No. 41-46
Itagui, Antioquia, Medellín,
Colombia
+57 4 281 8111
Fax +57 4 373 4122

Kaukoitää

P.T. Budi Raisio International

Wisma Budi, 7th floor
J.I. H.R. Rasuna Said
Kav. C-6, Kuningan
Jakarta 12940, Indonesia
+62 21 521 3404
Fax +62 21 527 5273

P.T. Intercipta Kimia Pratama

J.I. Raya Serang Km. 76
Desa Kragilan/Sentul
Serang 42184, Jawa Barat, Indonesia
+62 254 401 921
Fax +62 254 281 919

OPL-Raisio Inc.

1552-15, Socho-3-dong,
Socho-ku, Seoul, Korea
+82 2 585 0411
Fax +82 2 598 5033

BENECOL-LIIKETOIMINTA

RAISIO BENECOL OY

Raisionkaari 60, PL 101, 21201 Raisio
(02) 434 2111
Fax (02) 434 2945

Raisio Staest US Inc.

325 Deming Way, Summerville,
SC 29483, U.S.A.
+1 843 873 3007
Fax +1 843 873 3545

**Derivados del Tall Oil S.A.
(Deftsa)**

c/o Härting S.A.
El Quisco 3140 Cerro San Luis
Las Condes, Santiago, Chile
+56 2 335 5481, 335 5482
Fax +56 2 231 7387

**LIIKETOIMINNAN
KEHITYS**

Foodie Oy

Ilomäentie 25, PL 42, 37801 Toijala
(03) 541 500
Fax (03) 541 5190

**Raisio Yhtymä Oyj
Ruokaperunateollisuus**

86400 Vihanti
(08) 289 41
Fax (08) 289 4201

Pyhännän tehdas

92930 Pyhäntä
(08) 812 3420
Fax (08) 812 3421

RAISIO NORDIC OY

Raisio Nordic Eesti AS

Roosikrantsi 10 A-4
EE-0001 Tallinn, Estonia
Puh. ja fax +372 6 314 306

Raisio Nordic, Liettua

Darbininku Str. 22-1
LT-3005 Kaunas, Lithuania
+370 7 798 942
Fax +370 7 331 042

Raisio Yhtymä, Pietari

Malaya Konyushennaya ulitsa
1/3A, office 43 B
Business Centre Andersson
House
(Swedish House)
St. Petersburg 190000, Russia
+7 812 329 2545
Fax +7 812 329 2546

Postiosoite

PL 341, 53501 Lappeenranta

Raisio Yhtymä, Moskova

19-2 Novoalekseevskaya
129626 Moscow, Russia
+7 095 785 5342
Fax +7 095 785 5341

Postiosoite

PL 343, 53501 Lappeenranta

SIJOITUSANALYYSIT JA -KOMMENTIT

Muun muassa seuraavassa luetellut yritykset ovat vuoden 1998 aikana julkaisseet Raisio Yhtymää koskevia analyysyjä ja kommentteja. Näkemykset ovat yritysten omia.

Alfred Berg Finland Oy

Puh. (09) 228 321
Fax (09) 228 327 90

**Crédit Agricole Indosuez
Cheuvreux Nordic AB**

Puh. +46 8 723 5100
Fax +46 8 723 5101

D. Carnegie AB Finland

Puh. (09) 618 711
Fax (09) 6187 1239

Credit Suisse First Boston Ltd

Puh. +44 171 888 1380
Fax +44 171 888 0907

Den Danske Bank

Puh. +45 3344 2997
Fax +45 3393 2662

**Dresdner Kleinwort Benson
Securities Ltd**

Puh. +44 171 475 2391
Fax +44 171 475 2695

Enskilda Securities

Puh. (09) 6162 8900
Fax (09) 6162 8769

Evli Oy Pankkiiriliike

Puh. (09) 476 690
Fax (09) 476 69350

Handelsbanken Markets

Puh. 010 444 11
Fax 010 444 2578

Leonia Pankki Oyj

Puh. 020 425 11
Fax 020 425 3634

Merita Pankkiiriliike Oy

Puh. (09) 12 341
Fax (09) 1234 0310

Merrill Lynch

Puh. +44 171 772 1209
Fax +44 171 772 2989

Opstock Oy Pankkiiriliike

Puh. (09) 404 65
Fax (09) 404 2703

Paribas

Puh. +44 171 595 2528
Fax +44 171 595 5035

SBC Warburg Dillon Read

Puh. +44 171 568 4395
Fax +44 171 568 5853